

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztársaság-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Országos sörárpa- és komlókiállítás.

Az OMGE. a földművelésügyi miniszter támogatásával 1908. évi október hó 1—7-ig terjedő időben Budapesten, az egyesület székházában országos sörárpa- és komlókiállítást rendez.

A kiállításra vonatkozó tudnivalók lapunk folyó évi 66. számának hivatalos részében ismertetvük.

Pályázati felhívás.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület az általa kezelt földművelésügyi iskolai alapítványi helyekre pályázatot hirdet:

1. A nagyatádi gazdakör alapítványa; évi ösztöndíj 240 korona. Pályázhat ezen alapítványra elsősorban nagyatádi, illetve somogy megyei illetőségű egyén.

2. A Bakó János-féle alapítványra, évi ösztöndíj 240 korona. Ezen alapítványra pályázhat elsősorban borsodmegyei illetőségű egyén.

3. Batthyány gróf-féle alapítványra, évi ösztöndíj 240 korona; pályázhat ezen alapítványra elsősorban vasmegyei illetőségű egyén.

További feltételek mindhárom alapítványnál, hogy a kérvényező magyar honpolgár fia legyen, ki 16-ik életévét betöltötte, ami keresztlevelel igazolandó, továbbá iskolai bizonyítvánnyal igazolandó, hogy a pályázó jól tud írni és olvasni.

Pályázhat ezenkívül magyarországi földművelésiskolába már felvett tanuló is, ha ezt az illető földművelésiskola igazgatója által bizonyítja.

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” kezelésében lévő „Gubitz-Schöberl”-féle alapítvány kamatait 400 (négy száz) koronára kiegészítve a „Budapesti Kertészeti Tanintézet”-nél ösztöndíjjal tüzte ki.

Akik ezen alapítványok elnyerésére pályáznak, azok kérvényeiket a szükséges bizonyítványokkal és mellékletekkel folszerelve az OMGE.

igazgatóságához f. évi szeptember hó 30-ig nyújtják be.
Rubinek Gyula,
igazgató.

Nemzetközi árpa- és komlókiállítás Berlinben.

A mezőgazdasági főiskolához tartozó erjesztőipari intézet Berlinben folyó évi október hó 10—18-ig tartó nemzetközi kiállítást rendez, amelyen a magyar gazdák is részt vehetnek. A részletes ismertetés lapunk 68. számának hivatalos részében jelent meg.

Luxuslövésár a Tattersallban.

Az „OMGE.” védnöksége alatt a Budapesti Tattersall R.-T. f. évi szeptember 20—23. napokon tartja meg a XL-ik őszi luxuslövésárját.

A vásár díjazással van egybekötve s a szokásos 12 díjon kívül kiosztásra kerül a földművelésügyi miniszter nagy díja is. A vásárt megelőző napon, 19-én elő, utána 24-én pedig utóvásár tartatik. Bejelenteni csakis a vásárszabályokat magukon foglaló bejelentő-lapokon lehet, melyeket bárkinek felszólításra a „Tattersall” titkársága (Budapest, Kerepesi-ut 5.) küld meg, ugyancsak minden a vásárra vonatkozó felvilágosítást készséggel ad meg.

Egyről-másról.

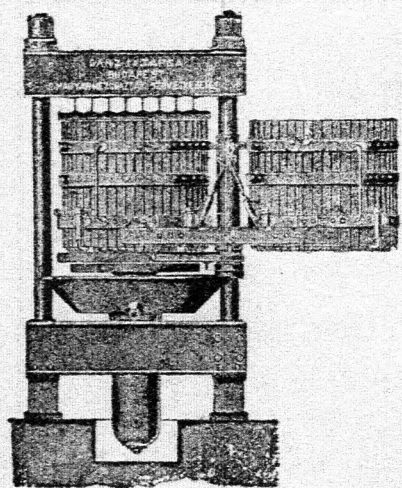
(Mezőgazdasági helyzetünk. — Gabonapiaczi szemle. — Reflexiók a szerb kereskedelmi szerződéshez. — A gazdatársadalom és mezőgazdasági kamarák. — A borsokrátárak ügye.)

Mezőgazdasági helyzetünk teljesen az időjárás befolyása alatt áll, azért az időjárás örökké aktuális lesz gazdáink előtt. Az időjárás tárgyalása alkalmával amily sűrűen hallottunk panaszt tavasszal és a nyár elején, ugyanoly mértékben érkeznek most az őszi időszak küszöbén megnyugtató jelentések, amelyek mind arról számolnak be, hogy az őszi időjárás kedvezően indult meg. E kedvező jelentések — ha

ugyan az időjárás továbbra is állandó marad — biztatóak a jövőre nézve, mivel őszi gabonaműünk várható terméseredménye elsősorban is attól függ, mily körülmények között kezdődött meg az elvetett mag csirázása és első fejlődése. A múlt évi kedvezőtlen és az ez évi gyenge gabonatermésünk első és talán legfőbb megteremtője a kedvezőtlen őszi időjárás volt. Az elvetett mag kiaszott talajba került, amelyben csak nehezen tudott csirázásnak indulni, később pedig a gyenge gyökérzet nem talált elég feloldott tápanyagot a talajban nedvesség híján.

Az idén, ugyátszik, kedvezőbb auspiciumokkal indulunk neki az új gazdasági esztendőnek. Az utóbbi napokban lehullott csapadék nemcsak a szántások folytatásához tette alkalmasabbá a talajt, hanem szemmel láthatólag hasznára volt a kapásnövényeknek és a késői takarmányféléknek is. Idei takarmányszük esztendőnk mellett megbecsülhetetlen szinte az a csekély takarmánytöbblet is, amelyet a kedvező őszi időjárás még produkálhat, mert menél tovább tudja kinyújtani a gazda a zöldtakarmányozás idejét, annál könnyebben tekint a tél elé, amely még sok gondot fog okozni különben a jószág kiteleltetése miatt.

E hét folyamán a gabonapiacz irányzata hirtelen megváltozott. A már szinte rendellenes arányokban megindult árhanyság egyszerre vesztett erejéből, sőt javulni is kezdtek az árak. A gabonapiacz ezen hirtelen változása két okra vezethető vissza. Az egyik oka a gabonaárak javulásának az, hogy a termelők beszüntették gabonájuknak tömeges eladását, első kézből csak kevesebb gabonamennyiség kerül piacra. A tömeges kínálat, amint árhanyságot von mindig maga után, éppen úgy az eladástól való tartózkodás vagy legalább is a mérsékelt gabonaeladások emelik a gabonaműük árát. A gabonaeladástól való tartózkodás most is áremelkedést teremtett. A termelők tartózkodása az eladástól teljesen érthető.

Ajánljuk legújabb, javított szerkezetű, **2 kosaras „Toldi” viznyomásu**, továbbá a legnagyobb munkaképességű „Kinizsi” amerikai rendszerű **különbözőki folytonosan működő emeltyűs orsós borsajtóinkat**. Valamint egyéb szerkezetű **borsajtókat, szőlőzuzókat, borszivattyukat** és minden egyéb szőlőgazdasági gépeket és cikkeket a legmegbízhatóbb minőségben. Most megjelent nagy szüreti árjegyzékünket kívánatra bérmentve ingyen küldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Érzi és igen jól tudja azt minden gazda, hogy a mai gabonaárak nem felelnek meg annak az értéknek, amelyet a gabonafélék ma tényleg képviselnek.

Amennyire örülni tudunk gazdaközönségünk üzleti érzékének fejlődésén, ugyanannyira óvjuk azonban, hogy az üzleti számítás ne engedje tulspekulációvá elfajulni. A számítás mindig a józan ész vezérli, az ment az indulattól. A spekulációt csupán az indulat vezérli, legfeljebb még az álokoskodás. A spekuláció mindig megbosszulja magát. Példa erre az elmúlt gabonaértékesítési időszak. A józan észszel számító természetők, akiket a nyereszkesedési vágy tul nem ragadott, igen jól el tudták helyezni gabonájukat november végén, december elején, amidőn elértük a 26 koronás buzaárakat. A spekulációra hajló természetűk azonban megadták az árát szenvedélyüknek, mivel napról-napra hanyatló árak mellett kellett piacra vinni termésüket. A józan ész számításának kellett ezt a határt megtalálnia, amelynél az értékesítés reális. Ekkor megkapja a természető azt, ami őt megilleti méltán. Számítás és spekuláció két különböző, de rokon fogalom. A jó gazda számít, de nem spekulál, mivel az előbbi biztos alapokon nyugszik, míg az utóbbi majdnem mindig az ellenkező eredményt szüli.

A természetők indokolt eladási tartózkodása mellett árjavító tényezőként szerepelt a malmok nagyobb vételkedve. Szokatlanul nagy tömeget vásárolt a fogyasztás napi 10—20 fillérről magasabb áron, mivel a lisztüzlet egyrészt megélnéül, másrészt pedig mivel iparkodnak a malmok összevásárolni a forgalomba kerülő olcsó gabonát. A természetők megszorított kínálata és a fogyasztás nagyobb vétele mellett a külföldi piacok szilárdulása az árjavulást még biztosabb alapokra fektette hazai gabonapiacunkon és habár a spekuláció más irányba szeretné terelni az árfejlődést, egyelőre a szilárd irányzat állandóbbnak tekinthető.

„Az Ujság” című napilap szerdai számában Bartal Béla tollából a szerb kereskedelmi szerződés életbeléptetése alkalmából e czímen egy közlemény jelent meg, amely felette merész állításokat kockáztat meg az OMGE-re vonatkozólag. A közlemény a többi között ezeket mondja: „Ezen természetellenes szövetség védelme alatt *becsépészték be* — a magyar kormány és az Országos Magyar Gazdasági Egyesület *tudtával* — milliókra menő szerb állatot teljesen vámentesen a magyar gazdák piacára.”

Hogy valaki akár a magyar kormányt, akár az OMGE-t ily képtelen rágalommal illesse még pedig tudatosan, mert Bartal Béla jól tudja, hogy vádja teljesen légből kapott, annak csak egy mentsége van, hogy tollát a politikai elvakultság vezette. Ezzel szemben pedig nem feladatunk a harezot felvenni.

Hogy azonban a czikkíró mennyire barátja a szuperlatívusoknak az igazság rovására, mi sem igazolja inkább, mint hogy a becsepésztett szerb marha számát *milliókra teszi*, holott a becsepésztett állatállomány nem darabszámra,

de értékre is messze maradt nem a millióknak, de az egy millió K. értéknek.

A közlemény a továbbiakban az OMGE-re vonatkozólag még azt mondja: „Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület májusban tett indítványom felett, hogy a szerb szerződést elfogadhatatlannak jelentse ki, napirendre tért, ezen szerződés ellen érdemileg állást nem foglalt, de még annak mostani életbeléptetése ellen, mely a gazdaérdekek elleni frivolitás és a szerb barátság örültségének igazi paroxizmusa, még közgyűlést sem hívott össze”. Bartal Béla márczius hó 24-én táviratilag kérte a szerb kereskedelmi szerződés tárgyalását s nem májusban. E távirati indítványt az egyesületi tanács április 2-án tárgyalta s úgy határozott, hogy miután a szerződés hivatalos szövegét nem ismerik, csak hírlapi közlésekre támaszkodhatik, a szerződés tárgyalását akkorra haszítja, amikor annak hiteles szövege köze fog bocsájtani, addig is azonban tiltakozó feliratot intéz a kormányhoz a szerb husbehozatal ellen s tiltakozásra hívja fel a vidéki egyleteket is. Ez meg is történt s a vidéki egyletek is nagy számmal foglaltak állást a szerb kereskedelmi szerződés ellen. A június hó 7-ikén tartott igazgató-választmány a tanács ezen intézkedéséhez pedig hozzájárult. A szerb kereskedelmi szerződés hiteles szövege szeptember hó 1-én publikáltott s az még e hónapban tárgyalásra is kerül.

Az OMGE. tehát, bár kevesebb lármával, mint az osztrákok — de legalább is annyi eredménnyel igyekezett ellensúlyozni azt a nyomást, amelyet nálunk is, tulnan is az ipari érdekeltség kifejtett a szerb kereskedelmi szerződés megkötése érdekében.

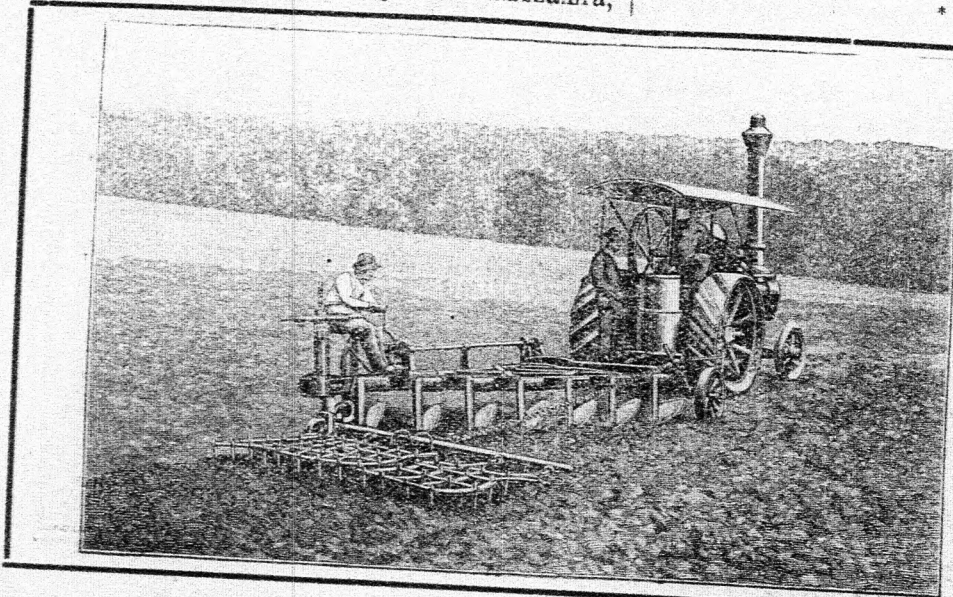
Hogy többet elérni akar, hogy a szerb kereskedelmi szerződés megkötését meghiúsítani nem sikerült, azt Bartal Bélával fajtáljuk mi is, de őszi közgyűlési tiltakozásunkkal is csak annyit fogunk elérni, mint elértünk a tavasszal. A szerződés még csak a télen kerül parlamenti tárgyalásra s ha Bartal Béla azt hiszi, hogy egy OMGE. közgyűlés képes lesz a magyar parlamentben egy megkötött kereskedelmi szerződés visszautasítását eredményezni, úgy rövidesen új család fogja őt érni, mint érte az osztrákgárriusokat, akik hatalmas szervezetük mellett is erejükkel tu becsülték s még a szerződés időelőtti életbeléptetését sem tudták megakadályozni.

Az adott viszonyok között s befolyásunk tulbecsülése nélkül meg leszünk elégedve, ha a Szerbiának adott kedvezményeknek Románia és Bulgáriára való kiterjesztését meg tudjuk akadályozni.

Ennek elérésében azonban Bartal Bélának nem is annyira gazdaságpolitikai, mint inkább politikai elfogultság és gyűlölködés sugalta czikkei nemcsak nem támogatnak, de felette alkalmassak arra, hogy az agrártörökvéseket azok előtt gyanus színben tüntessék fel, akik ma a ország gazdasági politikájának is intézői. Elmondhatjuk tehát mi is, hogy ments meg Uram bennünket jóbarátainktól, ellenségeinkkel majd csak elbánunk valahogy.

A nyári szorgos mezei munka tartama alatt természetesen csend honolt a gazdasági egyesületek tanácskozótermeiben. Mig a gazdaközönséget gazdaságának ezer gondja és baja tartotta lekötve, azalatt az egyesületek szorgalmas titkárai az őszi és téli időszak munkanyagának előkészítésén buzgólkodtak. Az őszi közeledtével azonban immár megélnéülnek és dologhoz látnak sorjában vidéki gazdatársadalmi testületeink s a magángazdasági munka javarésznének befejeztével több idő jut ismét a köznek, a társadalmi tevékenységnek. Az OMGE. ülésezéseinek sora jövő heti tanácsülésével nyílik meg, a vidéki társegyesületek legnagyobb része is mostanában tartja őszi választmányi ülését. Az érdeklődés köéppontjában a Rubinek-Bernát-féle kamarai javaslat áll, amelynek megvitatását minden egyesület napirendre tűzte s amely felett a magyar gazdatársadalom nevében az október 20-iki szövetségi nagygyűlés lesz hivatva dönteni. Kedvező előjel, hogy az eddig megnyilatkozott egyesületek — régebbi álláspontjukhoz hiven — mind nagy lelkesedéssel teljes egészében magukévá tették a javaslatot s alapos reményesség van rá, hogy a fölvek tekintetében sikerül az ideai nagygyűlésen teljes egyetértésre jutni. Ami pedig a részleteket illeti, megokolt és czélszerű módosításoktól bizonyára sem a javaslat érdemes alkotói, sem a végleges törvénytervezetnek a törvényhozás elé való terjesztésére hivatott földmívelésügyi miniszter nem fognak elzárkózni. Ez u'on is felhívjuk rá a vidéki társegyesületek figyelmét, hogy legkésőbb szeptember hó végéig sziveskedjenek a kamarai javaslatra vonatkozó határozatukat az Orsz. Magy. Gazd. Egyes. titkári hivatalához juttatni, mert e határozatok feldolgozása, az egyes részletekre vonatkozó kívánságoknak lehetőség szerint való figyelembevétele és a javaslatba való beillesztése időt kíván; a beérkezett véleményekről készitendő és a nagygyűlés elé terjesztendő részletes kimutatásban is csak a legkésőbb szeptember hó végéig beérkező egyesületi határozatok szerepelhetnek s így már csak azért is kívánatos ezek mielőbbi közlése, hogy a nagygyűlés elé teljes és hű képe legyen állítható a magyar gazdatársadalmi egységes és éppen ezért imponáns, mielőbbi megvalósítást követelő állásfoglalásának.

A „Vinea” borkereskedelmi részvénytársaság által a kormány pénzen felállítani szándékolt borközpontok ügye egy lá'szik mégis zátonyra jutott. A Vinea hajója mégsem bírta el a szemrehányásoknak azt a nagy terhet, amelyet a tervezett és teljesen megokolatlan öríási állami szubvenzió a kormány szándéka ellen egy a termelők, valamint a kereskedők érdekelt köreiből felkeltett. Az ipartanács teljesen készületlenül az ügy ismerete nélkül — s amint halljuk — csak a legerősebb presszió hatása alatt hozta meg a vállalat támogatására vonatkozó határozatot s most, amidőn az érdekelt körök a tervezet lehetetlenségét, sőt káros voltát a részletek ismerete alapján kifejtették és a tervezet ellen állást foglalva a kormánytól

UJ! Egygéprendszerű gőzszántás UJ!

(egy ölet fogó 7 vasu ekével).

Csekély befektetés. Olcsó üzem.

Tökéletes munka.

Referenciák az egész országból kívánatra rendelkezésre állnak

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.
Budapest, VI., Váczi-ut 19. szám.

annak elejtését kérték, a kormány is jobb belátásra jutott és határozatát függőben tartotta. Nem is tehet másként. Mert eltekintve mindentől, a kormány már azért sem adhatja meg a szubvencziót a tervezett alakban és feltételekkel, mert az nem egyéb kiviteli prémiumnál, már pedig ez a kereskedelmi szerződésekre is határozottan beleütközik.

Nem marad más hátra tehát, minthogy a földmiv. miniszterium vegye a kezébe az ügy megoldásának a fonalát és nála összegyűjtött becses anyag felhasználásával kezdje meg a bor értékesítés szervezését. Nem kell ennek a szervezés munkálatának egyszerre minden vonalon megtörténnie. Elég, ha az egységes terv állapítatik meg és annak megfelelőleg következetesen és célszerűen lépésről-lépésre a rendelkezésre álló anyagi eszközök okos felhasználásával fokozatosan kell kiépíteni azt a szervezetet, amely a magyar borok értékesítésének emelésére és biztosítására alkalmas lesz. Az elejtett tervezet helyébe ezt kérjük, ezt kívánjuk a kormánytól.

TRÁGYÁZASTAN.

Rovatvezető: Cserháti Sándor.

Hogyan trágyázzuk a dohányt?

Wagner kísérletei szerint a minőség javítására irányuló trágyázás céljaira elsősorban a kálitrágyákat kell figyelembe venni.

Ha egy hektáron 18 q. légszáraz dohánylevél terem, ezen célra a talajból Wilfarth szerint 45 kg., Lierke szerint 116 kg., Barth szerint 126 kg., és Wagner szerint 121 kg. kálium használnak fel. Wilfarth számítása nem helyes, mert a dohány csak akkor vesz fel ilyen kevés káliumot, ha nincs elegendő kálium a talajban és azért rendes körülmények között az utóbbi három adat körül fog a káliumkihasználás hullámani.

A gazdasági növények alá rendszeren csak annyi trágyát adunk, amennyi azok termését jövedelmezően fokozza és nem annyit, amennyit a növény fel tud venni, mert a gabonafélék, répa vagy burgonya alá fölös mennyiségben adott trágya már nem fokozza a termést és így nem szolgáltat jövedelmet.

A dohánynál másképpen áll a dolog, mert a dohánylevelek minőségének javulásával növekedik azok beváltási ára is, azért a dohány alá körülbelül kétszer annyi káliumot kellene adni, mint amennyire a legnagyobb termés előállítására szükség van, hogy így a dohányt kálummal tápláljuk és a leveleinek éghetősége javuljon.

Wagner összes kísérleteinek átlagában a kálitrágya nélküli területeken hektáronként 14-9, a kálummal is trágyázott területeken 15-5 métermázsza százaz levél termelt, a kálumtrágyázás javára tehát csak 70 kg. terméstopplett esik. Ennek értéke a kálitrágyázás költségét nem fedezi annyival kevésbé, mert a dohány alá az olcsóbb kaintot vagy 40%-os kalisót klórtartalmuk miatt nem alkalmazhatjuk, hanem a drágább, 50%-os kénsavas káliumot kell használnunk. Ha ebből Wagner számítása szerint 100 kg.-ot adunk egy hektárra, az már 35 márkába

kerül és a 70 kg. terméstopplett értéke körülbelül ugyanannyi.

A terméstopplettben tehát nem térül vissza a trágyázás költsége, de megtérülhet a minőség értékelésében, mert ha a jobban égő dohányért métermázsánként 10 márkával többet fizetnek és ez Württembergben tényleg meg is történt, akkor a kálitrágyázás haszna már 180 márká, tehát ez esetben az erős kálitrágyázás jelentékeny tiszta hasznot szolgáltat.

Nem szabad felednünk azt, hogy a dohánylevelek káliumtartalma csak akkor fokozódik jelentékeny mértékben és az éghetősége csak akkor javul teljesen, ha a dohányt kálummal tápláljuk, ezért erős istállótrágyázással is ritka esetben vagyunk képesek annyi káliumot adni a dohánynak, amennyi ezen célra elegendő.

Erre vonatkozólag Wagner a következőket mondja:

Ha hektáronként 400 q. istállótrágyát adunk a dohány alá, akkor az ebben adott kálium csak az esetben fogja elegendő mértékben gyarapítani a dohánylevél kálitartalmát, ha a talaj nem káliszegény a legtöbb esetben azonban az istállótrágyán kívül még 100 kg., ha pedig nem kap a dohány istállótrágyát, 200 kg. káliumot kell adnunk műtrágya alakjában, hogy a levelekben 5-6% kálium legyen és így azok jól égjenek.

Az esetben, ha ugyanazon területen évről-évre természetünk dohányt, akkor az évente adott kálitrágya mennyisége kevesebb lehet, mert a fölös mennyiségben adott káliumból a dohány csak 10-15, legföljebb 20%-ot használ fel. A kísérleti tapasztalatok szerint ugyanis a fölös mennyiségben adott kálitrágyázás második évi hatása olyan volt, hogy a levelek káliumtartalmát 28%-ról 4-54%-ra fokozta.

Ezerint a kálitrágyázás jobb kihasználása szempontjából előnyös volna, ha a dohány után a dohányt természetünk és ezt a külföldön meg is teszik, mert így a talaj jobb kulturállapota is a dohány javára válik és ezen eljárás csak ott lehet hátrányos, ahol a vajfü nagyobb mértékben előfordul, mert az ismételt dohánytermesztéssel ez az elődsi nagyon elhatalmasodik.

Miután a dohánylevél káliumtartalmának fokozása csakis úgy érhető el, ha tulságos mennyiségű káliumot adunk és ezt a dohány az első évben csak részben veszi fel, a kálitrágya második évi hatását legjobban ismét csak a dohány értékesítheti, tehát a dohány után a dohányt vetve, a kálitrágyázás jövedelmezőbb lesz.

Felmerül ezután azon kérdés, hogy a levelek kedvező vegyi összetételének szempontjából szabad-e közvetlenül a dohány alá istállótrágyát adni. Wagner kísérletei szerint ez előnyös, mert például 400 métermázsza istállótrágyában átlag 200 kg. káliumot adunk a dohánynak és ez olyan vegyületek alakjában van jelen, hogy a gyökerek könnyen kihasználhatják, csak arra kell vigyázni, hogy érett istállótrágyát adjunk és ezt még ősszel szántuk alá, hogy a benne levő ártalmas klórvagyületek eloszolhassanak.

Az áprilisban alászántott istállótrágya Wagner kísérleteinél a levelek klórtartalmát 0-54%-ról csaknem 3%-ra fokozta és ez az égés idő-

tartamát nagyon csökkentette, tehát az okszerűtlen trágyázással a dohány minőségét nagyon megromlathatjuk.

Tudjuk, hogy az istállótrágya vegyi összetétele nagyon változó és nemcsak a nitrogén, hanem a kálium és klórtartalma is nagyon ingadozik. Wagner vizsgálata szerint a különböző istállótrágyákban

	a kálium	a klór
	mennyisége	
maximális esetben	0-97%	0-39%
minimális	0-28%	0-10%

A takarmányrépalevelekben sok a klór és ha ilyent etetünk, az istállótrágyában is több lesz belőle, hasonlóképpen akkor is, ha az állatoknak sok konyhasót adunk, ellenben a kálitrágyás rétről kálidus szénát nyerünk és ezt vagy például melasszét etetve, kálidusabb istállótrágyát nyerünk.

Miután az istállótrágyában adott kálium legtöbbször nem elegendő a levelek káliumtartalmának jelentékeny mértékű fokozására ezenkívül mesterséges trágyák alakjában is kell káliumot adnunk a dohánynak.

A klórtartalmú kálitrágyák (kaint és 40%-os kálitrágya) ezen célra alkalmatlanok és épp úgy helytelen a trágyalé használata is, mert ebben szintén sok klór van.

Ezért a stassfurti kálisók közül a 48-50% káliumot tartalmazó kénsavas kálium alkalmas a dohány trágyázására, ezenkívül a fahamu, szőlővenyige és dohányászár hamuja is, mert ezekben sok a kálium és klór. A műtrágyák közül ajánlották a dohány alá a foszforsavas káliumot is, de ez hibás dolog, mert Wagner szerint erős istállótrágyázással adunk annyi foszforsavat a dohánynak, amennyire szüksége van, tehát így a foszforsavval indokolatlan pazarlást tűzünk, de a tulságos mennyiségű foszforsavtrágyázás hátrányos is lehet. Nessler tapasztalatai szerint ugyanis a sok foszforsavat tartalmazó levél rosszabb éget, ezt az állítást azonban hazai kísérleteink nem igazolják, mert azt mutatják, hogy hazai viszonyaink között a dohány termését a vízben oldható foszforsavtrágyákkal nagyon lehet fokozni anélkül, hogy a dohány éghetősége romlanék.

A dohány trágyázására néhány évvel ezelőtt a kénsavas kálium helyett „Martellin” néven nagyon ajánlották a kóvasavas káliumot.

Ez jó trágya, mert kénsav, klórnatrium, szóval olyan anyagok, amelyek a dohány minőségét rontják nincsenek benne, csak az baj, hogy nagyon drága, mert egy kilogram kálium a martellinben háromszor annyiba kerül, mint a drágább strassfurti kálisóban.

A dohány minőségét a martellin határozottan javítja, de éppen azért, mert olyan drága, fontos kérdés az, hogy nem érhetünk-e el hasonló eredményt más, olcsóbb trágyával. Erre vonatkozólag Wagner nagyobb számú szántóföldi kísérleteket végzett és ezek eredményének átlaga a következő volt:

A fermentálás után az égés időtartama a kálitrágya nélküli dohányoknál átlag 25 másodperc, a martellinnel trágyázott dohányoknál átlag 50 másodperc, a kénsavas kálummal trágyázott dohányoknál átlag 47 másodperc.

Ezerint a kénsavas kálummal trágyázott do-

WOHANKA FÉLE

NYERSOLAJ-(NEM BENZIN) MOTOROK

és LOKOMOBILON.

NEM TÜZVESZÉLYES, NEM ROBBANÓ!

LEGOLCSÓBB ÜZEM!

TELJES MALOMBERENDEZÉSEK

WOHANKA ÉS TÁRSA.

BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRÚT 76.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

HAZAI GYÁRTMÁNY!

hányok égési időtartama csak 3 másodperczel volt rövidebb, mint a martellinnel trágyázottaké, a dohány termését a martellin nem fokozta jobban, mint a kénsavas kálium és azért nem érdemes a drága martellint alkalmazni.

Mint már fentebb említettem, a dohány foszforsav trágyázására vonatkozólag hazai tapasztalataink más eredményt szolgáltattak, mint a németországiak, mert a hazai szántóföldi kísérletek eredményei szerint kat. holdanként 200 kg. szuperfoszfáttal trágyázva, a dohány termése sok esetben 200—250 kg.-mal fokozódott és a levelek minősége nem romlott, de miután ezen kísérletek eredménye már többször közöltetett, azokkal részletesebben nem foglalkozom, mert ezek megemlékezésével csak ki akartam egészíteni Wagner kísérleti eredményeit, amelyek a dohány foszforsavtrágyázására nem terjeszkednek ki,

Érdekesekek még Wagnernek a dohány nitrogéntrágyázására vonatkozó következtetései.

E szerint 18 q. dohánytermésre a kóro beleszámításával 100 kg. nitrogén használtatik fel,

tartalma mesterséges trágyáknak csak ott van jelentőségük, ahol a dohány nem kerül istállótrágyázott területre. Az eddigi hazai tapasztalatok szerint ezen célra a chilisalétrom jobb, de Wagner nézete szerint ezen trágya nátriumtartalma hátrányosan befolyásolhatja a dohány égését és azért inkább a kénsavas ammoniát ajánlja a dohány alá.

A dohány nitrogéntrágyázására már többszörösen ajánlották a salétromsavas ammoniát és ez a martellinhez hasonlóan jó, de nagyon drága trágya. A kénsavas ammoniák fölött nincs is különösebb előnye, mert Wagner kísérleteinél a kénsavas ammoniákkal trágyázott dohányok égési időtartama valamivel hosszabb volt, mint a salétromsavas ammoniákkal trágyázott mintáké.

Wagner kísérletei ezek szerint a dohány trágyázására vonatkozólag sok, nagyon értékes tapasztalatot szolgáltattak és ezek után Wagner megoldandóknak jelzi még a következő kérdéseket:

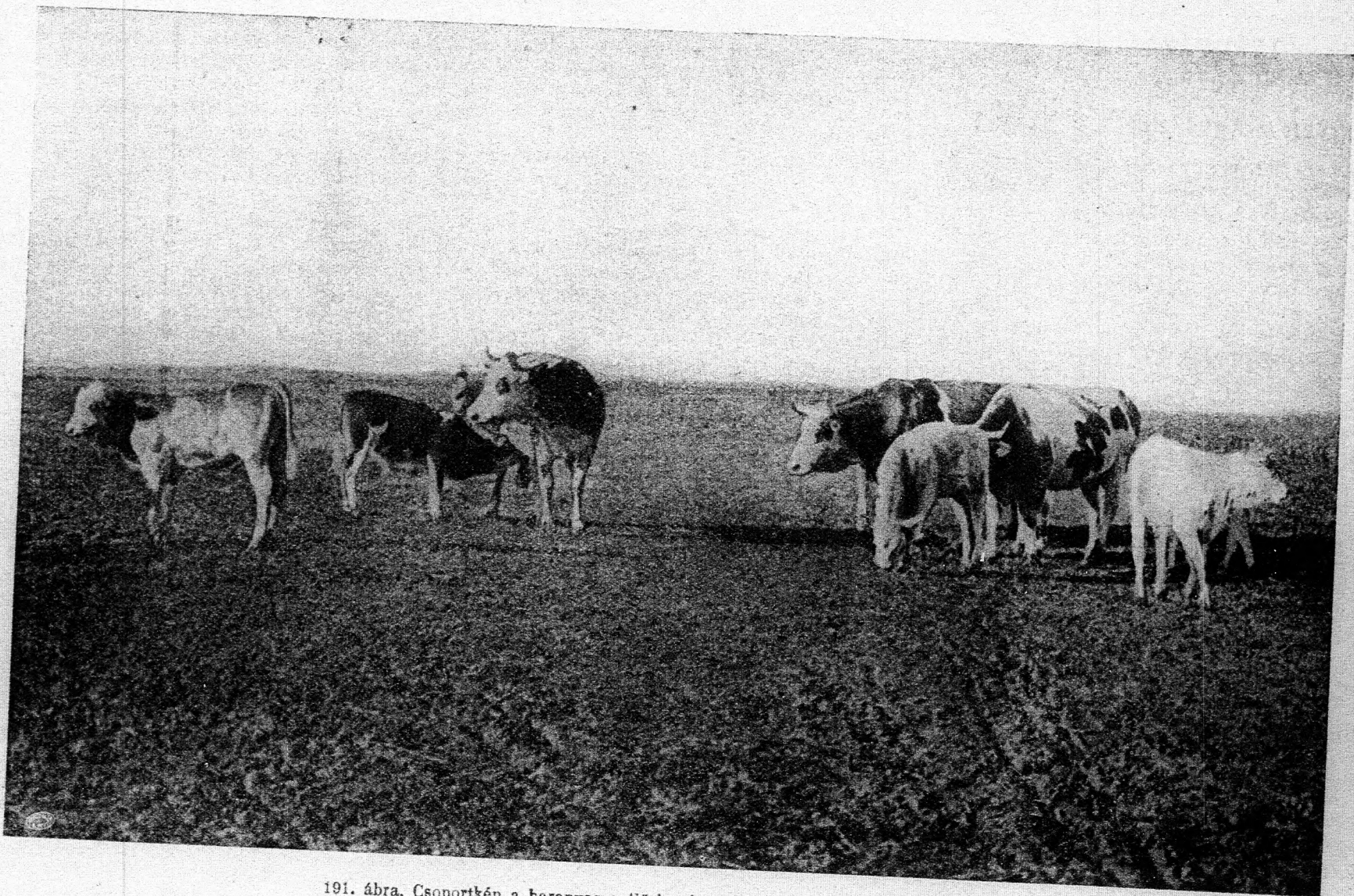
Mennyi káliummal kell trágyázni a dohányt

A kérdőveket kívánatra bármelyik nagytenyésztőnek megküldjük. A kérdővekhöz azonban néhány állatcsoport és egyes állat jól sikerült fényképét kérjük csatolni, mert csak illusztrált ismeretéseket közlünk. A kliséket a szerkesztőség saját költségére készítteti és a fényképeket használat után a beküldőhöz visszaszármasztatja.

A bonyhádi tájfajta tenyésztése.

Hazai tájfajtáink közül a bonyhádi jelleg határozottan a legkeresettebb és legértékesebb. Megteremtette a tájfajta az a magasabb gazdasági kultúra, melylyel a Dunántul jóval megelőzte a magyar Alföldet. Az Ausztriával való szorosabb összeköttetés és állandó forgalom megtanította gazdatársainkat arra, hogy belteresebb gazdasági viszonyok között a szomszédok által tenyésztett színes marha hasznosabb a darvas színű magyar marhánál.

Már a múlt század közepén kezdtek a szomszédos Ausztriában tarka marhát vásárolni

191. ábra. Csoportkép a baranyaszentlőrinci szimmenthal-bonyhádi tenyészetből.

tehát felével több, mint a mennyi Németországban egy középszerű gabonaterméshez szükséges. Figyelembe kell venni azt is, hogy a dohány tenyészideje rövidebb, mint az őszi gabonaféléké. Ha hektáronként 400 q. istállótrágyát adunk 200 kg. nitrogént kap a dohány, tehát kétszer annyit, mint amennyit közepes termés esetén felhasznál, de az istállótrágya nitrogénjének nagyobb részét a növénygyökerek csak a megfelelő átváltozás után képesek felvenni és ezért a maximális dohánytermések előállítására az istállótrágyában adott nitrogén nem elégséges.

Wagner ez okból szükségesnek tartja, hogy az istállótrágyával együttesen még mesterséges trágyával is pótoljuk a nitrogént, de hazai viszonyaink között ez meglehetősen nagy pazarlás volna és ezenkívül azon hátránnyal is járna, hogy a tulságos nitrogéntrágyázással meghajtott dohány minősége romlanék.

Ezért hazai viszonyaink között a nitrogén-

a második és harmadik évben, ha dohány után a dohányt természetünk; lehet-e a káliumtrágyázás kedvező hatását szűkebb sortávollal és gyenge bugázással fokozni; igaz e, hogy a több foszforsavat tartalmazó levelek rosszabbul égnének és végül hátrányosan hat-e a chilisalétromban adott nátrium a dohány égésére.

Grabner Emil.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

Hirnevesb haszonállattenyésztéseink.

Fenti czimen állattenyésztési rovatunkban egy alovatot nyitottunk, amelyben lehetőleg hazánk összes hirnevesb tenyésztőit kívánjuk ismertetni. Egyelőre azonban csak a szarvasmarha juh- és sertésenyészteteket ismertetjük, a tenyésztőktől hozzánk beérkező kitöltött kérdőívek alapján és a beérkezés sorrendjében.

gazdáink, amely pirostarka marha főleg Bonyhád környékén kezdett gyorsabban terjedni. Javító anyagul szimmenthali bikák használtattak s így lassacskán egy meglehetősen egyöntetű jelleg fejlődött ki, mely bonyhádi szarvasmarha néven vált ösmertté és különösen jó tejlőképessége miatt keresetté. Már 1884-ben Tolna megye szarvasmarha állományának 28·80% bonyhádi volt. Ezentul azután a bonyhádi jelleg rohamosan szaporodott, a magyar fajta szarvasmarha rohamosan apadt. És pedig 1895-ben a bonyhádi 62·2%, a magyar 37·8%, 1904-ben a bonyhádi 78·2%, a magyar 21·8%, 1905-ben a bonyhádi 80·8%, a magyar 19·2% volt. De e megye szarvasmarha állománya is rohamosan emelkedett ez idő alatt és pedig 1000 kat. holdra esett 1884-ben 105, 1895-ben 140, 1904-ben 163, 1905-ben 158 drb szarvasmarha, ami szintén csak azt bizonyítja, hogy e pirostarka szarvasmarha az adott viszonyok között teljesen megfelelt, jövedelmezőbb, hasznosabb volt

az előzőleg ott tenyésztett szarvasmarhánál s így nagyobb számban tenyésztése kívánatosnak és hasznosnak mutatkozott. De sőt a tenyésztési eljárás is javult e pirostarka meghonosodásával, ami abból is kitűnik, hogy egy bikára hovatovább kevesebb és kevesebb tehén esik. Így nevezetesen 1885-ben Tolnamegyében 58 drb tehén esett egy bikára, 1895-ben 55 drb, 1904-ben 52 drb, 1905-ben 47 drb.

Az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a bonyhádi szarvasmarha egy igen értékes hazai téjelő jelleg, melynek tejelőképesége ma is nagyobb, mint létesítőjéé, a szimmenthálié. Hibája azonban ma még, hogy a kiegyenlítéség, egyöntetűség nem valami nagy benne. Ugy testi nagyság, mint szín tekintetében igen nagy eltéréseket mutat, aminek talán legfőbb oka, hogy nagyfokú keresettség miatt a legszébb, legjobb példányok értékesítés folytán elkerültek Tolnamegyéből, ahol pedig a jelleg egyöntetűbbé tétele s javítása által nagy szolgálásokat tettek volna.

Igaz ugyan, hogy az állattenyésztés terén ma a formalizmus má-odrangu dolog. Magam is elsőbbséget adok az állat terményképeségének, jövedelmezőségének. Azonban ezen fontos tényezők szemellett tartása mellett a test-

A baranyaszentlőrinci bonyhádi tenyészet.

Mándy Sámuel földbirtokos és nagybérió tenyésztete a baranyaszentlőrinci béruradalom Tarcsa nevű majorjában van elhelyezve. A jelenlegi tenyészállomány 160 drb. tehén és 5 drb. hágóbika és pedig kisebb részben telivér szimmentháli, a többség azonban bonyhádi és szimmentháli keresztezés. A tenyészirány tejtermelés és tenyészállatnevelés.

A tenyészet az 1893. évben, Svájc-ból importált 20 drb. telivér szimmentháli üszóvel és bonyhádvidéki vásárolt tehennel létesült. Apaállatuk mindenkor telivér szimmentháli bikák használtattak. A tehénállomány most már teljesen saját tenyésztésű, amennyiben a vér-felfrissítés céljából vásárolt és importált telivér szimmentháli bikákon kívül, teheneiket már évek óta nem vásárolnak.

A borjuk születési súlya 42—56 kg. A szoptatási idő 12 hét és a leválasztott borju súlya 160—220 kg. A borjuk anyjukat szopják; leválasztás előtt már ad libitum esznek abrakot és kitűnő minőségű szénát, leválasztás után pedig naponta és darabonként 2—3 kg. abrakot és ad libitum prima szénát kapnak. Legelőre körülbelül egyéves korukban hajtának és az

nek. A tenyésztésre nem alkalmas borju már 4—6 hetes korában mészárosnak adatik el. Ami mégis mint tinó neveltetik föl, az hizlalási czélokra szolgál, de járműökörnek nem használják.

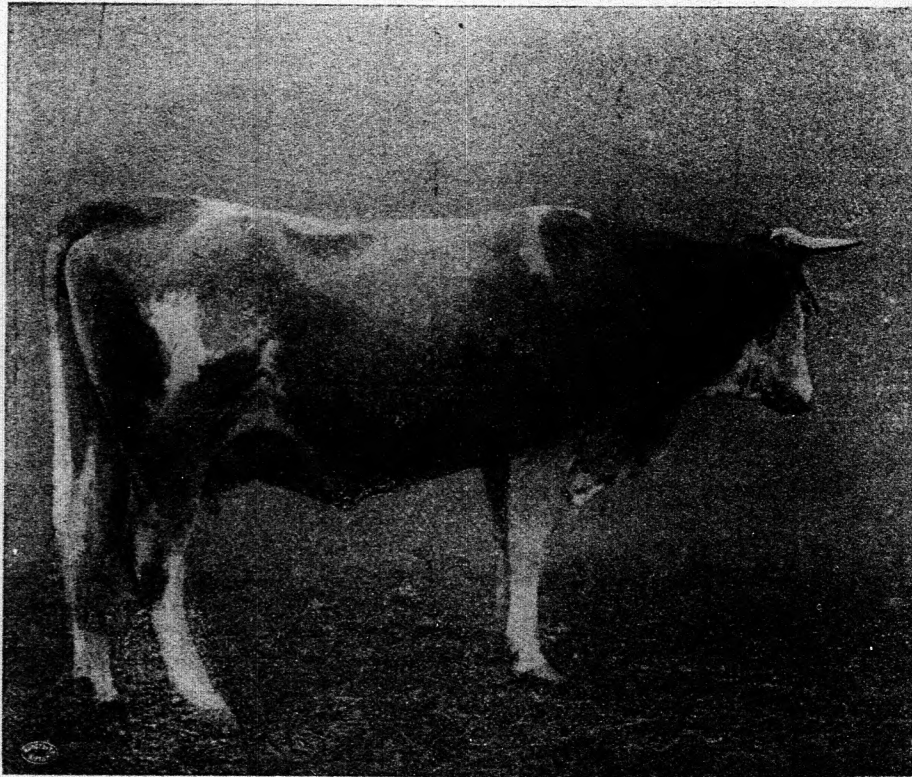
A tehének ellési százaléka 90%, míg 10% elvetélt és meddő marad. A borjukból az utolsó években felneveltetett 59%, eladatott szopós korban 35%, elhullott 6%. A tehének közül évente kimustrálnak 15%-ot, vagyis a tehén átlagos használati ideje 6—7 év.

A tenyészbikák élő súlya két éves korban 600—650 kg., 3—4 éves korban pedig 900—1000 kg. Évenként 30—35 db másfél éves bikát adnak el 90—1200 korona és 25—30 üszőt 2—2½ éves korban ezidőszert kilogrammonként 1 K. árban.

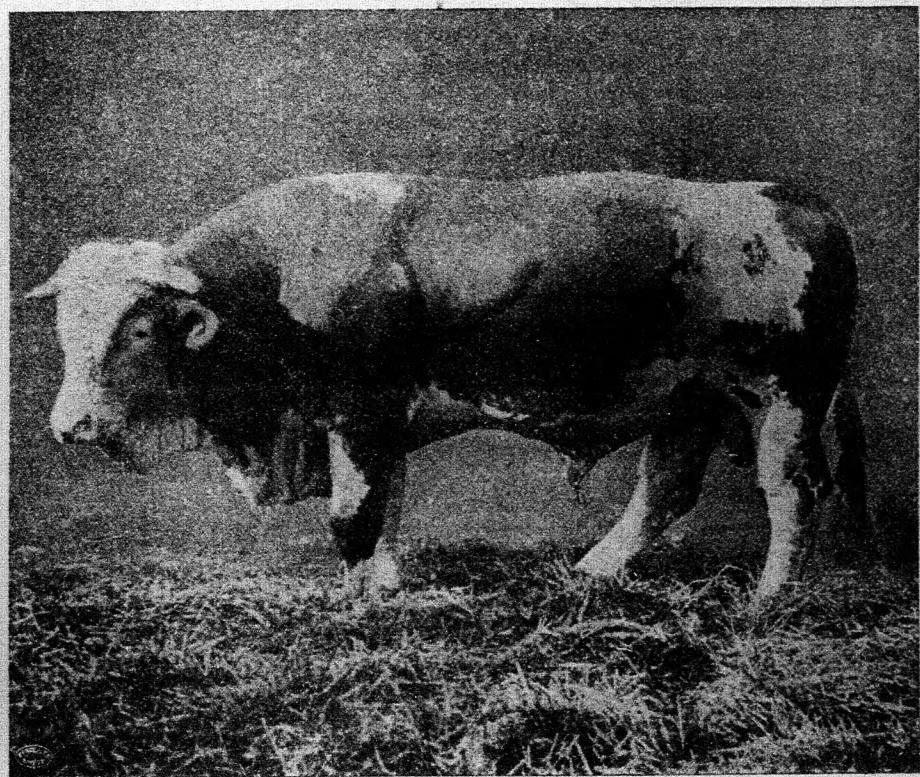
A tuberkulózis ellen csakis igen szellős istállóval, állandó legeltetéssel és erős selejtezéssel védekeznek. A tenyészállományról házi törzskönyvet vezetnek.

A tenyészetet 1906-ban a budapesti tenyész-állatvásáron I. oszt. bikadíjjal, az 1907. évi pécsi kiállításon pedig aranyéremmel és pénzdíjakkal tüntették ki.

Miként e leírásból kitűnik, ez inkább bonyhádi

192. ábra. Emma, fejőstehén a baranyaszentlőrinci bonyhádi tenyészetben. Évi tejhozama 4300 liter.

193. ábra. Piktör tenyészbika a baranyaszentlőrinci bonyhádi tenyészetben.

formákra, egyöntetűsége is súlyt kell helyeznünk, mert sohasem fogjuk elérni — s nem is kívánatos elérnünk azt, hogy a testformák az értékre befolyást ne gyakoroljanak. A bonyhádi tájfajtát is tehát telivér vagy magasvérű szimmentháli bikákkal kell javítanunk, olyanokkal amelyek átöröklődő belső jó tulajdonságokkal s kifogástalan külső testi formákkal vannak ellátva.

Ösmerjük meg tehát egyik legkiválóbb bonyhádi tehénésztünket az alábbiakban.

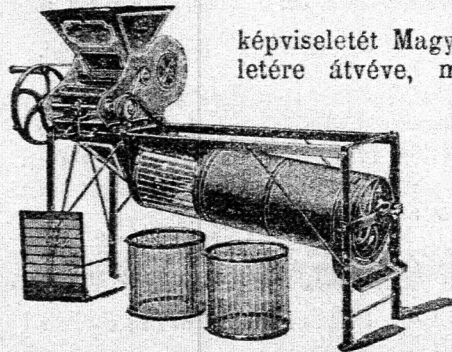
üszök betöltött két éves koruk után fedeztetnek be.

A tehének évi tejhozama 1500—4500 liter. Az átlagos évi tejhozam 1907-ben 2848 liter. A tejet ab istálló, literenkint 13 fillérért veszi meg egy sajtygyáros, ki abból a „Pusztá-Dőry“ címzésű sajtot készíti. A tehének a nyári hónapokban legelőre járnak és naponta kétszer fejtetnek. Átlagos élő testsúlyuk 625—650 kg. A fölnevelt bikák tenyészanyagul értékesített-

jellegű nagy tenyészet, a tömeges tenyészállat-eladáson kívül inkább tejtermelésből pénzrel és tekintetben 2848 liter darabonkénti évi átlag tejhozammal tényleg nevezetes eredményeket ért el. A 188—192. számú ábrákon a tenyészet kiválóbb állatait mutatjuk be.

A HEID-féle GÉPGYÁR

képviselőt Magyarországra területére átvéve, módunkban áll

eredeti HEID-féle gabonakonkolyozókat, eredeti

HEID-féle magosztályozó gépeket

E gyártmányt tartóssága és kiváló Ujdonság: kemény nickel átvonatu trieur-köpenyek, tökéletes munkateljesítése jellemzik. melyek tartósság tekintetében minden eddigi készítményt sokszorososan felülmúlnak. — Leírással és árajánlattal készséggel szolgál:

Bächer Rudolf, Melichar Ferencz, Budapest, VI., Nagymező-ú. 68.

GAZDASÁGI VEGYTAN.

Rovatvezető: Kosutány Tamás dr.

Nyersfoszfátokkal hamisított Thomas-salak.

Az utóbbi időben legfőképpen Galicziában, Bukovinában, de Sziléziában, Csehországban, Morvaországban, sőt állítólag Délmagyarországban is nagymennyiségű hamisított Thomas-salakot hoznak forgalomba. A hamisítás abban áll, hogy Thomas-salak helyett festett nyersfoszfátot adnak el, illetőleg a Thomas salakot nyersfoszfátok őrlésével keverve boesátják forgalomba.

Mielőtt ezen visszaélések hazánkban elterjednének és a hazai gazdaközönségnek és a tisztességes magyar műtrágya-ipar és kereskedelemnek érzékenyebb károkat okoznának, felhívjuk az érdekelteket, hogy miképpen óvják meg érdekeiket ezen káros visszaélésekkel szemben.

Ismeretes dolog, hogy a Thomas-salakban a foszforsav kétféle vegyület alakjában van jelen: egyik része már hig savakban is könnyen oldódó és a növényzet által könnyen asszimilálható, a másik részét, mely töményebb savakban oldódik, a növényzet nehezebben veszi fel. A könnyebben oldódó foszforsavat Wagner tanár ajánlatára

bőző nyersfoszfátokkal végzett kísérletek szerint csak mintegy 25% a az összfoszforsavnak oldódik 2%-os citromsavban.

Ha a gazda a Thomas-salakot csak összfoszforsavmennyisége alapján vásárolja és nem helyez súlyt a Thomas-salakban foglalt könnyebben oldódó foszforsavra, akkor kiteszi magát annak az eshetőségnek, hogy értéktelenebb idegen anyagokkal — nyersfoszfátokkal — hamisított árut vásárol. Az összfoszforsav meghatározásánál követett kémiai eljárásnál ugyanis nemcsak a Thomas-salak foszforsavja, hanem az esetleg hozzákevert őrlt nyersfoszfát is kiadódik és a gazda a nyersfoszfát lassan ható foszforsavát fizeti a Thomas-salak nagy trágyahatású foszforsavja helyett. Feltéve pl., hogy az eladó 20% összfoszforsavat garantál valamely Thomas-salak szállítmányban és a gazda csupán az összfoszforsav mennyiségének ellenőrzésével bízza meg a vegykísérleti állomást, úgy a 20% foszforsav kiadódik akkor is, ha a szállított műtrágya egyáltalában nem is Thomas-salak, hanem megfelelő magas foszforsavtartalmu festett nyersfoszfátot, illetőleg Thomas-salak és nyersfoszfát keveréke, holott ez utóbbi áruk sokkal kevésbé értékesek a tiszta Thomas-salakkal. Egy tiszta 20% összfoszforsavtar-

A Thomas-salak nyersfoszfátokkal való hamisítását a két anyag eltérő fizikai sajátságai és kémiai összetétele alapján ki tudja ugyan mutatni az elemző vegyész, de legegyszerűbb és gyakorlati szempontból legegyszerűbb módja nagyobb visszaélések meggátolására, az, ha a Thomas-salakot citromsavban oldható foszforsavtartalmu alapján vásárolja a gazda, illetőleg ha a vétel az összfoszforsav mennyisége szerint történik is, legalább az átlagnak megfelelő 75% citromsavoldhatóság köttessék ki.

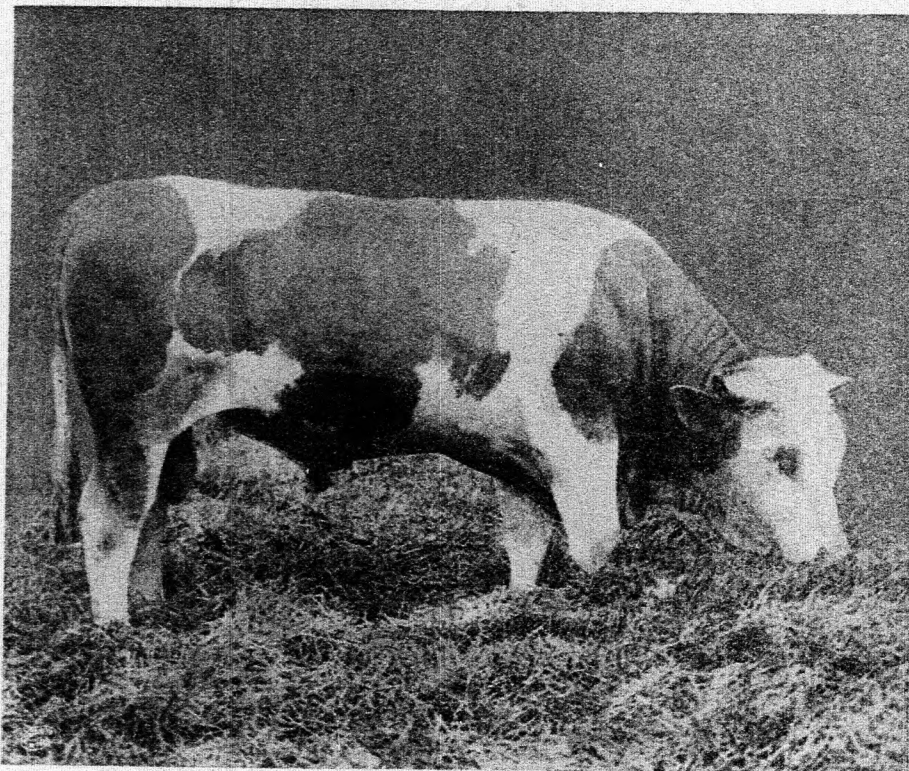
Ha ilyen kikötés csekély mennyiségű nyersfoszfátot jelenlétét nem is zárja teljesen ki, ennek trágyázás szempontjából jelentősége azért nincs, mert hisz a 2%-os citromsavban oldódó foszforsav, ha mindjárt nyersfoszfátban van is jelen, a növények által elég könnyen felvétetik s így megéri az árát. *Faltin Adolf.*

TAKARMÁNYOZÁS.

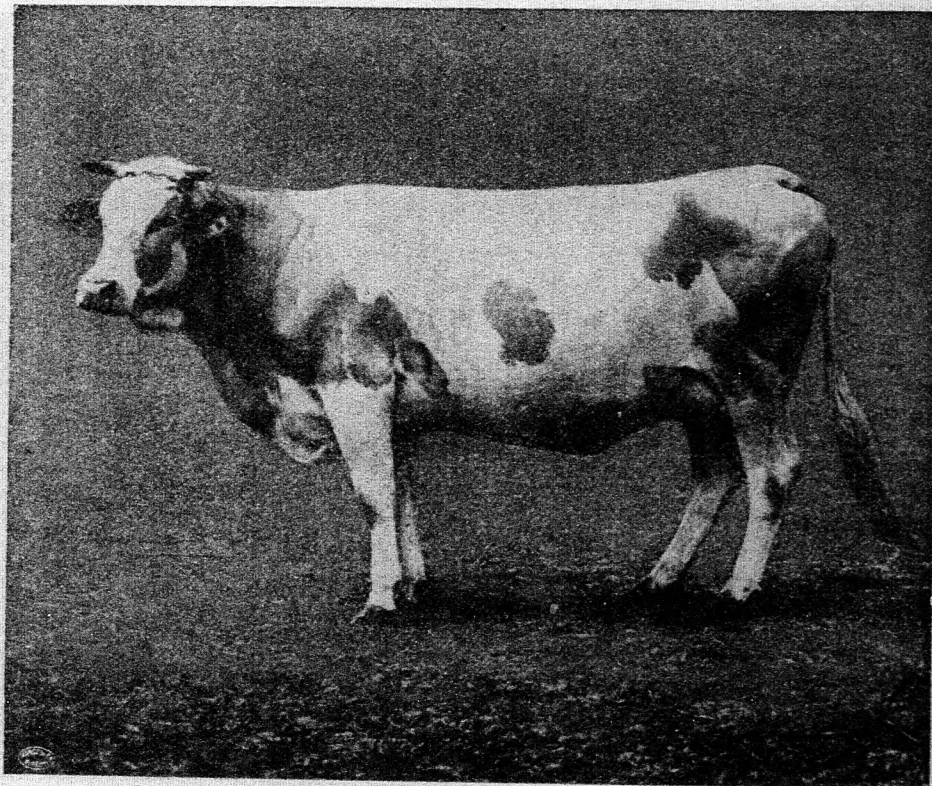
Rovatvezető: Cselkó István.

Tengeriszár bevermelése.

A *Köztelek* hasábjain több ízben megjelent száraz tengeriszár eltevési módjára vonatkozó tapasztalataim a következők:

194. ábra. Egyéves bikaborjú a baranyaszentlőrinci bonyhádi tenyészetben.

195. ábra. Piroksa, fejőstehén, a baranyaszentlőrinci bonyhádi tenyészetben. Évi tejhozama 4000 liter.

ujabban 2%-os citromsavoldattal vonják ki a Thomas-salakkal és minél nagyobb százaléka az összes foszforsavnak oldódik ilyen tömény-ségű citromsavoldatban, a Thomas-salak annál értékesebb.

A Thomas-salak és nyersfoszfát között pedig trágyázási szempontból éppen az a lényeges különbség, hogy míg a Thomas-salak foszforsavának átlag mintegy 75%-a oldódik 2%-os citromsavban, addig az őrlt nyersfoszfátokban a magyaróvári vegykísérleti állomáson külön-

talmu Thomas-salakban például 75% citromsavban oldhatóság mellett 15% könnyen oldható foszforsav van, ha ellenben a Thomas-salakkhoz 50% nyersfoszfátot keverték, ugy ezen keveréknek — ha a nyersfoszfát foszforsavának 25%-a oldódik 2%-os citromsavban — már csak 10%-a nagyobb trágyahatású és így értékesebb foszforsav, míg ha a gazdának Thomas-salak helyett őrlt nyersfoszfátot ad el a hamisító, akkor 15% helyett csak 5% a gyorsabban ható foszforsav mennyisége.

Megelőző kísérletezések után, már két év óta, meglepő jó eredménnyel folytatom a száraz tengeriszár szecskázását, illetőleg veremelését. Eltevési módja, a szár megszecskázásán kívül, melyet gőzerővel a verem szélére állítandó szecskavágógéppel végzek nagyon egyszerű, teljesen olyan, mint minden más veremelő takarmányé. A fő, hogy a már verembe helyezett szecskára rétegenként megfelelő mennyiségű zöldtakarmányféle kerüljön. Különféle kísérletezések után pedig csak a répa-

Őszi bükkönyt, őszi borsót, baltaczimet, mustármagot

minden mennyiségben állomáson átvéve és kifizetve legmagasabb áron vásárolk.

Mintázott ajánlatot kérek.

Lóhere és luczernamagért 100 kilónkint 10 koronával magasabb árt fizetnek a napi árnál, ha a kaszálás idején az illető

területen **aranka nincs.** Gazdák, kik legkevesebb 30 métermázsza magtermést várnak, sziveskedjenek erről lentjelzett czéget értesíteni, mely tisztviselőinek egyikét azonnal elküldi és a herét lábán megtekintheti. Akiknek földjén még mutatkozik aranka, azok irtásig minél gyorsabban, hiszen 100 kilónkint 10 korona bevételi többlet busásan megtéríti az irtási költséget.

MAUTNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPEST.

levél bizonyult legelőnyösebbnek e célra, ugy-
szólván nélkülözhetetlenek. Sós vízzel locsolt
tengeriszárszecsát is vermetem, de eredménye
alig volt.

Répaszedés idején szecsakázzuk a szárát s az
a nagyon sok takarmányrépalevél, ami külön-
ben teljesen hasznavehetetlenül a földön heverve
megsemmisülne, kiválóan értékesítettik nem-
csak azért, hogy etetésre kerül, hanem főleg
azért, mert használatával a tengeriszárszecska
oly erjedési folyamaton megy keresztül, hogy
a marha is szívesen eszi s értékét kevés kü-
lönbséggel becslöm is annyira, mint a zölden
bevermelt tengeri szárát. *)

Ezen előnyök mellett az erjedési veszteség-
gel számolnunk sem kell. Részemről ajánlom
és mindenkit rábeszélni igyekszem, hogy a
tengeriszár ezen eltevési módját kövesse vagy
legalább kísérje meg. *Haberfeld Dezső.*

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Linhart György.

A levélfodrosodás és eres rothadásról.

A „Köztelek” 1908. év augusztus hó 8-án
Kern Hermann ur aláírásával a burgonya két
új veszedelmes betegségét tárgyaló cikkhez
bátor vagyok egyet-mást hozzáfűzni.

Czikkiró ur nagyon szépen írja le a beteg-
ség menetét, annak ismertető jeleit, szükségtel-
en azt kiegészíteni. A betegséget új jelzővel
ellátni talán fölösleges volt, mert tudomásom
szerint mindkét betegség Németországban a
negyvenes és hetvenes években óriási pusztítá-
st vitt véghez és nálunk ugyancsak a hetve-
nes évek körül nagyon is megéreztek a gazdák
az akkor fellépett betegségek veszedelmes el-
terjedését. E betegségek, melyek a burgonya-
szár időelőtti elszáradását idézték elő, egy a
lisztharmanhoz hasonló gomba fellépésének lettek
tulajdonitva, mely minden valószínűség szerint
a most már ismeretes „Fuzarium” gomba volt.
Az 1907. év folyamán Arnim gróf, a németek
egyik legnagyobb burgonyatermesztője egy
Berlinben tartott kongresszus alkalmával figyel-
meztette a német gazdákat, valamint a német
kormányt is fentnevezett betegségek rohamos
terjedésére és azok káros hatásaira. Sürgős
intézkedést kért ez okból a betegségek elfojtá-
sára. A német kormánytól sürgősen egy e két
betegséget megfigyelő állomás felállítását kérte,
a levélfodrosodás és eres rothadást előidéző
gombák tanulmányozására. A német kormány
Appel Ottó dr. kormánytanácsost bízta meg
eme betegségek tanulmányozásával s amit
eddig is a levélfodrosodást előidéző gombák
magatartásáról tudunk, azt Appel tanácsosnak
köszönhetjük.

Már most visszatérve Kern ur cikkére, semmi-
esetre sem oszthatom véleményét a cikk-
ben említett védekezési módokra vonatko-
zólag, mert ez csak teoretikusan vihető keresztül.
Keresztülvihető az általa ajánlott védeke-
zési mód azon neme, amelyet a karók meg-
jelölésével ajánl, mert ha egy gazdának, illető-

*) Talán csalamádét.

Rovatvezető.

leg nagytermelőnek 40—50 vagon vetőgumóra
van szüksége, akkor legalább is 1¹/₂—2 millió
karót kellene jelzőként alkalmazni, ami prak-
ticze nem is lehetséges. A másik védekezési
mód, az egészséges vetőgumók beszerzése, vé-
leményem szerint szintén ki van zárva, mert
egészséges gumó a szükségnek megfelelőleg
széles az országban alig található, a német
gumó, mely éghajlati viszonyainknak megfelelne,
határozottan fertőzött.

Gazdatársaimnak a levélfodrosodás ellen esu-
pán a védekezés azon módját ajánlhatom, hogy
szerezzenek be olyan burgonyafajokat, amelyek
a betegség ellen ellentállóképeséggel bírnak.
Ilyen pl. a Professor Wohltmann, Up-to-date
és Ella.

Az 1907. évi burgonyatermést Pozsony vár-
megyében a levélfodrosodás annyira tökréte, e,
hogy a gazdáknak alig a mag kétszerese térült
meg és a parcellákban 70—80% levélfodro-
sodás volt konstatalható; azon gazdáknak, akik
az említett fajokat szerezték be, sikerült ezen
burgonyafajok ültetése által a levélfodrosodást
annyira elfojtani, hogy ezidén a Wohltmann
fajban 8—10%, az Up-to-dateban 10%, az Ella-
ban alig 1% van megfertőzve. Rendkívül érzé-
kony burgonyafajok „Carmesin”, „Professor Mär-
ker”, „Magyar Kincs”, „Krüger”, „Ordon”, „At-
tamann”, „Hungaria”, „Wärt”, „Korai Bőtermő”
és különösen Magyarország északnyugati vidé-
kén annyira elterjedt közönséges „Märker” faj,
mely ezidén ott, ahol ültetve lett, alig adja meg
a vetőmagot. Nagyon melegen ajánlhatom gazda-
társaimnak, akik már fertőzött vidéken gazdál-
kodnak, ha burgonyavetőmagot beszerezni óhaj-
tanak, az általam említett fogékony fajok véte-
lét mellőzzék, mert fogékonyaságuknál fogva már
az első évben termésük 50%-ra esőken, míg
később mi termést sem fognak adni, mert be-
teg anyagumó után csakis beteg burgonya ter-
meszhető.

Sajnos, az ország csaknem minden része
többsékevésbé az eres rothadást előidéző gom-
bát rohamos elterjedése által meg van fertőzve.
Maholnap olyan helyzetbe jut a gazda, hogy
kénytelen lesz a burgonyatermesztést beszünt-
tetni, mert különben a mai nagy kiadás mellett
mi várhat egy gazdára, ha oly elemi csapás
éri, amely a termést a normálhoz viszonyítva,
a tizedrésze szállítja le; tönkre megy a gazda
s vele együtt ama kis iparágunk is, amely a
burgonyát ipari célok feldolgozására használja,
sujtja azonban a kisgazdát is, akinek a bur-
gonya egyedüli táplálékát képezi.

A földművelésügyi kormány, dacára annak,
hogy erre hivatott szakközegei nagyon is figyel-
meztették a levélfodrosodás veszedelméről és
káros elterjedéséről, alig teszi meg a legeggy-
szerűbb óvintézkedést is, azok elfojtására. A
földművelésügyi minisztérium kötelessége volna
röpiratok útján figyelmeztetni a kis- és nagy-
gazdákat a betegségek veszedelméről, gazdasági
tudósított, valamint gazdasági szakértőit a be-
tegség mibenlétéről felvilágosítani, szakközegei
által előadásokat tartatni s főleg a fertőzött
vidékről való burgonyamag vetési célokra való
elszállítását szigorúan tiltatni, mert csak így
vethetünk gátat e két betegség elterjedésének.

Nagyon is humanus volna, ha a földművelés-
ügyi minisztérium előterjesztésére a pénzügyi

kormány oly vidékek, illetve gazdák földadóját
elengedné, kiknek burgonyatermését a fodroso-
dás és eres rothadás tönkretette.

Nagel Sándor.

Nagel ur fejtegetéseire azt jegyezzük meg,
hogy az egészséges burgonyabokrok meg-
jelölése kint a burgonyaföldön nem ütközik
nehézségekbe, még akkor sem, ha valamelyik
termesztő 40—50 hold terület termését igényli
is vetőmagul. Erre a célra, miként Kern
cikkekben kifejtette, nemcsak karók, hanem
fehér vagy színes rongydarabok is alkalmasak.

Teljesen helyeseljük czikkirónak ama nézetét,
hogy a különböző burgonyafajták kisebb vagy
nagyobb ellenállóképeségének megismerése is
egyik alapja lehet a védekezésnek s éppen e
célból küldte ki a földművelésügyi kormány
több szakközegét az ország legkülönbözőbb
vidékeire, hogy ezirányban megfigyeléseket to-
gyenek. Eme szakértők jelentése értékes adatokat
fog erre nézve szolgáltatni.

Téves Nagel urnak ama állítása, hogy a föld-
művelésügyi kormány tétlenül nézi e betegség
terjedését. Hisz éppen a czikkiró gazdaságában
a közelmúltban kétszer is megfordult a föld-
művelésügyi miniszter rendelete folytán a növény-
körtani intézet egyik szakközege, ugyszintén egy
gazdasági szaktanár is, hogy a burgonyabeteg-
ségeket a helyszínén tanulmányozzák. Eme
szakértők bejárták a veszélyeztetett vidékek
legnagyobb részét. A gazdasági tudósítottok, köz-
gazdasági előadók és gazdasági egyesületek
külön felhívásokban szereztek értesülést a bajról
s az ellene való védekezés szükségéről, s szóval
a földművelésügyi kormány máris megvette
mindazt, aminek elmulasztásával czikkiró meg-
vádolja. *H. D.*

IRODALOM.

Ujdonságok a könyvpiacon. Dr. Vantsó Gyula:
Uj végrehajtási törvény, kérdések és feleletek
ben. 50 fillér. Bernát István és Rubinek Gyula:
Törvényjavaslat a mezőgazdasági kamarákról.
Előadói tervezet. 20 fillér. Marek József dr.:
A tehének tőgygümőkórja. Darányi Ignác m.
kir. földművelésügyi miniszter megbízásából.
9 szövegábrával és 5 táblával. 50 fillér. Ren-
del a husvizsgálat tárgyában és utmutató a nem
állatorvos husvizsgálók részére. 20 fillér. Az
ipartörvény módosítása. Negyedik rész. Törvény-
javaslat az ipar gyakorlásáról, valamint az ipari
és kereskedelmi alkalmazottak védelméről. Elő-
adói tervezet. 2— K. Barcza Imre: Magyaror-
szági kivándorlások irodalma. 120 K. Jakabffy
Ferenc. Az építőkövek. 6— K. Az alsóbbrendű
vasutakról szóló törvény tervezete. Kiadta Kossuth
Ferenc kereskedelemügyi miniszter. I—III. kö-
tet. 10— K. Törvényjavaslat az ipari munkának
vasár- és ünnepnapj szüneteléséről. Előadói ter-
vezet. Kiadta Kossuth Ferenc kereskedelem-
ügyi m. kir. miniszter. 1— K. Dr. Szabó Ervin:
A községi pénzügy. Szakkatalógus. 2— K.
Betriebsverhältnisse der deutschen Landwirt-
schaft. F. Hangen, F. Wellmann. K. 360. Auf-
züge u. Abladevorrichtungen für Heu u. Getreide.
J. Hagmann. K. 240. Vries Hugo: Pflanzen-
züchtung. K. 960. Jahrbuch für wissenschaftliche
u. praktische Tierzucht einschliesslich der Züch-
tungsbiologie. Hrsg. v. Dr. Robert Müller. 3. Jahrg.
K. 11— Hübner Ottó: Geographisch-Statistische

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte első helyen elismert kitünő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták” len- és heremagtisztító-gépek

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi- vagy hajtórőre alkalmas. — Ezévi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám.

1905. évben Nagy-Enyeden aranyéremmel kitüntetve.

Sürgőnyezim: Kalmár-restagyár.

Tabellen aller Länder der Erde. F. d. J. 1908. K. 1-80. Dettweilér, Frdr.: Die Aufzucht des Rindes. K. 4-20. Müller, H. A. C.: Die preussischen Agrargesetze. K. 2-1. Brandt, Karl: Fahrten- u. Spurenkunde u. Beschreibung sonstiger Gewohnheiten des Wildes. K. 7-20. Hegen-dorf: Die Hebung der Niederjagd in Pachtrevieren. K. 6-60. Josef Erzherzog v. Österreich: In den Wildnissen Afrikas. K. 1-80. Wilsdorf, Dr. G.: Die Ziegenzucht. K. 6-1. Buckeley, Dr. Aug.: Die bayerische Grundsteuer in Ihrer Wirkung. K. 2-40.

Az ezen rovatban ismertetett könyvek megrendelhetők: *Patria r.-i. gazd. szakkönyvkereskedésében*, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

LEVÉLSZEKRÉNY.

Porüszkös buza. 459. kérdés. Tavaly kaptam egyik pusztánkról francia buzát. Ott tavaly, nálam pedig az idén termett először. A buza igen szép és igen jól is fizetett, de mintegy 15% porüszögös volt. Kérem, lehet-e a porüszög ellen védekezni és hogyan?

Felelet a 459. sz. kérdésre. A porüszög ellen csávázással nem védekezhetünk, mert a gabona aratásakor a porüszög spórái a szél már szét-hordta s fertőzte velök a talajt. Azonkívül több vadon élő pázsitfélék is előfordul a porüszög s ezekről is rákerülhet a szántóföldre. Épp ezért azt ajánlják, hogy a szántóföldek közelében levő füvet korán, még mielőtt a bennök élő üszöggombák a spóraképzéshez jutottak, le kell kaszálni. Ajánlják a vetés közt levő üszkös növények kitépését és eltávolítását is s noha ez hathatós védelem a porüszög ellen, hazai viszonyaink közt mégis aligha fogja valaki e munkát elvégeztetni.

Benzinmotor tartóssága. 460. kérdés. 1370 mm. dobszélességű cséplőgépm hajtására, hegyes vidéken gazdálkodván, petrolin- vagy benzinmotort óhajtok beszerezni, miért szives felvilágosítást kérek aziránt, hogy miként viszonylik fenntartási költség dolgában, egyenlő szakavatott kezelést feltéve, ily motor a gőzmozgonyhoz, továbbá mekkora évi leírás számítandó előbbinél? Egy folyton jó karban tartott gőzmozgony pl. még 20 éves használat után is teljesen üzemképes állapotban lehet, elegendő-e ezzel szemben egy benzinmotornál is, tekintve ennek könnyebb szerkezetét, évi 5%-os leírás?

Felelet a 460. sz. kérdésre. A jelzett széles-ségű cséplőgép hajtására egy legalább 12 tény-leges lóerős benzinmotor lesz beszerzendő. Egyenlő szakavatott kezelés mellett a jó gyárt-mányu benzinmotorra nyugodtan fel lehet venni 15 éves amortizációt. Az amortizáció kérdése e téren még nem állapodhatott meg annyira, mint a gőzgepeknél, azon egyszerű ok miatt, mert ily nagyobb, cséplésre szolgáló benzin-motorok közül még aránylag kevés van olyan, mely — legalább hazánkban — 10 évnél hossz-sabb idő óta van munkában. De tény az, hogyha a benzinmotor megfelelően rendben tartatik, nem sokat enged a gőzgep rendes munkakoránál. Itt is, mint a gőzgepnél, nem a gép szilárdsága a fő tényező, hanem a gon-dos kezelés és karbantartás.

Burgonyát fészkebeültető-gép. 461. kér-dés. Lehet-e olyan krumpliültető-gépet kapni, amelyik a krumplit négyzetbe ülteti, úgy hogy fogatos eszközzel is lehet kapálni? Ha lehet kapni, úgy melyik cég gyártja, mi az ára, mi a napimunka bírása és hogy bevált-e a gy-aakorlatban? Hogyha pedig ilyet nem lehet kapni,

úgy melyik cég gyártja a legpraktikusabb sor-huzót, ami után a burgonyát kézzel négyzetbe lehet ültetni?

Felelet a 461. sz. kérdésre. Burgonyát négyes kötésben fészkebeültető-gép nincs, ellenben van-nak igen jól bevált burgonyafészekásó- vagy fészeklyukgató-gépek, melyekkel szép egyenle-tes sorokba egyenletes növénytavolságba lehet a fészkeket megásatni, melyekbe kézzel lesz a vetőgumó bedobva. Az így készült sorokat igen jól lehet fogatos erővel megművelni sorok hosz-szán. Ily gépeket gyárt Kühne Ede gépgyára Mosonban.

Kirándulás Dániába és Svédországba.

Irta: ifj. Szentkereszty Béla báró berlini segéd-szaktudósító.

II.

Május 31-én gyönyörű időben vettem bucsut a dán fővárostól és áthajóztam a svéd partra, Malmöbe. A tenger tükörsima volt és alig tüntek el Kopenhága tornyai, mindjárt megpillan-tottam a termékeny Schonen partjait és a malmöi gyárkéményeket. Utközben számos gőzössel találkoztunk, mert Kopenhága és Malmö közt és általában a Sundon élénk a forgalom.

Szép látvány a kisebb-nagyobb vitorlások raja, mely jó időben ellepi a Sundot.

Rövid másfél órai ut után bevezetünk Malmö kikötőjébe. A város fel volt lobbogóva s ünnepi díszben készült a nemzeti ünnepre, mely miatt szállás sem volt már kapható. Délután a katonai díjlovaglás és a tiszti díjgratátást néztem meg. A lóállomány szépnek, jónak látszik és a lovak állítólag mind svéd nevelésűek telivér angol vagy ostpreusseni mén után. A remondalovakat a paraszt neveli és 4 éves korukban adja el az államnak. Ménekek a fleingeni méntelep látja el őket. Schonen tartomány a lónevelésre nézve az első helyet foglalja el Svédországban és 4/5 részben ez látja el a hadsereget. A tisztek közül néhányan a díjgratátásnál importált irlandiakat lovagoltak, melyek igazán elsőrangúknak mond-hatók.

Este zsufolásig tele volt a Stockholm felé induló vonat. Nem lehetett alvásra gondolni s a gyönyörű vidéket élveztük a világos éjszaká-ban. Fenséges látvány volt ez. Malmötől egy darabig sik a vidék, itt-ott nyiresekkel és kisebb-nagyobb tavakkal. Minél jobban haladtunk Svéd-ország belsejébe, annál szebb és változatosabb a tájképe. A síkságot hegyek váltották fel, a nyireseket pedig gyönyörű fenyő és tölgyerdők. Itt-ott tavakat pillantunk meg, melyeket körös-körül erdős hegyek koszorúznak. Az egész uton egy óriási parkban képzeljük magunkat, piros földelű házikók tarkítják a fenyők zöldjét és így tart ez végig, míg reggelre számos alaguton áthaladva megérkezünk észak Velenczéjébe, a festői szép Stockholmba.

Európának ez az egyik legszebb városa a Mállar tó kifolyásánál számos kisebb-nagyobb szigetre épült s páratlanul kies vidéke, barátságos népe, kényelme még az elkényeztetett idegenre nézve is kellemessé teszi a tartózkodást.

A svéd fővárosban megismerkedtem Bendix-urral, a híres kiállításrendezővel, kinek szives közbenjárására a gazd. akadémia főtákarától, Damfeld tanár úrtól meghívást nyertem egy ér-dekes kirándulásra, Experimentalfeltet állomásra, megtekinteni a gazdasági kísérletek ujonnan berendezet központi intézetét (Institut central d'expériences agricoles), melynek célja a mező-gazdaságra fontos kérdéseket kísérletek és tudomán-yos kutatások által megvilágítani, a kísér-letek eredményeit szemléltetővé tenni és utba-igazításokat és tanácsokat adni a gazdáknak. Az intézet összeköttetésben áll a többi gazda-sági tudományos intézményekkel, a gazd. isko-lákkal, a vidéki gazd. egyesületekkel és maguk-kal a gazdákkal is közvetlenül. Van

1. mezőgazdasági,
2. gazdasági vegyészeti,
3. tejjgazdasági bakteorológiai és háziállatok nevelési,
4. gazdasági növénytani,
5. entomológiai osztálya.

Van még ezeken kívül kertészeti osztály és muzeum is. Az intézet vezetősége áll a svéd gazd. akadémia igazgatójából és titkárából, a király által 2 évre kinevezett 3 tagból és az akadémia által ugyanannyi időre választott 2 tagból. Minden osztályt külön igazgató vezet. Az osztályok vezetőiből és az első asszisztensek-ből alakult bizottság készíti elő az intézet munka-tervét, jelentéseket tesz a vezetőségnek és föl-hívja a vezetőség figyelmét a fontosabb kérdésekre.

A vidéki kísérletezések célja megállapítani a legolcsóbb trágyázást, kipróbálni a növények természetét a különböző égalji és talajviszonyo-kon. E kísérleteket az intézet a vidéki gazda-sági egyesületekkel végzi úgy, hogy az egyesü-letek kapják az egyes gazdától a kísérletezési kérvényeket és az egyesületek határozzák el, hogy mely kísérletek végeztessenek. A kísérle-tek terveit az intézet tisztviselői állítják össze és adják ki az illető egyesület vidéki asszisten-sének kivitelle. Az intézet tisztviselője azután a kísérleteket ellenőrzi és megállapítja az ered-ményt, mely a gazdák tudomására hozatik.

Az intézet tartozik az egyes gazdák kérdéseire felelni és őket tanácsokkal ellátni.

A muzeum gazdagon föl van szerelve gépek-kel és eszközökkel. A berendezése különben is a legmagasabb igényeknek megfelelő.

Másnap az ősi Upsalába vasutaztam, mely 2 órányira van Stockholmtól. Upsalától egy órá-nyira van az utunai gazd. főiskola, amely 1848-ban alapított a király birtokán és össze van kapcsolva egy földmivesiskolával. A tanítást az igazgató és 7 tanár végzi. A tanítók 2 év és a tanítványok száma körülbelül 45-50, mely szám megoszlik az első és másodévi hallgatók között. Az alsó gazd. iskola a birtok intézőjének vezetése alatt áll. A tanítók itt is két év. A tanít-ványok száma körülbelül 24. Az iskolához tar-tozó birtok 303 h. szántó, 103 h. rét, 20-5 h. legelő és 100 h. erdő. A talaj igen különböző, de többnyire nehéz agyag, melyen 8-as fordát alkalmazznak.

A marhaállomány 3 bika, 154 tehén. A tehenek a tejtermék szerint takarmányoztatnak; minden liter tej után kapnak 1/3 kg. erőtakarmanyt és 1/2 kg. fenntartó takarmányt (Unterhaltungsfutter). Más takarmányokból 3 kg. széna, 7 kg. répa és szük-ség szerinti mennyiségű szalma adatik minden teheneknek. Az évi tejhozam átlaga tehenenként 2800-3000 kg. és a tej zsírtartalma 3-2%—3-7%. A tehenek mind az Ayschir fajhoz tartoznak.

A gazdasági munkát lovakkal végzik, melyek a svéd fajnak az ardenivel való keresztezéséből származnak, amely nem vált be, mert a lovak idomtalanok és használatra sem igen alkalmasak. A főiskolával kapcsolatosan van egy kis növény-kísérleti állomás is, mely a svalöfi vetőmagne-mesítő intézetnek a fiókja.

Visszatérve Stockholmba s onnan Malmöbe, felkerestem az ottani kir. gazdasági egyesület titkárát Leurfén urat, aki nemcsak az egyesület-ről volt szives nekem érdekes felvilágosításokat adni, hanem további terveimre is becses utba-igazításokkal szolgált.

Svédországban összesen 26 nagy gazdasági egyesület van. Minden kormánykerületben egy. Az egyesületek főjövödelme a szeszjövödelemből való törvényes részesedés. A szeszértékesítés jövödelméből ugyanis a részvényesek a befizetett részvénytöke után csak 5%-ot kapnak, az ezen felüli nyereség közczélokra fordítatik s egytized-része a gazdasági egyesületeknek jut. Az állam segíti ugyan a gazdasági egyesületeket, de csakis előre meghatározott czélokra. 1903-ban az összes gazd. egyesületek 1.424.000 koronát kaptak a szeszértékesítésből; az állam ugyanazon évben 475.000 korona segélyt adott; az egyesületi tőkék jövödelme pedig 248.000 korona volt.

Szivattyuk és Mérlegek

különleges gyár
GARVENSWERKE,
 WIEN, II., Handelsquai No. 130.
 Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

A legnagyobb gazdasági egyesület a malmói 6456 taggal. Evi jövedelme 200,000 korona, mely összegből 1. általános gazdasági czélokra 38,670 koronát, 2. lötenyésztésre 29,690 koronát, marhatenyésztésre 33,374 koronát, má: háziállatok tenyésztésére 10,000 koronát költ, a többi pedig szintén különböző gazd. czélokra használja fel. Leurfén titkár ur tanácsára másnap korán reggel az 1 órányi távolságra eső világhírű Svalöföre utaztam ki. Az időjárás kedvezően volt; egész nap zuhogott az eső és daczára annak, hogy június 6-ika volt, fáztam Svalöfnek fő nevezetessége a vetőmagtermesztő és nemesítő egyesület és a svéd általános vetőmagtermesztő részvénytársaság. Az előbbi tudományos, az utóbbi kereskedelmi vállalat.

A svalöfi vetőmagtermesztő és nemesítő egyesület 1886-ban alapított. Czélja a gazdasági növényfajok javítása, nemesítése, új, jobb növényfajok előállítása. Az egyesület eleinte nagyon csekély államszegélyben részesült, most már 40,000 koronával járul évi költségeihez az állam. Azonkívül a gazd. egyesületek is részesítik segélyben s így a tagdijakkal évi 80,000 korona a jövedelme. Alkalmazottjai okleveles gazdák és botanikusok és úgy dolgoznak, hogy pl. külön egy ember foglalkozik a zabbal, egy másik az árpával stb., úgy hogy mindegyik terményfajt alapos tanulmány tárgyává tehesse.

A termesztés kis parcellákon történik. A parcellák száma sokszor a 4000-t is fölülmúlja. A kísérletezés mindenféle gazdasági növényre kiterjed. Laboratóriumok, könyvtár stb. gazdagon vannak berendezve és van muzeum is, mely állítólag egyedüli a maga nemében. Az igazgató, Nilssen tanár szíves volt körülvezetni és mindent megmutatni.

Kezdetben az egyesület maga értékesítette terményeit. Utóbb rájöttek, hogy a tudósok rossz kereskedők s 1891-ben megalakult az általános svéd vetőmagtermesztő részvénytársaság, mely mint különálló vállalat megveszi az egyesülettől a kipróbált vetőmagokat, azokat saját birtokán megsokszorozza és így bocsátja áruba. A társaság birtoka körülbelül 600 ha., de minthogy ez nem volt elég nagy, földeket bérelt, hogy a termelés már körülbelül 1500 ha.-on történik. Az egyesület az összes terményeket, gépeket, egyszóval mindent, ami a termelésre vonatkozik, ellenőrzi és csakis így bocsátja a társaság a magokat áruba. Ez a biztosíték arra nézve, hogy minden Svalöförl kikerült vetőmag hiteles és jó.

Megtekinttem Svalöfön P. Bondesson képviselő ur istállót és tejgazdaságát. A 148 ha. nagyságu birtokot a nagy esőzés miatt nem járhattam be. A marhaállomány 33 tehén, 55 üsző, 11 fiatal bika és 1 idősebb bika, melyek mind a tiszta hollandi, illetőleg ostfriz fekete-tarka fajtából vannak. Az etetés tejhozam szerint, amit egy tehén ad, 5 osztályba sorolattik:

I.	(20 kg. napi tejhozam)	4 kg. széná és 1 kg. fehér czélla
	(45 " erőtakarmány)	
II.	(14 kg.-on felül 20 kg.-ig napi tejhozam)	4 kg. széná és 1 kg. fehér czélla
	(4 " erőtakarmány)	
III.	(8 kg.-on felül 14 kg.-ig napi tejhozam)	4 kg. széná és 1 kg. fehér czélla
	(3 " erőtakarmány)	
IV.	(4 kg.-on felül 8 kg.-ig napi tejhozam)	3 kg. széná és 1 kg. fehér czélla
	(2 " erőtakarmány)	
V.	(Meddő (Güste) tehenek és üszők)	3 kg. széná és 1 kg. fehér czélla
	(15 kg. erőtakarmány)	

Az 1903/1904. évben átlag 4730 kiló tej esett egy tehenre 3-05% zsirtartalommal. Bondenon urnak 25 lova közül egy Shire és egy telivér angol mén: A lovak nagyobb része

belga faj, de van Clydesdal és Shire keresztelésű is és néhány igen jó félvér.

A gazdaságnak egyik főrésze a sertéshizlalás és tenyésztés. Vagy 1400 sertést hizlal, ezeket részben maga tenyésztette, részben vásárolta. A hizósértések többnyire yorkshirek, de van köztük svéd faj is. A tenyésztés áll 38 idősebb, 19 fiatalabb koczából, 7 tenyészkanból, 20 fiatalabb kanból és 76 malaczból. Ezek Angliából importált yorkshirek.

A tejgazdaság 1904-ben január 1-től december 31-ig 8.744,547 kg. tejet dolgozott fel és készített 277,353 kg. vaját és 32,507 db, vagyis 318,984 kg. sajtot.

A sajtot Svédországban, a vajat Angliában értékesítik.

A legközelebbi vonattal Akarpra utaztam, honnan fél órai kocsizás után érkeztem az alnapi mező- és tejgazdasági főiskolához, melynek főépülete egy dombon fekvő szép kastély gyönyörűen gondozott és mindenféle növényekkel és virágokkal telt régi parkban.

Winberg dr. igazgató ur személyesen volt szíves körülvezetni.

Ennek az intézetnek van egy felsőbb mezőgazdasági tanfolyama, egy felsőbb és egy alsó tejgazdasági tanfolyama, tejgazdasági iskolája nők részére, kertészeti iskolája és patkolási tanfolyama.

Az intézet, valamint a hozzátartozó állami birtok öttagu igazgatóság vezetése alatt áll. A tagokat a király nevezi ki. A birtokon intéző gazdálkodik, ki egyszersmind az alsó mezőgazdasági iskola vezetője. A főintézetben 7 rendes tanár és 9 rendkívüli tanító működik. Az elméleti és gyakorlati tanítás segédeszközei: gyűjtemények, könyvtár, kísérleti mezők, laboratóriumok, a birtok, a tejgazdaság, kertészet és patkolási iskola.

A felsőbb mezőgazdasági osztály tanfolyama 2 évi. Érettségi bizonyítványt és legalább egy évi gyakorlatot kívánnak.

A felsőbb tejgazdasági tanfolyam 1 év és a felvételhez a felsőbb mezőgazdasági tanfolyam elvégzése és egy évi gyakorlat szükséges.

Az alsóbb tejgazdasági tanfolyam szintén 1 év. Az ebbe való felvételhez népiskolai bizonyítvány is elegendő.

Nők részére is van félévi tejgazdasági tanfolyam, melyet a malmói gazd. egyesület tart fenn.

A kertészeti iskolát szintén a malmói gazd. egyesület segíti s ez 2 éves tanfolyamból áll.

A patkolási iskola két tanfolyama közül egyik 3 havi polgári, a másik hat havi katonai.

Az intézeti tejgazdaság a tejet az állami birtok tehenészetétől és néhány szomszédos udvarból veszi s Malmóban adja el, de sajtot és vajat is produkál exportra vagy helyi fogyasztásra.

A mezőgazdasági alsóbb iskoláink czélja jó béresgazdákat és kispapákat nevelni.

Két tanfolyama van. Egy 1 éves a fizető tanítványoknak és egy 2 éves az ingyenes tanítványok részére. Télen 5 hónapon keresztül elméleti a tanítás; a gyakorlati tanítás tavasztól őszig munkaközben folyik, mert minden hallgató köteles az első évben 270, a második évben pedig 160 napot dolgozni az állami birtokon.

Az ingyenes hallgatók lakást és ellátást; a fizető hallgatók csak lakást kapnak, az ellátásért pedig évi (száz) 100 koronát fizetnek.

A tanítványok száma évenként 40-50.

Az állami birtok területe (beleszámítva az intézetet és kertjét) 550 ha., ebből 300 ha. szántó.

A marhaállomány 300 drb, melyből 670 fejőstehén mind a hollandi fekete-tarka fajtából. A

mezei munkát 40 ardeni keresztelésből származott ló végzi.

Az Almarphoz közel fekvő kies Hvilanban Holmström dr. lundii egyetemi tanár, az ottani parasztyegyetem alapítója és vezetője ismertette velem a népfőiskola czélját, mely elsősorban a felnőttek jó és hasznos irányban való nevelése, de emellett elméleti és gyakorlati oktatással is rendelkezik.

Csakis 18 éves korukat betöltött egyének vételnek fel. Tanítanak történelmet, irodalomtörténetet, földrajzot, természetant stb. A férfitanfolyam áll:

1. Felsőbb népiskola nov.-tól ápr.-ig;
2. mezőgazdasági téli iskola nov.-ápr.;
3. ellenőrségdek tanfolyama május;
4. kispapák tanfolyama 14 nap febr.-ban.

A női tanfolyam feloszlak:

1. Felsőbb népiskola (május-július);
2. Hausmatterschule (gazdasszonyiskola) (június-augsztus). Ez utóbbiban a leányok főzni, szőni, himezni stb. tanulnak, egyszóval mindent, mit jó gazdasszonynak tudni kell.

Az iskola magántulajdon. Az állam és a malmói gazd. egyesület segíti. Berendezése csinos és a tanítványok mind bennlakók; úgy szoknak rendezés és czélszerű életmódhoz. Számuk évente 200.

Ami a szövetkezeteket illeti, bizonyos, hogy Svédországban a szövetkezeti ügy fejlődése szintén magas fokra jutott. A svéd tejszövetkezetek száma körülbelül 500-ra tehető. Szervezetük olyan, mint a dán szövetkezeteké. A különbség az, hogy itt a tagok egymásért nem szavatolnak.

Egy idő óta különösen olyan vidékeken, hol a lakosság gyér és távol lakik a központtól, a szövetkezeteknek egy különös faja létesült. Ezeknél minden tagnak van gépe (centrifugál), melylyel lefűlözi a tejet és csak a tejfölt szállítja a központba. Így megtakarítja a sovány tej ideoda szállításának munkáját és költségét, ami nagyobb távolságoknál jelentékeny. A tagok a befuzarozást is fölosztják maguk közt, úgy hogy napról-napra másik tag fog be és körüljárva gyűjti össze a vidéken levő tagoktól a tejfölt és szállítja be a központba.

A malmói vajkiviteli részvénytársaságot tíz tejszövetkezet alapította. Ez Svédország legnagyobb exportársulata. Piazza főleg Anglia, de egy idő óta a német piacra is szállít.

Május 7-én hagytam el Malmót és tértem vissza Kopenhágába, hogy folytassam a dán mezőgazdasági viszonyok tanulmányozását.

A tengeri letakarításáról.

Irta: Teleki Arvéd gróf.

Mult tavasszal a Köztelken a tengerimivelésről tartott előadásom alkalmával többen kérvén tengeriletakarítási módok közlésére, alábbiakban van szerencsém ezirányu tapasztalataimat közölni.

A lefolyt takarmányzegény években Fiume és Gyulafehérvár, Pozsony és Kolozsvár, Ujvidék és Budapest között többször ide-oda utazva, mindig fájdalmasan tűnt fel nekem népünk takarékoságának hiánya, amidőn a tengerit kupokban kint láttam a mezőn még márczius hónapjában is. Hat hónapig verte eső, áztatta hólé és élt a legkülönfélébb penészgomba a takarmányul annyira becses tergeri szárából. Ma már hírlapi czikkok, példamó buzditás évről-évre háttérbe szorítják gazdáink

Uj termései	BIBORHEREMAGOT		VESZ	a legmagasabb napi áron	Haldek	
	CSOMÓS EBIRT					
	BALTACZIMMAGOT					
	NYÁRI REPCZÉT					
	FEHÉR HERÉT					
	ŐSZI ÁRPAT					
	” BÜKKÖNYT					
	” BORSOT					

magnagykereskedése
József főherczeg ő cs. és kir. fensége udvari szállítója,
Budapest, V., Bálvány-utca 6.

fentjelzett tékozlását, de egy fentinél nem esélyesebb anyag- és munkapazarlás még ma is országszerte divik, t. i. a tengeri szárát a leg-ritkább helyen vágják el a földszinén, hanem 20—30, sőt 50 cm. magas szárát is hagynak, de előfordul ezenkívül még az a mindezeknél barbarább eljárás is, hogy le sem vágjuk a szárát, hanem a marhát közéje hajtják. Ez a leveleket leszedve, a többi részt pedig, mely a szárterítés 3/4-énél is többet tesz ki, letiporja. Ha már alkalmatlan a szántásnál a magas csutka, mely a vetőgép saruja elé akadva a tiszta munkát lehetetlenné teszi és évekig mindig penészedő és rothadó anyaggal látja el a tengeri után vetett növényeinket gereblyéléskor, mit lehet mást kezdeni a letiport tengeriszárral, mint felgyújtani és ezt is csak száraz időben tehetjük. Ellen esetben a csutka külön levágása kapával vagy a letiport szár felgyújtása emberi erővel bosszantó készpénzkiadást okoz olyan dologra, amit másképp okosabban el lehetett volna végezni és akkor az egész szárát megnyertük volna takarmánnyul, amelyből, mint látjuk, soha sem lehet igen sok, sőt még elég is ritkán.

Egy igen egyszerű készüléket használok már több év óta a házilag művelt tengeri levágására, amelyet csövestől szoktam arattatni és a nagy amerikai csöletörő, fosztó- és szártépőgépemen feldolgoztatni. Létezik ugyan a letakarításra fentírtnál tökéletesebb gép is: a kéveköti tengeri-aratógép, amely mindig csak egy sort vág le és azt kévébe köti. Van ennek már egy javított kiadása is, amely felső lapján 20 ilyen kévét meggyújt s ezeket tetejük-nél s zászlójuknál fogva összeköti és a kész kupot egy daru segítségével a gépről leemeli és a földre felállítja. Ezen szerkezeteknek azonban az a nagy hibájuk, hogy nagyon gondos kezelést, nagy vonóerőt, külön kéveköti fonalat igényelnek és ami a legnagyobb baj, nedves anyagnál sűrűn elakadnak.

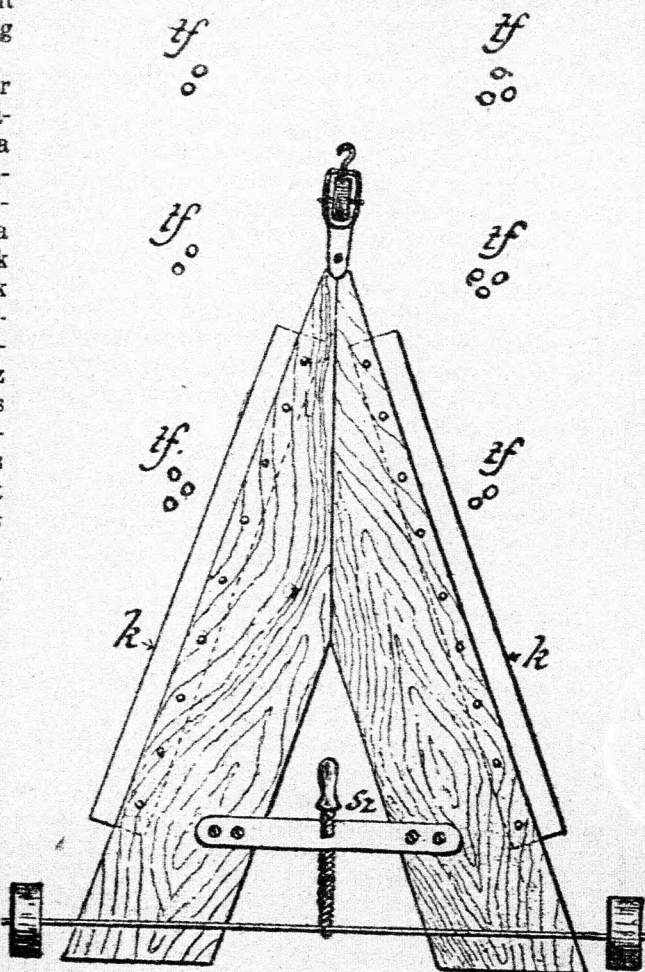
Ezért amerikai rajzok után sikerült egy annyira egyszerű tengeriszárlevágó készüléket konstruálnom, hogy ezt bármely gazda egyszerű kovácsnal és bognárral összeütheti és ezzel a tengerit a földszinén vágathatja le minden elakadás veszélye nélkül, mert nincs a gépen semmi mozgó rész, csak 3 kerék, a kések maguk pedig k, k szilárdan állanak és ferde állításuknál fogva a két tengerisort, mely közé 2 egymás elé fogott gyengébb vagy 1 erősebb lóval bevonszoljuk, meglepő könnyűséggel vágják le. Ha a gép hátuljára 2 suhancot állítunk, ezek kitárt karjaikban a hulló tengeriszárakat felfoghatják és így az utánuk haladó kéveköti asszonyok részére az anyagot előrendezhetik. Ezzel teljesen vizes tengerit is minden nehézség nélkül vágni lehet, ha csak olyan sár nincs, hogy a kerekek azzal tele- ragadnak. Ezen is lehet azonban segíteni úgy, hogy a kerekeket leveszszük és 2 szántalpat teszünk a készülék alá és azt ezen talpakhoz csavarokkal ráerősítjük.

A kések 2 erős padlóra vannak feleszarva, amelyeken elől egy minden irányban forgó kiskerék van, ezt fel és le is lehet állítani. A hátulsó részen legőrbített végű közös tengelyen két felől 1—1 kis kerék van. Ezek segítségével az eszköz hátulját lehet lejjebb vagy feljebb

állítani. Minél alább vágjuk el a tengeri szárát, annál kevésbé hajlik az el, tehát annál nagyobb ellenállást nyújt a késnek és ennél fogva annál biztosabban vágja el a kés a szárát. Ha a tengeri töltőgetve volt, a kés a földben is elvágja a szárát, de hamarabb kopik az éle. Különben a töltőgetés már legnagyobb- részt a divatból kiment.

Nagyon helyesen cselekszik minden gazda, ha a szárát minél előbb vágatja le, tehát azonnal a tengeritörés után, vagy esetleg, ha házilag mivelt tengerijét, még a törés előtt.

Igen természetes, hogy a tengerinek értéke- sebb része: a szemeket termő cső, szabja meg elsősorban a letakarítás idejét, de cél- szerű a törést olyan időben végezni, mikor már a csövön a szem teljesen be van kemé- nyedve és már csak a görében való száradásra van a csőnek szüksége, de amikor még a szár- ban annyi nedvesség van, hogy feltépve vagy apróra szecskázva még elég nevésséget tartal-

198. ábra. Teleki Arvéd gróf tengeriszárlevágó-készüléke. k, k = kések; tf. = tengerifészek; sz = levágási magasság szabályozója.

maz az erjedés helyes irányban való végbe- menetéhez. Ha mégis annyira kiszáradna a ten- geriszár, hogy az erjedéshez szükséges 35—40% nedvessége nem volna meg, ne fukarkodjunk a vízzel, hanem minden métermázsza száraz szárra 15—20 liter vizet öntözzünk rá öntözö- kanna rózsájával vagy fecskendő szétosztott sugarával, hogy minél alaposabban minden részében átmedvesedjék, amikor verembe, zso- molyai kazaiba vagy amerikai silóba teszszük.

Igyekezzünk tehát még olyan vidéken is, ahol elegendő a takarmány, takarékosan bánni el az annyira értékes tengeriszár letakarításánál, hogy a szárát ne csak jó minőségben, de minél nagyobb mennyiségben is tudjuk idejekorán, gyors és szapora munkával begyűjteni úgy, hogy a további műveleteknek utjában ne álljon a hibás módon magasra meghagyott csutka. Ezen cél szolgálja a fentemlített és mellékelt ábrán is látható szár- levágó, amely nemcsak arra segít, hogy több él- met takaríthassunk be állataink részére ebben az inséges esztendőben, hanem a tengeritöréskor állandóan előforduló munkahiánnyal szemben is hathatós segédeszközül bizonyult már több évi használatban.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei	1891
Egyről-másról	1891
Kirándulás Dániába és Svédországba	1898
A tengeri letakarításáról	1899

Trágyázásban.

Hogyan trágyázzuk a dohányt?	1893
------------------------------	------

Állattenyésztés.

Hírnevesb haszonállattenyésztéseink	1894
-------------------------------------	------

Gazdasági vegytan.

Nyersfoszfátokkal hamisított Thomas-salak	1896
---	------

Takarmányozás.

Tengeriszár bevermelése	1896
-------------------------	------

Gazdasági növénytan.

A levélfodrosodás és eres rothadásról	1897
---------------------------------------	------

Irodalom	1897
----------	------

Levélszekrény	1898
---------------	------

Vegyesek	1900
----------	------

Olvasóközönségünk figyelmébe. — Gazdák nagy- heta. — Sigmond Elek dr. kinevezése. — A szerb szerződés és az osztrák agráriu- sok. — Darányi földmívelésügyi miniszter Rimaszombatban. — A mezőgazdasági gépek alkalmazottai bizottsági kötelezettsége. — Állategészségrendőri intézkedések a szerb fő- galomban. — A ragadós állati betegségek okozta veszteség Németországban. — Telivérlo-árverés. — Nemzetközi élelme- zési kongresszus. — A saazi komlópiacz- ról. — A Hegyalja a borközpontok ellen. — A szikes talajok javítása. — A kolozs- vári gyógyfürdő-telep. — Vasuti hírek. — Kiállítások és tenyészállatdíjazások. — Apró hírek. — Országos állatvásárok.

Kereskedelem, tőzsde	1903
----------------------	------

Szerkesztői üzenetek	1906
----------------------	------

Olvasóközönségünk figyelmébe. Az őszi vetések megkezdésével mind gyakrabban kéri- tülünk a legjobb buzacsávázási módszer leírá- sát. Mi e felhívásoknak lapunkban külön-külön eleget nem tehetünk, hanem növénytani szak- rovatvezetőnkhez teszszük azokat át elintézés végett. A közvetlen és gyors elintézés céljából tehát azt ajánljuk a gazdaközönségnek, hogy a csávázási eljárásokat illetőleg forduljon köz- vetlenül a m. kir. növényélet- és kertani állomáshoz Magyaróváron, mely postafordul- tával megküldi a kívánt felvilágosítást.

Gazdák nagyhete. Dicsőült emlékezetű Ká- rolyi Sándor gróf emléksobrának október hó 21-ére kitűzött leleplezése a kegyeletes ünnep jelentőségéhez méltó fényvel és az ország

Takarmánykamaraik részére legjobb a „GNOM” benzinmotor,
 mely igen kis helyet foglal el, kevés anyagot fogyaszt, minden laikus által kezelhető. Villany-
 telep berendezésére is igen alkalmas. Felvilágosítással ingyen és bérmentve szolgál az
OBERURSELI MOTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. BÉCS, VI/2., Gumpendorferstrasse 72.

gazdaközönségének tekintélyes arányu részvételével fog előreláthatólag lefolyni és olyan sok gazdát fog — a főuraktól le a nemes gróf emlékéig hálás szeretettel ápoló szövetkezeti kisemberekig — székesfővárosunkba vonzani, aminő gazdasokadalomra itt már régen vagy tán soha sem volt eset. Az eddigi megállapodás szerint október 19-én OMGE. közgyűlés, 20-án GEOSz. nagygyűlés lesz, ezenkívül a szoborleleplezés hetében tartják ünnepi kongresszusukat a Magyar Gazdaszövetség, a Hangya, az Orsz. Központi Hitelszövetkezet és a Gazdák Biztosító Szövetkezete, amelyek mindannyian egyik alapítójukat és lelkes vezérüket tisztelték Károlyi Sándor grófban. Valószínűleg olyanféle nagybetelesz tehát októberben a magyar gazdaközönségnek, aminő a német gazdák berlini „Agrarwoche”-ja vagy a francia gazdaszövetségek ideje Párisban, amikor ezerszámra adnak egymásnak találkozókat az ország különféle vidékeiről egybeseregülő minden rendű gazdák. Meg vagyunk róla győződve, hogy az első budapesti gazdákra Károlyi Sándor gróf emléksobrához felzarandokló gazdaközönség lelkét meg fogja ragadni a ritka alkalom ünnepi ihlete s annak a férfunak az emlékezete, akinek a magyar gazdaközönség, a magyar föld népe olyan sokat köszönhet, összetartásra, munkás egyetértésre buzdítja majd a közös cél felé más-más uton, más-más eszközökkel törekvőket. Károlyi Sándor egész életét amaz igazság hirdetésének és megvalósításának szentelte, hogy a szövetkezésben, szervezkedésben van az erő: nemes emlékeztét nem ünneplhetők meg méltóbban, mintha az ő szobra talapzatánál kezdet fogva egymással, félretennék minden gyengítő, erőnket szétforgácsoló visszavonást és egy szívvel, egy lélekkel foglalnánk állást a magyar gazdaszövetség kötelező szervezkedése, e szervezetnek sürgős megalkotása mellett. A ma szétszórta vagy parlagon heverő erőket ily módon céltudatos szervezetben egyesítve, öntudatos hadseregbe tömörítve azután könnyebb lesz diadalra vinni a Károlyi Sándor kibontotta lobogót azzal az egész programmal együtt, amelyet e lobogó jelképez s amelynek minden pontja egyetlen nagy, nemzeti célnak kíván szolgálni: a magyar föld és a föld magyar népe javának.

Sigmond Elek dr. kinevezése. A hivatalos lap keddi száma közli, hogy a király a vallás-és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére *Sigmond Elek dr.-t*, a magyaróvári növénytanai kísérleti állomás vegyészét, a budapesti tudományegyetem magántanárát, a József-műegyetemen a mezőgazdasági kémiai technológiai tanszék nyilvános rendkívüli tanárává nevezte ki a szabályszerű illetményekkel. *Sigmond dr.* lapunknak is régi munkatársa. Egyiptomi nagybörszabású tanulmányairól a közelmúltban érdekes cikket közöltünk, melyek általános feltűnést keltettek szakkörökben és méltán sorakoznak *Sigmond dr.* előbbi nagybecsű munkái közé.

A szerb szerződés és az osztrák agráriusok. A szerb szerződésnek a felhatalmazási törvény alapján, rendeleti uton való életbeléptetése élénk és erőteljes tiltakozásra indította az osztrák parlamenti szabad agrár-egyesülést. A parlamenti német agrárpárt legutóbbi értekezletén egyhangú határozatban kimondotta, hogy a szerződésből az osztrák iparra származó előnyök korántsem érnek fel ama hátrányokkal, melyek a szerződésből a mezőgazdaságra hátrámlanak. Különösen tiltakoznak az agrárius képviselők a kormány azon eljárása ellen, hogy a felhatalmazási törvényben kapott jogát tul-

lépte és a parlamentnek ugyanakkor nagy többséggel hozott határozatát semmibe vette. A német agráriusok külpolitikai szempontból sem látják megokoltnak ezt az eljárást és minden lehető el fognak követni, hogy a szerződésnek parlamenti tárgyalása alkalmával álláspontjuk érvényesüljön s a most ideiglenesen életbeléptetett szerződést a birodalmi gyűlés többsége véglegesen elutasítsa. Ugyanezen az állásponton vannak a cseh agráriusok valamint a többi tartományoknak az agrár-egyesüléshez tartozó képviselői és gazdatestületei (így a gácsországi és stájer gazdaszövetségek stb.). Bécsben az alsóausztriai gazdaszövetség több ezer tagjának részvételével tartott tiltakozó népgyűlést a szerződés ellen, amelyen Simitsch-Hohenblum Alfréd lovag nagy beszéde után oly értelmű határozati javaslatot fogadtak el, hogy teljes elismeréssel adózzván a földmívelésügyi miniszter ama törekvéseinek, melyek a mezőgazdák érdekeinek a szerződésben való lehető érvényesítésére irányultak, tiltakoznak az indokolatlan rendeleti életbeléptetés ellen és eleve felszólítják a birodalmi gyűlést a szerb szerződésnek a parlamenti tárgyalás alkalmával való visszautasítására. Mint a napilapokból ismeretes, a szerződés életbeléptetésének körülményei Ausztriában formális miniszterválságot is idéztek fel, valószínű azonban, hogy e válságnak nem lesznek komolyabb következményei és csak a szerződésnek a parlament összeülése után való tárgyalása hozhat meglepetést, ha az agráriusok megmaradnak mai álláspontjuk mellett.

Darányi földmívelésügyi miniszter Rimaszombatban. *Darányi* földmívelésügyi miniszter *Pirkner* János m. tanácsos, orsz. állattenyésztési főfelügyelő és *Koós* titkár kíséretében vasárnap Rimaszombatba érkezett. A reggeli vonattal érkezett minisztert *Fáy* főispán, *Bernát* István a kerület orsz. képviselője és *Kovács* dr. polgármester fogadták. A miniszter elsősorban a Tompa Mihály szobrát tekintette meg, majd hosszú loocsor kíséretében a rimaszombati földmíveléskola látogatására indult. Itt *Fekete* Pál igazgató mutatta be a szépen felszerelt intézetet, amelyet részletes szemle alá vett a miniszter s végül teljes elismerését fejezte ki a tapasztaltak felett. A miniszter délben értekezletet tartott a megyei és városi előkelőségekkel a mezőgazdaság fejlesztése érdekében. *Szentiványi* Árpád, *Putnoky*, *Bernát* István és *Szontág* képviselők és *Hámos* László felszólalása után kijelentette a miniszter, hogy az állattenyésztés, valamint a gyümölcsészet emelése érdekében beható intézkedéseket tervez, foglalkozik a vízvezeték kérdésével, amely kijelentései a miniszternek általános örömet keltek. A kisgazdák nevében *Oros* János szól, köszönetének adva kifejezést a gondoskodásért, melyben a miniszter kormányzata alatt a kisgazdák állandóan részesültek. A főispáni ebéd után a miniszter a városi és megyei előkelőségek társaságában a méntelepét, a konzervgyárat tekintette meg, később látogatásokat fogadott. A miniszter este az országgyűlési képviselők társaságában Dunaörsre utazott.

A mezőgazdasági gépek alkalmazottai biztosítási kötelezettsége. Egy felmerült esetről kifolyólag a kereskedelemügyi miniszter kimondotta, hogy a cséplőgép, gőzeke vagy gazdasági gép mellett alkalmazottak közül azok, kik iparszerűleg és állandóan gépkezeléssel foglalkoznak, az *Országos Munkásbetegségélyező*be, míg azok a munkások, akik időlegesen s csupán ötletszerűen alkalmaztatnak a gépeknél, a

gazdasági munkás- és cselédpénztárba irandók be s biztosítandók. Szegődményes iparosok s azok, kik állandóan műhelyben dolgoznak, a *Munkásbetegségély-pénztárnál* biztosítandók.

Állategészségrendőri intézkedések a szerb forgalomban. A földmívelésügyi miniszter az összes gazdasági egyesületeknek 20—20 példányban megküldötte az Állategészségügyi Értesítő 893. számát, mely a szerbiai állatok és állati nyers anyagok, illetve állati termékek állategészségrendőri kezelését szabályozza. Az érdeklődők ez értesítőt megszerezhetik bármelyik gazdasági egyesületnél, valamint a földmívelésügyi miniszterium III—3. ügyosztályára is levélben kifejezett kívánságra bárkinek portómentesen megküldi azt.

A ragadós állati betegségek okozta veszteség Németországban. A Deutsche landw. Tierzucht szerint a német nemzeti vagyon évenként nagy károsodást szenved el a ragadós állati betegségek következtében. Az összes veszteség, melyet a mezőgazdaságnak a gyakrabban fellépő fertőző betegségek okoznak, a következőképpen van kimutatva:

a sertésvész és sertéskolera	2.845.000	márka
a sertésorbáncz	2.553.000	"
a takonykór	453.000	"
a lépfene és serezőgő üszök	1.341.000	"
a száj- és körömfájás	220.000	"
a ragadós tudólob	91.000	"

veszteséget okoz évenként. Ezek az összegek azonban tetemesen nagyobbak lennének, ha mindazokat a betegségek folytán beálló veszteségeket is számbavennék, amelyek pl. a száj- és körömfájás következtében beállanak.

Telivérő-árverés. Budapesten a Tattersallban aug. hó 28-án megtartott telivérő-árverés eredményei a következők: Felhajtott 1 éves telivér 17 drb., idős 39 drb., összesen 56 drb. Eladatott 1 éves 13 drb. 2100 K. és 17 drb. idős 800 K. átlagáron. A legmagasabb árt fizették: *Blaskovich* Elemér éves sárga ménjéért (apja: *Mundig*, anyja: *Charmanie*), amelyet *Szemere* Miklós vásárolt meg 8400 K.-ért.

Nemzetközi elegendési kongresszus. E kongresszus, mely a folyó évben november 7-től 9-ig Gentben (Belgium) fog megtartatni, remélhetőleg újabb fontos lépést fog jelenteni a kongresszusok élmezőnyében tökéletesítésére. Munkálatai 11 részre vannak osztva; minden csoportot illetőleg kérdéseket bocsátott ki a kongresszusi bizottság, amelyek fontos napi érdekekre vonatkoznak s amelyek a kongresszuson élénk megvitatás tárgyát fogják képezni. Ugy Belgiumból, mint a külföldről számos kiválóság jelentette be a kongresszuson való részvételét. A kongresszusra vonatkozó információkat a titkári hivatal (Gent, Rue porte aux vaches 25) mindenkinek szívesen bocsátja rendelkezésre. A kongresszusi részvételi díj, mely a kiállítás ingyenes látogatására is jogosít, 5 frank.

A saazi komlópiacról. Augusztus 27-ről kelt jelentés szerint az utóbbi napokban a komlóra annyira kedvező volt az időjárás az egész környéken, hogy ennek következtében a remélhető terméseredmények mindenütt emelkedtek. Az egész saazi komlóvidéken aug. 24-én megkezdtek a szedést s az eddigi eredményekből megállapítható, hogy az összes termés körülbelül 100.000 métermázsa lesz. Ugy szín, mint minőség tekintetében a termés igen jónak ígérkezik, ezideig még nagyon kevés került piacra, ezek eladattak 80—90 kor. 50 különkénti árban. Idegen komlóban is kevés a forgalom, 27-én jegyeztették 60—80 koronával

**BORSAJTÓK, SZŐLŐZUZÓK.
EGYETEMES ACZÉLEKÉK,
Zala Drill és Hoosier vetőgépek.
Elsőrangú hazai gyártmány. Tessék árjegyzéket kérni.**

WEISER J. C.
GAZDASÁGI GÉPGYÁR ÉS
VASÖNTÖDE, MALOMÉPÍTÉSZET
NAGYKANIZSÁN.

50 kilónként, de ezen árak is kereslet hiányában tartósan esnek.

A Hegyalja a borközraktárak ellen. A borközraktárak ellen csak most készülnek szervezkedni az érdekeltek. A borkereskedők és szőlősgazdák már felébredtek almukból és kezdik már megérteni, hogy mit is jelentenek számukra a borközraktárak. Ujabbban a Zemplén-megyei Gazdasági Egyesület szőlészeti szakosztálya foglalkozott az ügygel egy rendkívüli ülésen és megbizta Buza Barnát és Dessewffy Tamást, hogy felterjesztést készítsenek a kormányhoz, melyben részletesen fejték ki azokat az okokat, melyek lehetetlenné teszik a Vineának a magyarországi és különösen a hegyaljai borkereskedelem külföldi képviseletével való megbízását é: 300,000 koronával való segélyezését. — A felterjesztés már elkészült és az e hónap 15-én megtartandó szakosztályi ülésen kerül tárgyalás alá.

A szikes talajok javítása. Legnagyobb területű szikes talaj hazánkban Arad megye északi részén Kétegyháztól Székudvar felé terjed. Óriási területen már július havában megszűnik minden vegetáció és csak 1—1 zombékön nő fü. Ezen a területen van József kir. hercegnék Kéthalam nevű pusztai legelője, melynek egy részét ezelőtt két évvel öntözésre berendezték. Az öntözéshez a vizet a Körös-csatorna szolgáltatja. Az öntözött terület talajminőségét részletesen Flóderer Sándor agrogeológus vette fel és a felvételek nyomán az alföldi sziktalajokról a következő véleményét összegezte: kiténik az összes sóvizgátalokból, hogy a sikló réten is a glauber só van túlsúlyban; a szikló habár jelentékeny, aránylag mégis kevesebb. A sikló réten éppen úgy, mint a többi kötött szikeseknél a konyhasó nagyon kis szerepet játszik. A folytatódó vizsgálatoknak az alsóbb rétegekre is ki kell terjeszkedni, ez szükséges az öntözés szempontjából. Hasonlóan szükséges öntözési próbákat a kilugozás mértékét is megállapítani. A csabai rét 7. és 8. számú táblájának szikeseése csak látszólagos, tényleg azonban az elszikeseedés nem állt be. Az elszikeseedés látszatát nagyban elősegíti a kerti művelés és a kerti növények termesztése, melyek mindenesetre kevésbé ellenállóak ezen káros sókkal szemben, mint a fűfélék.

A kolozsvári gyógynövény-telep. Több ízben volt már szó lapunk hasábjain a gyógynövények termesztésének jövedelmezőségéről. Mindaddig azonban a természetnek az értékesítés nehézségeivel kellett küzdenie, s így nem is fejlődhetett nálunk e művelési ág a megérdemelt tempóban. E bajon már segítve van a kolozsvári gyógynövény-telep létesítése által. A telepet Darányi földművelésügyi miniszter rendeletére a kolozsvári gazdasági akadémia rendezte be s vezetésével Páter Béla dr. bizott meg, ki egyszerűen kísérleteket is végzett számos gyógynövény termesztésével, melynek eredményéről Páter Béla dr. most számolt be a miniszternek. Ezek szerint Páter a gyógynövényeket két csoportra osztotta: az első csoportba azokat vette fel, melyek sok munkát igényelnek, mint a kenyérbélvirág, mályvák, a maszlag, majoranna, méhfű, zsálya, ökörfarkkóró és a pirethrum. Ezek csak kerti művelésre alkalmasak és csak szakmáymunka mellett adnak jövedelmet, tehát főképpen negyszaládu zsellérnek való. A második csoportba azokat vette fel, melyek kevesebb munkát igényelnek. Ilyenek a koriander, a fekete és fehér mustár, az anizs, a menta, benedekfű, üröm, izsóp, ruta, démufka, szappangyökér. Ezek a kísér-

leti telepen igen szépen diszlettek s ami nem lényegtelen, termesztésük kevés munkával jár. A kolozsvári telep vezetője különösen az édes anizs termesztését ajánlja, nagyban is, mely okszerű művelés mellett nagy terméseket adhat s mindig értékesíthető. *A teleptelző mindazoknak, kik gyógynövények termesztésével öhajtanak foglalkozni, felsorolt növények palántáit vagy magját készséggel megküldi.*

Vasuti hírek. Baromfiküldemények fuvarjkezdve-ménye. Apátfalváról több jelentékeny osztrák állomásra darabárúként úgy gyors- mint teherárúként szilárd váz és ketreczek vagy rekeszekben illetve kosarak avagy zsákokban szállítandó élő (avagy gyorsárúként leölt) baromfiküldemények után közvetlen díjtételek létesítettek. A mérsékelt díjtételek rovatolás útján alkalmaztatnak.

Az osztrák cukordíjtételek változása. Az osztrák vasutak arra való tekintettel hogy a magyar-osztrák cukorforgalom egy bizonyos kontingentált mennyiségre nézve a közbenső vámtól felszabadult, eddigi díjmérsékléseiket részben megszüntették, részben pedig csökkentették. Így már a múlt év végén a magyarországi behozatali kedvezmények nagy részét átdolgozták. A köteleki díjzabások tételeit azért nem változtathatták meg a múlt évben, mivel a kötelek még érvényben valának. Most, hogy ezek felmondattak, a cukordíjtételek is újból átdolgoztattak és a közel jövőben a cukorbehozatal is csak a magasabb díjtételek alkalmazásával lesz érvényes.

Kiállítások és tenyészállatdíjazások. Állatdíjazások Sopron megyében. A Sopronvármegyei Gazd. Egyesület múlt hó 30-án Bük községben tenyészsarvasmarhadíjazást rendezett, amelyre szimmenthali jellegű 22 drb bikát, 54 drb tehén és 64 drb üszőt hajtottak fel. A jól sikerült állatdíjazáson 220 K. díjat és 5 oklevelet osztottak szét. Az egyesület e hó 6-án Szany községben állatdíjazást, 20-án Csepregen hidegvéri, 21-én pedig Csornán melegvéri lódíjazást, 27-én pedig Pecsényéd községben termény- és gépkiallást rendez.

Állatdíjazások Veszprémben. A Veszprémvármegyei Gazd. Egyesület aug. hó 30-án Veszprémben tenyészállatdíjazást rendezett, amelyre 11 drb tenyészbika, 60 drb tehén és 47 darab 1—2 éves üsző — mind nyugati fajta — hajtott fel. Kiosztottak 24 tenyésző között 20 és 40 K.-ás díjakat. Szeptember 6-án az egyesület Pápán tart szarvasmarhadíjazást. Ugyancsak aug. 30-án tartották meg Veszprémben az évenként szokásos lódíjazást, amelyre 42 drb anyakancza szopósesikóval és 37 drb 3 éves kancza hajtott fel. Kiosztottak összesen 1500 korona jutalomdíj.

Díjazással egybekötött állatkiallítások Bihar vármegyében. A Biharvármegyei Gazdasági Egyesület aug. hó 30-án Belényesen díjazással egybekötött szarvasmarhadíjazást rendezett, mely igen jól sikerült. Be lett mutatva mintegy 220 darab szarvasmarha és díjakban kiosztottak 660 K., 1 diszoklevél és 4 dicséről-oklevél. Az egyesület szept. hó 27-én Erőshályfalván 16- és szarvasmarhakiállítás, okt. hó 10-én pedig Derecskén díjazással egybekötött szarvasmarhakiállítás rendez.

Szarvasmarhakiállítások és díjazások Baranyamegyében. A Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület szeptember 6-án Olasziban és Püspök-Szenterzsébeten, szeptember 8-án Berkesden és Hirden, szeptember 13-án Pellérdén és Nagy-Bicsérdén, szept. 20-án Gyüdön és Bissén, szept. 27-én pedig Osztróban rendez szarvasmarhadíjazásokat. Ezekre 60 megyebeli község tenyészőit hajtják föl részben nyugati, részben magyar fajta jószágokat és a tenyésző kisczudák között 2700 K. értékű állami és egyesületi díjak osztatnak ki.

Apró hírek. Aratóünnep és vándorgyűlés. A Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete Perlaszon szeptember 6-án aratóünnepel egybekötött vándorgyűlést rendez. Az ünnepi beszédet Blaskovics Ferencz apátkanonok tartja, a többek között beszédet tartanak Várady Imre orsz. képviselő és Steuer György dr., az egyesület egyik elnökhelyettese.

Öntözőművek Törökországban. A Kóniától délre fekvő síkság öntözésére nagyszabású öntözőművet létesítenek. A vizet a 120 km.-nyi távolságra fekvő Bey-Sheji tóból fogják vezetni. A 200 km. hosszú főcsatornával és a 2000 km. hosszú mellécsatornákkal mintegy 150,000 hektárt fognak termőképessé tenni. A munkálatok 5 évet fognak igénybe venni.

Kertész-internátus Zomborban. A földművelési kormány Latinovits Pál volt bácsmegeyi főispán kezdeményezésére és közbejárására kertészeti internátust létesít Zombor székelyhelyen. Az intézet célja 7—15 éves gyermekeket kertészszé és gyümölcsészszé kiképezni. A telep közvetlen a Ferenczcsatorna mellett épül és még az idén alapozzák.

Lóverseny Pápán. A Veszprémvármegyei Ágarász- és Lovasegyesület szeptember 17-én Pápán 16-versenyeget rendez. A rendezőség élén Eszterházy Pál gróf és Hunkár Dénes főispán állanak. A mezőgazdák versenyszámához a Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület adott értékes díjat.

Új mintagazdaság Szatmár megyében. Darányi földművelésügyi miniszter a szatmármegeyi Cseke község határában Kelemen Sándor birtokának népies mintagazdasággá való átalakítását engedélyezte és ennek felügyeletével Papp József földbirtokost bízta meg.

Országos állatvásárok. Nagyobb jelentőségű országos állatvásárok a vásárartó hatóságoktól beérkezett jelentések szerint szeptember hónapban a lapunk 69. számában közölték túl a következő helyeken tartatnak:

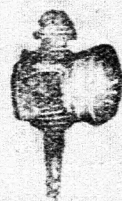
Nagyzebenben szeptember hó 7—13-án (7. 8. és 9-én juhvásár, 10. és 11-én szarvasmarhavásár, 12. és 13-án lóvásár). Legnagyobb felhajtás remélhető: szarvasmarha (15,000), juh (5000) és lóból (2500).

Bánffy-Hunyadon szept. hó. 20. és 21-én.

Pécsen szeptember hó 28-án. Legnagyobb felhajtás remélhető: növendékmarhaból.

Sodronyfonatu sirkerítések egyszerűbb és díszesebb kivitelben igen jutányos áron készit Haidékker Sándor sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára Budapest, VIII. Üllői-ut 48/11. szám. A sodronyfonatu sirkerítések igen czél-szerűek és tetszetősek, miért is ilyenek alkalmazása igen ajánlatos. A gyár sirkerítéseken kívül vasszerkezetű sodronyfonatos kerítésrácsokat és egyéb szakmabeli gyártmányokat is a legszolidabb kivitelben és legjutányosabb áron szállit. Haidékker Sándor az előnyösen ismert magyar találmányu szabadalmazott Hungaria kerítés-sodronyfonat egyedüli gyártója. A Hungariafonat előnyei: olcsó, tartós és czélszerű. Árjegyzék és költségvetés díjmentesen küldetik.

Parcellázások jutányos és gyors keresztülvittele. A „Kishirtokosok Országos Földhitelezési Intézete” üzletműködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e czélra szóló kölcsönök adására is. Az intézet rendelkezése kizár minden nyereszkezdést, miért is maga parcellázási czélokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyolítását s e czélra megbízottját a helyszínére kiküldi, aki az összes teendőket ellátásáról a helyi kívánalmaknak megfelelően gondoskodik. Parcellázási czélokra az intézet

BENYÓ KÁLMÁN Budapest, IX., Üllői-ut 61a

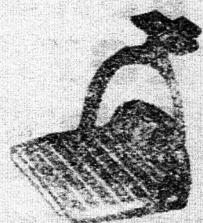
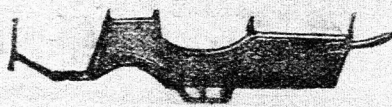
Vas- és aczél-árak, mindenemű kocsirészek, gépek, szerszámok, gazdasági eszközök nagy raktára

(volt ÁGI-féle üzlet)

Kívánatra képes nagy árjegyzékkel szívesen szolgál.

Telefon 66-20.

471

előnyös feltételi kölcsönöket engedélyez, melyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest, V., Géza-utca 2. szám) kívánatra minden felvilágosítást megad. Az intézet működésének előnyei: 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereségrészesedést nem igényel, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, ahogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre egy összegben megkapja a vételárat. 5. Egyetemleges felelősség nincs. 6. Az összes költségek előlegeztetnek. Az intézet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei: 1. A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától kezdve adhatók. 3. Az egyik módozatú kölcsön teljes készpénzzel fizetetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

NYILTTÉR.*)

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melyek idei második sorozata f. é. szeptember hó 30-án veszi kezdetét.

Az aukciókra felkötődött és „Gyapjárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények MÁV. összes vonalán tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindenemű felvilágosítással szolgál

Magyar

Általános Hitelbank

Árusztály-Gyapjárverések

V. ker., Nádor-utca 12. sz.

A növényeknek egyik legfontosabb tápanyaga

A KÁLI

amelynek hiánya teljes termés elérését lehetlenné teszi. Különösen sok kálium van szükségük a kapásnövényeknek, heréféleknek és réteknek, úgy az árpnak és szőlőnek. Különösen szegények káliumban a homok- és tőzegtalajok és feltétlen szükséges azoknak a káli pótlásáról gondoskodni, miután azoknál a foszfor és nitrogénrel való trágyázás semmi körülmények közt sem biztosítja a lehetőleg legnagyobb termés elérését. A mi viszonyaink között leginkább a 40%-os kálió bir jelentőséggel, miután abban a tiszta káli, vagyis a kiló százalékát, a kisebb szállítási költség miatt, legolcsóbban vásárolhatjuk.

A káliutrágák alkalmazásáról a

Káliumkáros mezőgazdasági tájékoztató Irodája

Budapest, IX., Üllői-ut 36. I. emelet (József-körút sarok) díjtalanul és kötelezettség nélkül nyújt felvilágosítást és érdeklődőknek az erre vonatkozó szakmunkákat díjtalanul rendelkezésükre bocsátja.

*) B rovat alatt közlöttékért nem vállal a szerkesztőség felelősséget.

A MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG

ingyen közreműködik fogyasztási és értékesítő szövetkezetek, valamint földbérlet társaságok létesítésénél és tanácsot ad általában minden szövetkezeti kérdésben. Falusi gazdaszövetéseket vagy gazdaköröket alakít. Abból a célból, hogy a földműveseknek a földvásárlásnál utbaigazítással szolgálhasson, nyilvántartja a földveteli és eladási szándékokat. Aki tehát földet venni vagy eladni szándékozik, az jelentse be ezen szándékát a Magyar Gazdaszövetségnek, VIII., Szentkirályi-u. 40.

Mezőgazdasági helyzet.

Arad. Több napig tartó kánikulai hőség után egy északi légáramlat folytán az idő hűvösebbre fordult s helyenként eső is volt, minek folytán itt-ott már kezdik a rozsot vetni. A talaj az őszi alá általában jól előkészíthető. Kukorica, répa, dohány elég jó termést ígérnek.

Baja. Az időjárás változó, többnyire száraz, hűvös. A cséplés befejeztetett, most szántással foglalkoznak gazdáink, részben szüretelni kell, mert a szőlők rothadnak.

Balassagyarmat. Az időjárás szárazra fordult hűvös éjjellel. Őszi vetések megkezdettek. Sarjúkaszás folyamatban van kielégítő eredménnyel. Kapások jól állanak. Gyümölcs és szőlő jó termést ígér.

Debrecen. Az időjárás kedvező.

Déva. Az időjárás eddig igen kedvező volt, ma azonban hűvösebb és borult időre változott. Eső ismét kívánatos volna, hogy az őszi vetés alá a szántóföldek elkészíthetők legyenek. A tengeritörést megkezdették, jó termést ígér, a szőlő is nagyon szépen érik.

Nagyberek. A kukoricatróssal nemsokára készen lesznek. Az időjárás száraz és nagyon meleg.

Nagykanizsa. Remélhető, hogy a vetett takarmányfélék jól sikerülnek. A vetés a héten megkezdődik, a mag legjobban megmunkált földbe kerül.

Nagyszentmiklós. E héten száraz meleg időjárásunk volt. Új szőlő bőséges termésrel biztat. A tengeritörés szépen áll, a hozam azonban csak közepesnek ígérkezik. A korai tengerifajok már leszedetnek. Burgonyánk azonban igen-igen kevés lesz.

Nyíregyháza. Elmult héten kellemes meleg, száraz idő erős harmattal. Dohánytermés általában nagy. Szőlő erősen érésnek indult, de részben rothad, részben pereg. Legelők jók.

Nyitra. Az időjárás igen változó. Különösen az éjjelek hidegek. Tegnap reggel köd volt. Az őszi alá az előkészületek és maga a vetés is sok helyütt megkezdődött.

Pancsova. A tengeri szépen érik. Jó minősége és jó mennyisége remélhető.

Szatmár. A cséplés általánosságban a befejezéshez közeledik, az eredmény jó közepesermény mindnütt; árpa és zab az esőtől jobbra megsárgult, de azért a minőség igen jó, nemkülönben a búzáé is. Magluczernák és lóherék közepes hozamot ígérnek.

Temesvár. Az időjárás kánikulai meleg. A kukoricatróss helyenként már megkezdődött.

Temes megye. Buzási járás: Legutóbbi esőzések folytán tengeri javult, bár a terméseredmény még mindig legfőbb közepes lehet. Cséplés folyik. **Csákvári járás:** Repce, rozsbükköny vetése folyamatban, sőt a repce vetését néhol be is fejezték. A kései tengeri sok helyen javult, valamint a répa és dohány is. A korai tengeri törését megkezdték. A csemegeszőlő tulajdonképpen le van szüretelve s mint ilyen értékesítették átlag 24 filléért q-ként. **Deitai járás:** Tengeri valamint javult, helyenként átlag közepes termést ígér. Kender és len gyenge. A dohányban erős pusztítást okozott a jégeső, Székely határban 85%-át elverte. A repce vetése megindult. **Fehértóplói járás:** Tengeri igen sokat javult. Az árpatalóba vetett mohar is szépen fejlődik. **Központi járás:** Kapások jól állanak. 10-12 q. tengeri- és 250 q. takarmányrepatermés várható holdanként. A repce és őszi luczerna szépen kelt. **Lippai járás:** A tengeri javult. **Temesrékási járás:**

Az ugarolás folyamatban. Tengeri meglehetősen termést ígér. **Versezi járás:** A tengeri jól fejlődik, ámbar szára a jégveréstől sokat szenvedett és nem lesz takarmányul felhasználható. Az ugar és tarlószántás folyamatban. **Vingai járás:** Az utóbbi napok csapadéka sokat javított egy a tengeri, mint a répában.

Versez. Tengerire és heretermesre jó kilátás van. Burgonyatermesünk gyöngének mutatkozik.

Zalaegerszeg. Az időjárás a szőlő érésére kedvező. A vetést előkészítő munkálatok megkezdődtek, illetve folytatottak. A vetési előkészítő munkálatokra nézve a talaj igen kedvező állapotban van.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Napijelentés a gabonátözsdeéről. 1908. szeptember 4.

Fokozódó vételkedvet tanúsítanak nagy malmaink ma is közel 50,000 q. búzát vásároltak 10 fillérel drágábban, mint tegnap. Elsőrendű áruért 24 koronát jegyezhetünk.

Rozs is élénkebb, 1870 K. Budapest távolságában, legmagasabb árérték.

Árpa változatlan.

Tengeri emelkedő, 1640-1650 K. árat kénytelen a fogyasztás fizetni ab közraktárak.

Zab keresett jó áru 17 koronáig értékesíthető. Gyengébb minőségűek 1563 K. mellett adtak el.

Eladatott:

Búza. Tiszavidéki: 600 mm 81 k. 23 K. 95 f., 1000 mm. 805 k. 24 K. — f., 300 mm. 80 k. 23 K. 90 f., 300 mm. 80 k. 23 K. 75 f., 100 mm. 80 k. 23 K. 40 f. felső, 1500 mm. 80 k. 23 K. 90 f., 500 mm. 80 k. 23 K. 90 f., 500 mm. 80 k. 23 K. 55 f. felső, 800 mm. 80 k. 23 K. 75 f., 800 mm. 80 k. 23 K. 55 f., 300 mm. 8) k. 23 K. 45 f., 250 mm. 80 k. 23 K. 70 f., 200 mm. 80 k. 23 K. 60 f. felső, 100 mm. 79 k. 23 K. 40 f., 200 mm. 79 k. 23 K. 10 f. hibás, 100 mm. 795 k. 13 K. 55 f., 150 mm. 80 k. 23 K. 15 f., 150 mm. 79 k. 23 K. 30 f. üszkös, 300 mm. 79 k. 23 K. 30 f., 400 mm. 785 k. 22 K. 60 f. felső, 100 mm. 78 k. 21 K. 40 f. hibás.

Bihari: 700 mm. 80 k. 23 K. 55 f., 1100 mm. 785 k. 23 K. 40 f., 1000 mm. 78 k. 23 K. 05 f., 100 mm. 775 k. 23 K. 05 f.

Bácskai: 300 mm. 798 k. 23 K. 70 f.

Felsőmagyarországi: 300 mm. 78 k. 23 K. 20 f., 200 mm. 77 k. 23 K. 80 f.

Bánsági: 2100 mm. 785 k. 23 K. 15 f., 5000 mm. 79 k. 23 K. 60 f., 100 mm. 78 k. 22 K. — f. üszkös.

Szerémségi: 100 mm. 795 k. 23 K. — f., 500 mm. 78 k. 22 K. 89 f.

Dunai: 2500 mm. 785 k. 23 K. 25 f.

Kalocsai: 1500 mm. 765 k. 22 K. — f. üszöghegyű.

Becskereki: 6000 mm. 80 k. 23 K. 50 f.

Raktár: 1100 mm. 78 k. 23 K. 10 f.

Rozs: 500 mm. 18 K. 70 f., 200 mm. 18 K. 70 f., 300 mm. 18 K. 70 f., 500 mm. 18 K. 70 f., 800 mm. 18 K. 40 f., 100 mm. 18 K. 60 f., ab Budapest, 100 mm. 18 K. 60 f., 300 mm. 19 K. 35 f. 3 hó ab Budapest, 100 mm. 18 K. 30 f. pp.

Árpa: 300 mm. 15 K. 15 f. ab hajó.

Zab: 200 mm. 15 K. 90 f. pp., 100 mm. 16 K. 20 f.

Tengeri: 100 mm. 16 K. 50 f., 100 mm. 16 K. 35 f. kocsira, 200 mm. 16 K. 45 f. kocsira.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Búza októberre	22-60 K.
„ 1909. áprilisra	23-30 „
Rozs októberre	18-80 „
„ 1909. áprilisra	19-48 „
Zab októberre	16-14 „
Tengeri 1909. májusra	14-70 „

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1908. szeptember hó 4-én. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére).

Felhozott a szokott községekbeli 151 szekér réti széna, 68 szekér muhar, 18 szekér zsupszalma, 12 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 5 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, — zabosbükköny, köles stb.), 600 zsák szecska.

A forgalom igen élénk.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 720-960, muhar 680-860, zsupszalma 600-660, alomszalma 520-580, takarmányszalma —, — kéve tengeriszár —, egyéb takarmány 600-660, zabosbükköny 800-920, lóhere —, zöld luczerna —, köles —, sarju —, szalmaszecska 700-720. Összes kocsiszám 260. Összes súly 312,000 kg.

GANZ ÉS TÁRSA, HOFHERR ÉS SCHRANTZ FELSŐ-MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐI.

Gőzekealkatrészek, ekevasak, aozél- és fém-alkatrészek, gőzeke-sodronykötelek.

Sack-rendszerű ekerészletek, ekevasak, kormányok, mindenféle gazdasági gépek.

Kazánkovács munkák, új tüzszekrények.

Malomberendezések!

Diesel-, szivógáz-, benzin-motorok.

SZILÁGYI ÉS DISKANT GÉPGYÁRA, MISKOLCZ.

Pontos kiszámítás!

Magyar vidéki piacok árjegyzései.

1908 szeptember 4-én.

Piacz	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri	Burgonya		Vaj		Tojás	Husárak												
						sárga	rózsa	I.	II.		Vágott hus kilogramm fillérekben					Előszűly mm. koronákban							
											marha-hus	borjúhus	sertés-hus	birkahus	marha-hus	borjúhus	sertés-hus						
						100 kilogrammonként										100 db							
korona értékben											I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.			
Arad	21.20	16.80	14.20	14.00	15.20	7.00	7.50	320	—	5.00	144	136	180	140	166	152	112	60	45	65	50	85	70
Baja	22.00	17.80	14.80	14.60	15.60	4.50	4.50	260	200	4.50	120	112	124	116	120	112	96	48	44	66	60	102	94
Balassa-Gyarmat	21.00	17.00	16.50	14.50	15.00	4.50	5.00	280	220	5.00	100	—	160	120	136	—	80	64	52	84	68	136	—
Debreczen	20.40	16.00	15.00	15.60	17.60	14.00	14.00	400	280	5.40	120	104	140	120	176	152	88	70	60	86	72	104	96
Eszék	21.40	17.00	15.00	15.50	16.00	12.00	12.00	260	220	5.00	140	104	140	108	144	136	104	64	54	64	54	104	90
Győr	22.60	18.80	16.00	16.40	16.50	8.00	6.50	260	240	7.00	156	136	160	136	156	140	96	74	64	80	72	106	90
Kaposvár	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kassa	20.40	17.00	16.00	14.40	17.00	4.80	5.60	240	200	6.00	136	120	120	110	160	150	112	62	58	64	60	88	84
Léva	20.80	18.40	16.80	16.40	17.20	6.00	6.00	280	220	6.00	120	112	140	120	140	130	96	68	60	72	64	110	96
Losoncz	21.00	17.00	17.00	15.40	16.60	6.50	7.50	200	180	5.00	120	112	144	128	136	—	88	64	58	70	62	132	124
Miskolcz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagybecskerek	21.60	18.00	14.50	14.40	15.00	12.00	10.00	305	280	6.00	136	128	144	136	144	136	80	60	58	88	84	92	88
Nagykanizsa	21.80	17.90	16.80	16.30	16.70	7.00	7.50	280	240	5.00	150	120	160	136	150	136	80	80	56	86	70	98	90
Nagyszében	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagyszentmiklós	21.00	16.00	15.00	14.40	16.00	17.00	17.00	240	200	5.00	120	115	180	160	144	136	85	75	70	90	—	82	80
Nagyvárad	21.00	16.40	14.30	14.00	15.60	—	—	320	200	5.00	104	96	180	140	152	144	—	80	56	—	—	124	120
Nyíregyháza	21.00	17.60	15.80	16.00	16.20	6.00	6.20	200	—	6.50	136	120	136	120	144	136	96	68	60	68	56	126	120
Nyitra	21.80	18.80	18.10	16.40	17.20	7.00	5.00	280	200	5.00	136	120	168	144	136	104	112	72	64	80	72	104	96
Pancsova	21.60	—	14.40	14.60	14.60	14.00	16.00	280	260	5.00	128	120	160	140	144	136	100	62	56	72	68	100	96
Pápa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S.-A.-Ujhely	20.00	17.20	14.80	14.40	16.50	5.60	6.00	270	220	5.50	120	112	136	128	144	104	104	—	—	68	64	92	88
Sopron	22.10	18.30	17.50	16.50	—	8.00	8.00	340	220	7.00	200	128	210	133	210	160	—	76	56	92	76	108	96
Szatmár	21.00	18.00	13.40	13.80	17.20	5.80	6.00	230	220	5.00	120	112	144	136	136	128	—	—	—	—	—	—	—
Szentes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szolnok	20.80	17.40	14.00	14.20	16.00	—	6.00	200	190	7.00	136	—	160	—	140	—	80	56	—	62	—	100	—
Temesvár	21.40	17.60	14.20	14.70	16.00	—	8.00	—	—	5.00	128	—	180	—	140	—	—	84	—	90	—	78	—
Uj-Arad	21.20	16.80	14.20	14.00	15.20	7.00	7.50	300	—	4.50	104	96	136	120	104	96	104	55	40	60	45	80	65
Versecz	21.00	18.50	14.00	14.50	15.50	5.50	7.50	240	—	5.00	120	—	160	—	140	—	100	70	60	110	—	106	—
Zalaegerszeg	21.40	17.20	16.50	15.50	18.00	6.00	6.00	300	240	6.00	104	88	104	96	128	120	—	60	48	68	56	100	90
Zenta	21.60	19.00	14.00	15.00	15.20	6.00	6.00	300	260	6.00	120	96	140	120	140	132	90	60	50	90	86	120	106

Nemzetközi gabonapiacz 1908. szept. 2-től 1908. szept. 4-ig.

Kelet		Effektív árak										Határidő	Határidős árak				
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odessa		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicago
Buza	4	23.55	—	24.80	24.40	25.66	21.70	19.40	18.12	18.60	20.65	Szept. Okt.	23.26 ^a 22.58	19.72 ^a 19.85 ^a	23.60 23.92	22.38 ^b 21.86	18.12 18.06 ^a
	1	23.05	—	24.40	24.30	25.66	21.38	19.00	17.60	18.60	20.65	Szept. Okt.	23.00 ^a 22.38	19.33 19.58 ^a	23.32 23.52	21.56 21.86 ^a	17.60 —
Rozs	4	18.95	—	19.90	20.30	21.83	16.96	—	—	—	—	Szept. Okt.	18.76 —	— —	20.50 20.88	17.52 ^b 17.12	— —
	1	18.75	—	19.70	20.30	21.83	16.80	—	—	—	17.42	Szept. Okt.	18.56 —	— —	20.14 20.56	17.02 17.40 ^a	— —
Zab	4	16.80	—	17.60	16.00	20.06	—	—	—	—	—	Szept. Okt.	— 16.14	— —	19.06 19.66 ^a	— —	— —
	1	16.60	—	17.60	16.00	21.24	—	—	—	—	—	Szept. Okt.	— —	— —	18.60 19.20	— —	— —
Tengeri	4	16.40	—	17.50	19.00	20.06	—	17.78	15.70	12.61	—	Szept. Okt.	— 14.68 ^a	15.29 14.96	18.72 17.96 ^a	— —	15.70 —
	1	16.00	—	17.30	18.70	20.06	—	17.74	15.42	12.61	—	Szept. Okt.	— —	— —	18.38 17.84 ^a	— —	15.42 —
Árpa	4	15.90	—	21.00	20.00	25.07	—	—	—	—	—	Szept. Okt.	— —	— —	— —	— —	— —
	1	15.85	—	21.00	20.00	25.07	—	—	—	—	—	Szept. Okt.	— —	— —	— —	— —	— —

Jegyzet: ^a) Red winter II. ^{1a}) szept.-decz. ^b) nov.—feb. ²) decz. ^{2a}) márcz. ³) ápr. ⁴) május.

Estálló, Magtár
és mindennemű Gazdasági épületfödémét a legjobbszorb Tűzbiztos és örökké tartó Vashetemből építünk. költségmentesen ingyen készít.

RELLA N. és unokaöccsége
Budapest, IX., Dózsa-ut 25.
Telefon 69-77.

Üveggel belet vasbetetes cementhorokk és tartó nyak vasbetetes placczák.

Szeszüzet.

A szeszüzletben e héten a forgalom nem volt nagyon élénk és finomított szesz azonnali és szeptemberi szállításra valamivel olcsóbb áron kelt el, későbbre azonban csak gyér vételkedv uralkodott, mert a vevők olcsóbb árakat remélnek.

Elkelt finomított szesz adózva szeptemberre 181—181.50 koronáig, adózatlanul 62—62.50 K.

Élesztőszesz adózva 180—180.50 K., adózatlanul 61—61.50 K. nagyban.

Denaturált szesz hordóval együtt 51—52 K. kelt el kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás Lloyd jegyzésen alól 2—2.50 K. kelt el több nagyobb tétel új kampányba szállítva. Fix árban kevés üzlet létesült.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 59—60 K.

B u d a p e s t i j e g y z é s

	nagyban	koronákban
Kontingens nyersszesz	181	181.50
Finomított szesz adózva	62	62.50
" adózatlan	180	180.50
Élesztőszesz adózva	61	61.50
" adózatlan	179	179.50
Nyersszesz adózva	51	51.50
Denaturált szesz		

(Az adózott szesz a szept. 1-én életbelépett 20 korona adóval együtt jegyezve.)

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete árusztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok. A zsiradéküzlet a hét elején nagyobb sertésfelhajtás következtében egy kissé lanyhább irányzatban kezdődött, mely a hét végén nagyobb forgalom következtében kis javulást mutatott.

Jegyzések:

I. r. fehér forrázott táblaszalonna, friss ár, nagyobb, kocsirakományok vételénél, nehéz minőségű	125—126 K.
Könnyebb minőségű	119—120 "
I. r. perzselt (paraszt) szalonna	120—121 "
I. r. pestvárosi disznósír, nagy hordókban	133—139 "
100 kg.-ként minden levonás nélkül.	

Liszt, őrlemény és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete erőtakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzaliszt jegyzései 100 kg.-ként Budapesten, elégsúly tisztasulyként, zsákostul.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K:	34.40	33.80	33.20	32.60	32	31.40	30.40	28.40
	7 1/2	7 3/4	8					
	28	20	15.40					

Rozslisztárak:

Szám:	O.	O/I.	I.	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K:	30.80	30	29.20	27.80		25.60	23.80

A többi abraktakarmánycikkek árai a következők voltak Budapesten zsákkal, teljes vagonrakományok vételénél 100 kg.-ként.

Finom korpa 1908. szept. száll.	11.10—11.20
Goromba "	11.30—11.40
Finom korpa 1908 szept.—decz. szállításra	11.30—11.40
Goromba "	11.50—11.60
Finom korpa 1909. jan.—május száll.	11.80—11.90
Goromba " 1909. "	11.90—12
Rozskorpa	12—12.10
Árpada és árpaderce	13.50—13.80
Malomkonkoly	12.60—12.70
Budapesti gyári repcepogácsa	14.50—14.70
Derby melasse ab Hatvan v. Pozsony	11.40—11.50
Szárított moslék zsák nélkül	13.50—13.70
Malátacsira	13.50—14
Szárított répaszelet, " ab állomások	13.50—13.70
Szörplé 48—50% cukortart. hordó nélkül	
ab cukorgyár	9.5—9.60

Lulza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1908. augusztus 27-én. Netto-árak 50 kg.-kint Budapesten, elégsúly tiszta sulyként, zsákostul. Kötelezettség nélkül.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K:	17.30	16.80	16.60	16.30	16.10	15.80	15.50	14.50
	7 1/2	7 3/4	8	Korpa:	F.	G.		
	12.90	10.80	7.0	Ár korona:	6.20	6.20		

Rozslisztárak:

	0	O/I	I	WR	II	II/B	III	IV
K.:	5.50	15.10	14.70	14.40	14	12.90	11.80	9.10
					KK			
					6.20			

Vetőmagvak.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Luczernamag. Külföld várakozó álláspontra helyezkedik s így vétel megbízásokat nem adott, ami az árakulást hátrányosan befolyásolja. Szép sárga színű minőségeket még eddig csak elvétve kínáltak, aminek folytán ezen árak iránt nagyobb érdeklődés mutatkozott s ily minőségeket 120—122 koronát fizettek. A mintázott árak legnagyobb része azonban gyenge minőségű, amelyek jelenleg ügyelemben nem részesülnek.

Őszi borsó, ősi búkköny, szőszbúkkönyre számos megrendelés érkezett be, ugyszintén a gabonafélék is állandóan nagy keresletnek örvendenek.

Nyersáruért az árak 100 kg.-ként a következők:

	korona
Biborheremag	38—40
Csomós ebir	150—170
Muharmag	17—18
Vörös köles	14—15
Fehér köles	20—22
Mák	48—49
Őszi borsó	27—28
Őszi búkköny	37—38

Élelmicikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. szeptember 4-én.

Lényeges változást a piac nem mutat. Szőlő iránt javult a kereslet, az árak emelkedtek.

Mai árak:

Husnemtek: vidéki marhahús hátulja 1.24—1.36 K., eleje 1.08—1.12 K., vidéki borjú borbén, hosszan mérve, sulylevonás nélkül 0.76—0.80 K., helybeli borjúhús 0.96—1.10 K., sertéshús szalonnával 1.30—1.32 K., lehozott sertés 1.36—1.40 K., szalonna friss 1.28—1.32 K., szalonna sózott 1.16—1.20 K., szalonna füstölt 1.28—1.32 K., olvasztani való 1.30—1.32 K., háj 1.36—1.40 K., sertészsír 1.40—1.44 K. kg.-ként. Füstölt hús (vidéki) kg.-ja 1.40—1.60 K., hazai sonka 1.30—2—K., szalámi magyar 3.20—4—K., szalámi nyári 1.20—1.40 K., bárány párja —K.-ig.

Vad: őz 1.60—1.80 K., szarvas 0.70—0.80 K., vaddisznó 0—0—K. kg.-ként egészben, nyul nagy 2.60—3—K., nyul stldő 2—2.20 K., fogoly 0.50—0.70 K., fácán 2.60—3—K., erdei szalonna 0—0—K., dämvad 0—0—K. kg.-kint. Fenyvesmadár kötege 0—0—K.

Baromfifélék: élő rántani való csirke 1.20—1.80 K., stúni való 2.40—2.80 K., liba fiatal 4.40—7—K., kacsa sovány 2—3—K., kacsa hizott 4—5—K., lud hizott 11—16—K., tyúk 3.20—3.60 K., pulyka 0—0—K., élő sovány liba —K. páronként. Vágott szépen tisztított baromfi, hizott lud 1.32—1.50 K., hizott rucza 1.40—1.60 K., hizott pulyka 0—0—K., levestyúk 1.40—1.50 K., pulyka sovány 0—0—K. kg.-ként. Poulard 1.80—2—K., gyöngytyúk —K. darabonként.

Tejtermékek: tevaj (centrifugált) I. 2.10—2.30 K., II. 2—2.10 K., főzővaj (köpült) 1.50—1.70 K., tehéntúró 10—24 fill. kg.-ként. Valódi erdélyi juhtúrót és munkástúrót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldesfélék: burgonya (vagonár) sárga 7—8.20 K., róza 6.80—7—K., fehér 5.20—5.60 K., kifí 8—10—K., sárgarépa 100 db 8—18 K., petrezselyem 8—18 K., vöröshagyma makói 15—18—K., vöröshagyma közönséges hazai 10—12—K., fokhagyma 36—40 K., káposzta 12—24 K. 100 fej. Burgonya, új 0—0—K. Kalarábé 0—0—K. 100 db, spárga solo 0—0—K., közép 0—0—K., levesspárga 0—0—K. kg.-ként. Zöldbab, hüvelyes —K., kifejtett 0—0—K., zöldborsó, hüvelyes 0—0—K., kifejtett 0—0—K., paradicsom 8—10 K. 100 kg.-ként. Uborka salátának való 5—8—K., eczetbe 0.80—1—K., savanyítani 1—1.40 K. 100 db-ként. Paraj 0—0—K. kg.-ja.

Gyümölcsfélék: Szőlő madelaina 20—40 fillér, érett chasselas —fillér kg.-ként. Alma: elsőrendű árú (aranyparmen, ranett, Jonathán, Törökbalint, batul stb.) 0—0—K., másodrendű —12—24, harmadrendű apró árú 6—12 K., körte elsőrendű 40—50 K., másodrendű 20—30 K. q.-ként. Dió I. 40—60, II. 30—40 K. 100 kg.-ként. Görög dinnye —K., kantaluip —K.,

turkesztan —K. 100 kg.-ként. Veres szilva —K., ringló —K. 100 kg.-ként. Tojás: bácskai 75—78 K., erdélyi apróbb árú 74—75 K. eredeti lédanként (1440 db).

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertészhizaló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendő.)

Órag nehéz	(páronkint 400 kg. felül)	Ellérig
Órag közép	300—400	128—129
Fiatal nehéz	250—300 kg.	129—130
" közép	250 kg.-ig	133—135 fillérig
Fiatal könnyű	251—300 kg.-ig	
Szerbiai nehéz	260 kg. felüli	
" közép	240—260 kg.	
" könnyű	240 kg. terjedő sulyban	

Irányzat: csendes.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos VIII. ker. Népszínház-utca 23., a „Köztelek” részére.)

	1908 szeptember 2.	fillér
Sertésvészén átment	60—100	130—120
" " " " " "	100—120	120—116
" " " " " "	120—160	116—116
" " " " " "	160—200	116—112
Sertésvészén át nem ment	60—100	90—100
" " " " " "	100—120	100—102
" " " " " "	120—160	102—104
" " " " " "	160—200	104—104

Árak élősúlyban kilogrammonként 4% engedmény. Irányzat: változatlan.

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről.

1908 szeptember 2-án.

A betegség neve	Fertőzve volt		Mutl heti állapot			
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	325	367	341	416	145	173
Veszétség	348	356	358	361	157	159
Takonykór	52	54	47	49	63	64
Szaj- és körömfájás	15	27	16	24	89	1182
Juhhimlő	41	68	40	68	18	28
Ivarsz. hóly. kiütés	29	118	29	114	34	82
Tenyészbénaság						
Rühkór	174	279	180	324	244	507
Sertésorbáncz	662	2258	682	2420	780	2705
Bivalyvez	18	43	16	41	13	29
Sertésvész	1204	5317	1215	5326	1440	6057

Ausztriában 1908. év aug. hó 26-án fertőzve volt: veszétséggel 24 k 27 u, takonykórral 14 k 17 u, rag. szaj- és körömfájással 14 k 70 u, sertésvészszel 184 k 428 u. Németországban 1908. év aug. 15-én fertőzve volt: takonykórral 29 k 41 u, rag. szaj- és körömfájással 18 k 55 u, sertésvész. 1111 k 1408 u, rag. tüdőlobbal 7 k 7 u.

Budapesti lóvásár.

1908 szeptember 3.

Fölhajtattott:	Arak
	drb.-kint korona
Jobb minőségű hátszló	16 drb 340—600
Könnyű kocsló (jukker)	30 " 330—500
Nehéz " (hintós)	10 " 450—700
Igás kocsló (nyugati vér)	40 " 270—400
Ponny	" " "
Fuvaroslovak	160 " 125—246
Parasztlovak	300 " 90—200
Alárendelt minőség	86 " 40—110
Összesen	642 drb

Eladatlan maradt 302 drb Irányzat: közép.

Budapesti juhvásár.

1908 augusztus 31.

Felhajtattott:	
Magyarországból	2016 drb juh — drb kecske
Szerbiából	— " bárány — " kecske
Összesen	2016 drb juh — drb kecske

A legerősebb konkurencziának is ki kell térni az 1908. évi Perfekt Separatoraink elől. **BURMEISTER ÉS WAIN** gép- és hajógyár részv.-társaság
Egydarabból sajtolt Perfekt tejszállító-kannák. Budapest, V., Kálmán-utca 3. sz.
Teljes tejgazdasági berendezések. Tessék árjegyzéket kérni.

Á r a k

(kilogrammonként élőszulyban, korona értékben).

	per kgr.	páronként
Hízott ürü	drb 48-53 fill.	36-46 kor.
Feljavított juhok	" 42-46 "	30-34 "
Kiverő juhok (anya)	" 36-44 "	12-30 "
Kisorolt kosok	" 36-46 "	26-32 "
Durva szőrü	" 40-42 "	" "
Kecskék	" 40-42 "	" "

Irányzat: élénkebb volt, az árak változatlanok maradtak.

Budapesti szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1908 szeptember 3.

Fölhozott:

	drb	Összesen:
Magyarországból élő borjú	511 drb	76-84 k. 48-74
Magyarországból élő búrjú	"	"
Galicziából élő borjú	"	"
Magyarországból élő bárány	"	"
leszurt "	"	"
Összesen:	511 drb	

Eladatlan maradt 2 db élő borjú, — db leszurt borjú.
Irányzat: élénk, az árak 4-6 fillérrel emelkedtek kg-onként.

Budapesti vágómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1908 szeptember 3.

Fölhajtás összege:

	drb	Összesen:
Uj felhajtás	2233 drb	
Mult vásárról visszamaradt	80 "	
Veszteglőből szerb "	"	
Összeg	2313 drb	
Eladatlan maradt	"	
Származási hely szerint:		
Magyar eredeti	920 drb	
Magyar tarka	1119 "	
Belöldi bivaly	104 "	
Horvátors. marhák	42 "	
Boszniai marhák	128 "	
Összeg	2313 "	

Minőség szerint:

	drb	Összesen:
Elsőrendű hizott	198 drb	
Másodrendű	1736 "	
Alarendelt minőség	227 "	
Növendékmарha	48 "	
Bivaly	104 "	
Összeg	2313 drb	

Nem szerint:

	drb	Összesen:
Bika	220 drb	
Ökör	1560 "	
Tehén	533 "	
Növendék-bivaly	"	
Összeg	2313 drb	

Á r a k

100 kilogr.-kint élőszulyban minden levonás nélkül fillérekben.)

1908. szeptember 3.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökor	72-87	62-70	50-60
Tarka hizott ökor	80-92	78-86	50-64
Szerbiai ökor	"	"	"
Tehén	75-88	61-74	40-60
Bika	65-74	56-63	45-55
Növendékmарha	42	62	
Bivaly	28	48	

Irányzat: minthogy a szükséglet nagyon élénk, az árak általában 2 koronával emelkedtek mmázsánkint.

Budapest ferencvárosi zárt sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1908 szeptember 3.

Heti felhajtás összege	Erkezett wagnon	Erkezett összesen darab	Sertésökör-vágóhídra elszállított	Eladatlanul maradt
augusztus 28-tól szept. 3-ig.	135	5363	5365	471

Napi árak fillérben

N a p	Óreg ne-héz páronként 280-350	Páronként 300 kg. fölül	Páronként 220-350 kg.	Könnnyü 220 kg.	Husos fajta
1) aug. 21. aug. 27.	93-100	—	—	—	—
2) aug. 21. aug. 27.	—	124-132	124-134	131-136	—
	—	124-132	124-134	126-134	—

1) Az árak élőszulyban levonás nélkül értendők.
2) Az árak élőszulyban páronként 45 kg. élőszuly és 4% levonással, kilogrammokban értendők.

Irányzat: a vásár közepes, az árak változatlanok.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1908. szeptember 3.

Fölhajtás

	drb	fillér
Magyarországból	3691	Angol husos ürük
Galicziából	—	Első. hiz. ürü
Oszt. tartományokból	—	Gyapjas
Összesen	3391	Középm. hizott ürü
		Nyírott juh

(Az árak kg.-ként fillérekben, élőszulyban fogyasztási adó nélkül értendők.)
Irányzat: szilárd, árak változatlanok.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1908. szeptember 1

Fölhajtás

Minőség szerint:	Származás szerint:	drb
Husértés	Magyarországból	2500
Zsirértés	Magyarországból	8752
Összesen	Galicziából	4370
	Oszt. tartományokból	42
	Olaszországból	—
Eladatlan maradt	Összesen	15664
		2172

Árak: (kilogrammonként élőszulyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű magyar zsirsértés	109-111 kiv.	112
Középsértés	102-107	
Óreg sertés	94-100	
Könnnyü és szedett sertés	93-99	
Szoldó (lengyel, erdélyi)	88-116 kiv.	120

Irányzat: igen lanya, zsirsértés 4 fillér, husértés 4-6 fillérrel olcsóbb. Az üzlet menete nehézkes, kedvtelen.

Bécsi szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1908. szeptember 3

Fölhozatal:

	drb	Összesen:
Magyarországból élő borjú	27 drb	106-112 86-104
leölt "	505 "	126-136 92-124
Ausztriából élő borjú	1631 "	108-112 88-104
leölt "	1942 "	126-136 92-124
Magyarországból leölt bárány	225 "	K. párja
Ausztriából leölt "	83 "	20-36 K. párja
Magyarországból leölt sertés	—	zsirsert.
Ausztriából	2240 "	116-133 hussert.
Magyarországból leölt juh	26 "	76-104
Ausztriából	1433 "	76-104
Összesen:	8112 drb	

Irányzat: szilárd, borjú 4 fillérrel drágább, sertés 2-4 fillérrel olcsóbb. Többi változatlan.

Ingtatlanok árverése (40.000 korona becsértéken felül).

Kivonat a hivatalos lapból.

Szept. 7.	Budapesti kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Rózsaffy Alajos dr.	4721
Szept. 9.	Iglói kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Bernolák Károly dr.	67548
Szept. 10.	Budapesti kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Karátsonyi Aladár gróf	180000
Szept. 11.	Budapesti kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Jesovitz Mór	41518
Szept. 12.	Budapesti kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Radvaner Vilmos	43061-33
Szept. 15.	Kolozsvári kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Ötvös Dániel	176000
Szept. 17.	Budapesti kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Rosenfeld József	697884
Szept. 17.	Gyónki kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Jeszenszky Andor	540000
Szept. 22.	Óbcesei kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Gvanszki Mláder	79141
Szept. 24.	Lugosi kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Kimmel Kálmán	73143
Szept. 23.	Budapesti kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Kozma Mihály	170000
Szept. 30.	Budapesti kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Fischer István	125991
Szept. 30.	Budapesti kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Landorfer Konrad	40678
Szept. 30.	Szécsényi kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Neubauer Sándor	124000
Okt. 1.	Budapesti kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Weinreb és Spiegel	270888
Okt. 3.	Békéscsabai kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Laczka Sándor	253085
Okt. 9.	Kisjenői kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Világossy József	875854
Okt. 15.	Zsolnai kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Weider Armin	66257
Nov. 2.	Budapesti kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Hegyesi Miksa	397474
Nov. 19.	Budapesti kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Pollák Manó	189688

Szerkesztői üzenetek.

Stein Béla. A küldött tudósítást köszönettel vetjük és az egyesületük érdekében továbbra is kérjük.

Egy kétségbeesett. Főnökének a jelen körülmények között mindenestre joga volt önnök feléve felmondani, ön azonban nem köteles megtérni azt, hogy lakásába másik gazdatisztet telepítsen és hogy a gazdatiszt rendelkezéstől megfosztják. E két sérelem folytán joga van szolgálatát elhagyni és 6 havi — illetőleg a hátralékos időre eső — fizetésén kívül a megfelelő lakbért, kert-használatot, egyezőval összes javadalmásainak ellenértékét követelni.

L. S. Böhönye. Gyakorlati gazdatiszt vizsgát már többé nem tartanak és így annak letehetéséért bárhová is hiába folyamodnék.

V. E. M.-Szecsöd. Ajánlható könyvveliteli művek: *Suschna* Richard: Egyszerű gazdasági számvitel; ára kötve 6 K. *Sporzon* Pál: Egyszerű és kettős gazdasági számvitel alapvonalai; ára 4 K. *Ormány* János: Egyszerű gazdasági számtartás; ára kötve 8 K. Megrendelhetők a „Patria” r-t könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

H. I. földbirtokos *Gesztli*. A szerkesztőséghez intézett kérdésére van szerencsém a következőkben válaszolni: A földmivélsügyi miniszterium pálinkafőző üs-töket magányos termelőknék nem ad kölcsön, csakis szövetkezetnek, vagy községeknek akkor, hogy ha a község előjárósága a kigazdák számára kéri, kötelezett-ségit vállal az iránt, hogy az üstnek semmi baja nem történik és elvállalja az üst és az egész főzési felszerelés visszashállításának költségeit. Az eljárás ilyenkor az, hogy a község előjáróság egy kérvényt intéz a m. kir. földmivélsügyi miniszterium borászati szakosztályához s abban megnevezi, hogy hány kigazda számára körül-belül mennyi gyümölcs kifőzésére kér kölcsön üstöt. Az üstöt azután valamelyik állami szőlőszeti vagy kerté-zeti telepről szokták kiutalni.

K. H.

Kollár Ferencz-féle „BITUMINA“

tiszta bitumenből készített valódi aszfalt-tetőlemez

tartós, tűzbiztos, szagtalan, kátrányozást vagy egyéb mázolászt nem igénylő **tetőfedőanyag.** „Bitumina“-val fedett tető be-meszelve szép fehér marad és kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen. „Bitumina“ régi zsindeletetők átfedésére is kiválóan alkalmas. **Tetőfedések elsőrendű szakmunkásokkal végeztenek.**

Kollár Ferencz és Társa

fedőlemez, elszigetelő-lemez, aszfalt-és kátránytermékek vegyi gyára — **Budapest.**

Telefon-szám: 90-21. Gyár: IX., Soroksári-ut 101. Városi iroda; IX., Üllői-ut 25. Sürgőnyozim: Karbelkoi Bpest.

Borsajtólók, szőlőzúzók és gyümölcsdarálók **UMRATH és TSA**
 utányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett a legnagyobb választékban kaphatók:
 mezőgazd. gépgyárosoknál
Budapest, V., Váci-körút 60.
Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetük.
Borsajtóinkat
 a szakemberek által legjobbnak elismert eredeti francia Mabillo rendszerben gyártjuk, melynek előnye, hogy a sajtolásnál a legesekelebb erőfeszítésre van szükség és amellett kettős működésük folytán (az emeltyű-rudnak egy előrenyomása, mint visszahúzásánál működnek) többet és jobban sajtolnak, mint bármely más szerkezetű borpresek.
Szőlőzúzókat boggyózó készü'ekkel v. anélkül szállítunk
 A megrendeléseket kérjük idejekorán eszközölni.

Gazdák figyelmébe!!!
Most jelent meg:
A pinczegazdaság mellékt. rmekeinek értékesítése.
 Irta: **Szilárd Gyula,** a gróf Esterházy-féle csákvári földművelőiskola tanára.
 Tartalma: Pálinka- és cognacfőzés. A törköly és venyige mint takarmány. A borsóprű értékesítése. Borkönyverés törkölyből és borsóprűből. Kék szőlő festőanyagának kivonása. Szőlőmagolaj-nyertes. Csersavoldat készítés szőlőmagból. Ecetkészítés.
 I korona 60 fillér előleges be-
 küldése ellenében bérmentve szállítja a „PÁTRIA” r-társ. gazd. szakönyverés-egyesülete, Buda, est, IX., Üllői-út 25. sz.

VIRÁG és FARAGÓ
 Vasipari és gazdasági-cikkek gyártelepe.
BUDAPEST, VII. Ilka útca 11.
 TELEFON: 87-22. MÉRSEN ÁRJEJYZÉKET. TELEFON: 87-22.

állattenyésztési és ápolási valamint állatorvosi műszerek és eszközök!!!
 mint: bárzsingsondák, trocárok, irrigátorok, sebfeckendők, klystírek, dr. Raebiger-féle hüvelykenőcs-feckendő, szegecsölhető Crotalia füljelzők, tetováló fogók, 10- és marhanyíró-gépek és ollók stb. Árjegyzék ingyen és bérmentve!
 MAGYARORSZÁGI FŐRAKTÁR:
GEITNER és RAISCH cég BUDAPEST, VI. Andrássy-út 8. szám.

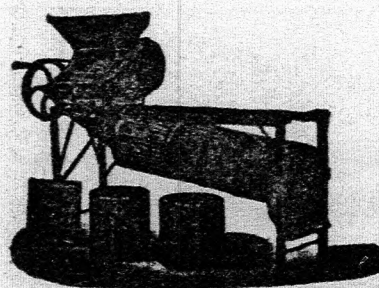
Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

LÁNCZKUTAK
 a legmodernebb javított szerkezettel, csövek rézből, láncz czíhezett aczából. Gummi könnyen kicsorítható
 Minden mélységre alkalmas
 Nagy munkaképesség, könnyű járás
 "DIANA" sárt lanokut.
 "HUNGARIA" sárt lanokut.
MAGYAR LÁNCZKUT- ÉS GÉPGYÁR
RACK G. ÉS TÁRSA
 Sörgőnczím: Szigonyczím:
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 133/a. SZ.
 Telefon: 88-37.
 Lánokutgyár Budapest Thököllyut

AZ ÁSVÁNYI-FÉLE
 szabadalmazott **TENGERISZÁRTÉPŐGÉP**
 az egyedüli és utolérhetlen szerkezet, mely a **tengeriszárat** legtökéletesebben tépi szét és így a **zsombolyázáshoz** előkészíti takarmányozási czélokra.
!!! Szaktekintélyű gazdák által minden gazdaságban nélkülözhetlen gépnek kijelentve. !!!
 1908. évi tökéletesített kivitelben gyártja a szabadalom tulajdonos
„NICHOLSON” gépgyár részvénytársaság Budapest, Váci-ut 17.
 Ismertetés, árjegyzék ingyen és bérmentve.

BOROSZLÓ ■ ■ ■ BUDAPEST Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák.
 Kedvezményes árak és üzletési feltételek
Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket
 legtökéletesebb kivitelben szállít
KEMNÁ J. gőzeke- és gépgyár Magyarországi igazgatósága **BUDAPEST, IV., Kossuth-Lajos-utca 8.**

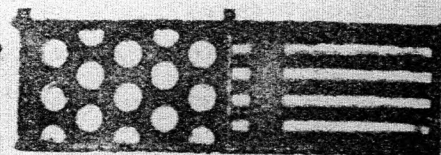

Stahel és Lenner

Trieur- és lemez-
lyukasztó-gyár

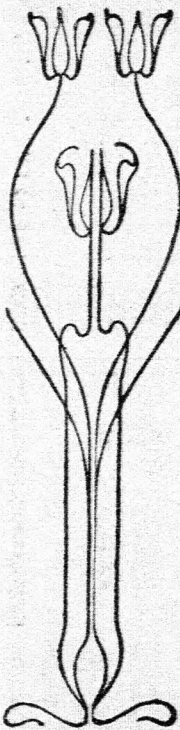
Budapest, V., Katona új 8.

TÖREKROSTÁK és minden
fajta LEMEZROSTA gőz-
cséplő gépek számára.

Ajánljuk TRIEURJEINKET
és OSZTÁLYOZÓ GÉPEIN-
KET gabona és hüvelyesek
tisztítására és osztályozására

Minden szőlősgazdának ajánljuk a következő fontos szakmüvek beszerzését:

- Szőlőművelés és borgazdaság.** Harmadik átdolgozott és lényegesen bővített kiadás. Számos ábrával. Irta: Szilárd Gyula a gróf Esterházy-féle csákyári földművelésiskola tanára. Kiadta az OMGE könyvkiadóvállalata. Vászonkötésben. K 10.—
- Bortermelő Németország.** Reflexiók a M. Sz. O. E. által 1907. július havában rendezett tanulmányutról. Irta: Drucker Jenő. Ára. K 2.50
- A pinczegazdaság melléktermékeinek értékesítése.** Irta: Szilárd Gyula. Ára. K 1.50
- Előadások a szőlészet és borászat köréből.** Kiadta a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete. Ára. K 2.50
- A szőlő trágyázása.** Irta: Ballay Jenő. Ára. K 2.50
- A mi italunk.** Irta: Dr. Drucker Jenő. Számos képpel. K 3.—
- A szőlőművelés és a borkezelés alapvonalai.** Irta: Szilárd Gyula. 2. kiadás. Ára. K 3.—
- Megfigyelések a meszestalajok és a meszestalajokra alkalmas amerikai szőlőfajtákról.** Irta: Szilárd Gyula és Treitz Péter. Ára. K 3.—
- A szőlő frágyszása.** Irta: Ordódy Lajos. Ára. K 3.—
- Homoki szőlők kincses tárháza.** Irta: Szentpétery Sándor. Ára. K 1.20
- A szőlőtöke helyes metszése és annak okserü nyári kezelése.** Irta: Saary Akos. Ára. K 1.30
- A szőlő ellenségei.** Irta: Pálkás Béla. Ára. K 3.—
- A homoki szőlők telepítése és művelése.** Irta: Petrovics István. Ára. K 4.—
- Vinczellérvény.** Szőlőmunkások és gazdák részére. Irta: Vaday József. Ára. K 90
- A szőlőművelés.** Irta: Rombay Dezső. Ára. K 2.—
- A szőlő mint kincsesbánya.** Irta: Gyűrky Antal. K 1.20
- A borkezelésről.** Irta: Györy Elemér. Ára. K 1.—

Megrendelhetők a "Patria" r.-t. gazd. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-akék, 2- és 3-vasú akék és minden egyéb gazdasági gépek.

GANZ ÉS TÁRSA Ganz-féle villamossági r.-t. vasöntöde és gépgyár r.-t. II., Lövház-utca BUDAPESTEN

BENZINMOTOROK és lokomobilok cséplők és takarmánkamrák üzemére. Szívógázmotorok anthracit-, koks- vagy faszéntüzelésre. :: Földgázmotortelepek. Ármentesítő és öntöző szivattyútelepek. :: **Kötélvontatásu**

☐ **GŐZEKÉK** ☐

ELECTROMOS világító és erőátviteli berendezések, egyen- és váltakozó-áramra. :: Kolibri ivilámpák reklámzóókra.

ELECTROMOS üzemek berendezése uradalmakban. Meglévő berendezések átalakítása.

ELECTROMOS üzemű szivattyúk, tejjgazdasági berendezések, emelőgépek, ventilátorok, mezői vasutak, sántó-, cséplő-, aprító- és takarmányozó berendezések. :: Electromos kis- és nagyvasutak. :: Bányavasutak. :: 6181

Árjegyzékkel és költségcsalmitásokkal szívesen szolgálunk.

Tanulmány a berni szarvasmarháról.

Hazai berni tenyészetek ismertetése.

Irta: Sacchi dr. Kukuljevič József m. k. állatorvos.

Előszóval ellátta: Monostori Károly.

39 ábrával. Ára: 2 korona.

(Bérmentes küldéssel 2 korona 10 fill.)

Ezen fontos forrásmunka, a hazánkban lévő berni tenyészeteket ismerteti s így vásárló gazdáknak a legjobb útmutatással szolgál. Összesen 19 tenyésztő berni tenyészetét ismerteti és 39 képből mutatja be azok érdekességeit és szebb egyedeit. A könyv négy fejezetre oszlik a következő tartalommal: I. Tanulmány a berni szarvasmarháról. II. Történelmi áttekintés. III. A tenyészetek ismertetése. IV. Visszapillantás és vezérelvek a berniek tenyésztése terén a jövőre nézve.

Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

ALFA-SEPARATOR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPESTEN.

— TEJGAZDASÁGI GÉPGYÁR. —

Iroda, raktár és gyártelep: BUDAPEST, VI., LOMB-UTCZA 11. SZÁM.

Alfa-Laval Separatorok (tejfőlöző gépek) kézi- és erőhajtásra.

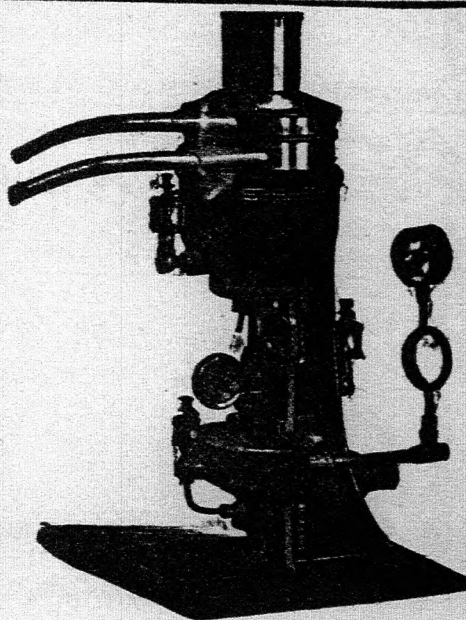
Ujdonság!

1903 évi mintájú separatoraink a jelenkor legtekélyesebb fölözőgépei. Nagy munkabírásuk, élesen fölöznek, bámulatos könnyen jarnak. Kérjen prospektust.

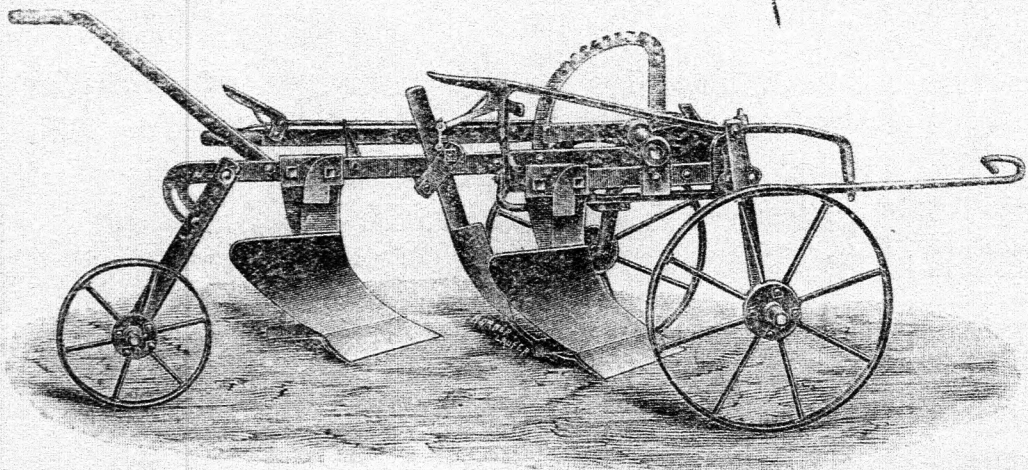
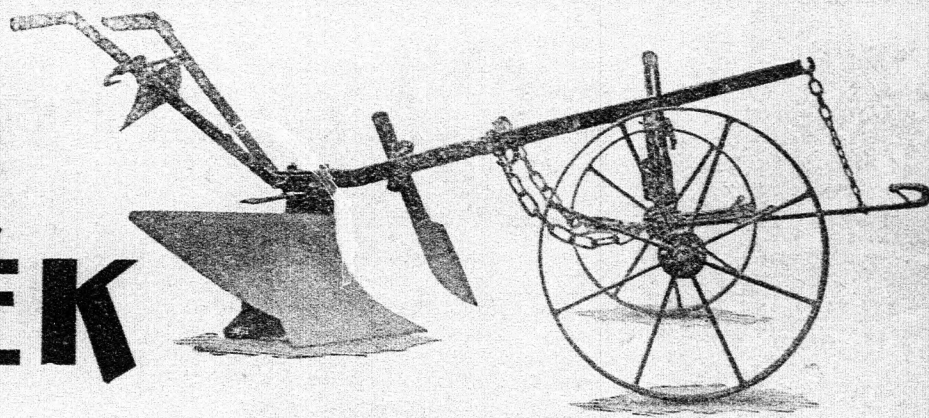
Tej szállító kannák, Fejődények, Tejhűtők, Előmelegítők és pasztörizáló készülékek, Vajköpülő és vajgyártó gépek, A sajtgyártás eszközei, Tejvizsgáló készülékek, Mindennemű tejgazdasági eszközök és gépek legjobb kivitelben.

Tejszövetkezetek és tejfeldolgozó telepek berendezése és újjalakítása.

770 első díj, több mint 600,000 Alfa-separator az egész világon. Árjegyzékek, tervek, költségvetések bérmentve.

RESICZAI ACZÉLEKÉK

Kitünő szerkezet
Kiváló aczélananyag
Kevés vonóerő
jellemzik a resiczai ::
talajművelő-eszközöket
Arjegyékkel, legolcsóbb árajánatokkal szívesen szolgálunk.
Sziveskedjék ekéinket vásárolni.

Magyar gyártmány.

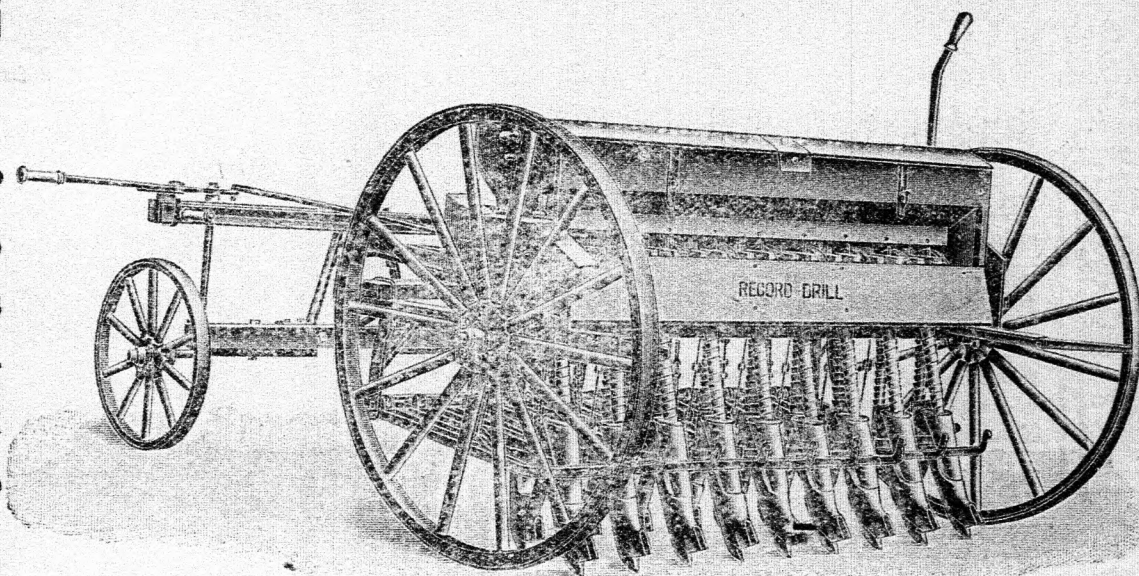
**A legtökéletesebb
páros soru vetőgép**

„REKORD DRILL“

a losonczy mezőgazdasági
gépgyár gyártmánya.

A losonczy vetőgépek rövid idő
alatt terjedtek el, mert tökéletes
és tartós szerkezetük által min-
denmás gyártmányt felülmúlnak

Magyar gyártmány.

Benzinmotorok, ELEKTROLOKOMOBILOK, gőzlokomobilok,
szántási czélokra is alkalmas utimozdonyok, gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, Kalmár-féle rosták, teljes malom-
berendezések stb. stb.

A Magyar Királyi Államvasutak
Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, V., Váci-körút 32. szám.

Kölcsön és vétel új és egyszer használt kartellen kívüli **NAGEL ADOLF** zsák- és ponyvagyar, kölcsönintézet.
 Vétel, eladás és oserlés,
 BUDAPEST, V., Arany-János-utca 10. sz.
 Sürgönyezim: **NAGELA BUDAPEST.**
 Vidéki telefon: 35-92.

ZSÁK behordási-kazal-repcze-rostaalj-waggon-
PONYVA

"HUNGÁRIA" kettős, kézi, favéges vagy manilla-aratógép kévekötözők. Szőlőkötöző fonalak, kötelek, zsákszinegek, lópokrócok.

Homlokzatok és belső helyiségek meszelésére

BAZALTFESTÉK

a legjobb és a legtükételesebb, kimerítő ajánlatot és mintát szívesen küld:

LUTZ EDE és TÁRSA
 festékgyára
 Budapest, VII., Örnagy-utca 4.

Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900.

KWIZDA-féle RESTITUTIONS-FLUID
 = mosóvíz lovak számára =

Egy üveg ára K 280. Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapáz előtt és után való erősítésre és erőgyűjtésre, az inak merevség nél stb. kápe-íti a lovat a legnagyobb munkabírásra a trainingban.

KWIZDA-féle restitutions-fluid
 elnevezés, vignetta és csomagolás védve, csak a mellékelt védjeggyel valódi.
 Főraktár: Török József g. ógyszertára, Bpest, Király-u. 12. és Andrassy-ut 26.

Harminczhat darab erős, betanított **igás-ökör**
 eladó **GRÓF TELEKI ARVÉD**
 drassói uradalmában, posta, **KONCZA.**

Tejkannák, tejpgazdasági eszközök
 legjutányosabban beszerezhetőek
GEITNER és RAUSCH
 CEKNE
 BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 8.
 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

PROPPER SAMU
 mezőgazdasági gépraktára
 Budapest, V., Váci-körút 52.

Ajánlja mérsékelt áron a jelen idényre: **SACK RUDOLF** elismert kítűnő gyártmányait, aczélekeit, vasboronait, könnyű és szilárd sorvetőgépeit, szecskavágó-, répa-vágó-gépeit. Kézi-, járgány- és gőzhajtásra elsőrendű biztonsági járgányait, „Westfalia“ műtrágyaszóró-gépeit, a jelenkor legjobb szerkezetű takarmánypároló-készülékeit s minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.

Mindenről kimerítő árjegyzék és készséges felvilágosítások.

Gazdák Biztosító Szövetkező
 BUDAPEST, VIII. KER., BAROSS-UTCA 10. SZÁM.

Alakult 1900.	BIZTOSÍTÉKI ALAP:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával		1.070.340 — kor.
Vartalékok		704.700 — "
	Összesen:	1.775.040 — kor.
1901. évi fölesleg		60.240 — kor.
1902. " "		88.733 — "
1903. " "		109.331 — "
1904. " "		72.493 — "
1905. " "		21.730 — "
1906. " "		39.243 — "

Biztosításokat elfogad tűs- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módokat szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi föleslegetől úgy a tűs- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjviszatérítést kaptak. — Az 1902. évi fölesleget közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjviszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3%-os díjviszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készségesen szolgál.

Az igazgatóság.

Természetes phosphát-liszt közvetlen a bányából!

55—60% phosphát-tartalommal a legjobb és legolcsóbb, valamint legtartósabb ásványtrágya minden vegyi hozzátétel nélkül (a francia mezőgazdánál kizárólagos használatban).

További felvilágosítással szolgál az egyedüli el-
 árusító Magyarország részére (kartellen kívül) **REICH JÓZSEF, FIUME.**

Ajánlatos minden gazdaságnak kísérletet tenni ezen phosphát-liszttel, mely a földet nem zsarolja ki, hanem természetes uton látja el termelő erővel.

Gőzeke acetylen-lámpák

Éjjeli szántásoknál **gőzekékre** különösen alkalmasak, mert nappali fényt adnak.

Kézi-, kocsi-, spritzbogen-, pózna-, asztali-, udvari-, kerti-, istálló- **acetylen-lámpák.**

Bárdi József automobil r.-t. Budapest, VI., Mozsár-utca 9. Fővárosi Orfeum mellett.

Telefon 16-28.

Sürgőnyczim: Pneumatic.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Tiszavidéki vetőbuza. :: :: ::

Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei Gazdasági Egyesület értékesítő szövetkezete szállít 50 mázsán felül tételben vetőmagot leginkább ajánlatos 81 kg-on felüli minőségi súlyu, elsőrendű, bőtermő, gyommentes eredeti

tiszavidéki vetőbuzát ::

Szolnok közelében Tiszavidéken fekvő vasúti állomásokról. A szállításhoz 1-ső rendű új jutazsákot egy korona 20 fillér, kettős vitorlavászon kenderzsákot egy korona 40 fillérért kaphatók, vagy a szállítás saját zsákokban is történhetik. Pontos mintával és árajárlattal szolgál: **Gazdasági Egyesület, Szolnok.** 387

Őszi vetésre ajánljuk több éven át a legnagyobb gonddal történt művelés és a legteljesítményesebb válogatás által megnevelített bőtermő **SEGESDI** (somogyi)

tarbuzánkat,

melyről igen sok gazda elismerő értesítése és a magyaróvári m. kir. gazd. akadémia növénytermelési tanszékének 1907. évi kimutatása szerint, a termelési kísérletre vetett 4-féle hazai buzaféleség között a legnagyobb szemtermést adta. **Gróf Széchényi Bertalan jószágfelügyelősege,** posta és sürgöny **Felső-segedi,** vasutállomás **Segesd** és Beleg. 870

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és cementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktéglaikat, cement-födélcserepeket, csöveket csatornázásra, alagsóvezé-
seket, padlólapokat, itató vályukat stb. **Fellette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.** Kívánatra ingyen küldjük 202-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzemberendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. Levelezés magyar nyelven.

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

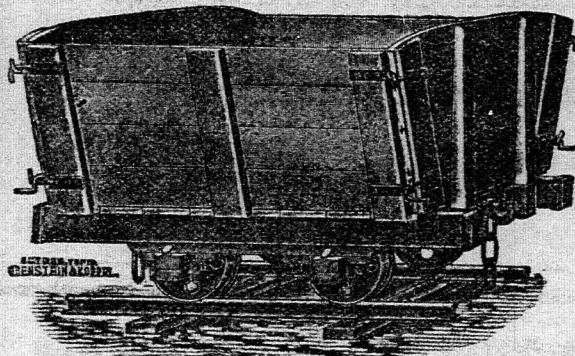
LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. GA: PARY & Co.
MARKRANSTADT bei Leipzig 6477

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

HOMOK — ARANY

270 munkás
95 szabadalom stb.

Mezei
vasutak

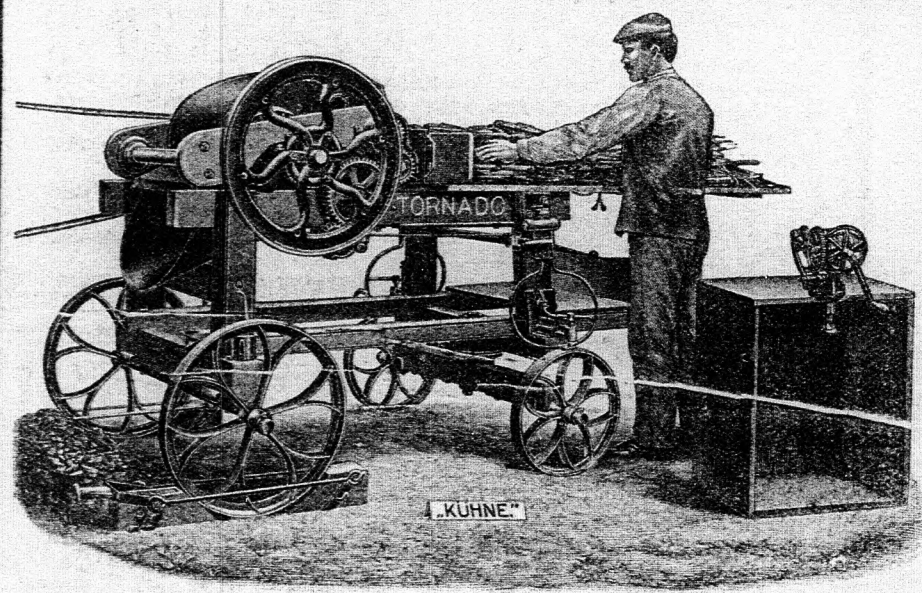
ló- és mozdony-
üzemre,

vasuti berendezések bérbeadása,

nagy sín-, vágány-, kocsi- és mozdonykészlet,

új és használt állapotban.

ORENSTEIN ÉS KOPPEL BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 102.
Gyár: Pusztaszentlőrinci nyaraló. 742

Az őszi idényre

mindennemű talajművelőeszközöket:

„Bippart“ általajekéket

„Tornado“ kukoricaszártépőgépeket

és egyéb takarmánykészítőgépeket

„Mosoni Drill“ sorvetőgépeket,

borsajtókat stb. szállít:

„KUHNE“ mezőgazd. gépgyár r.-t. **MOSONBAN.**

Főraktár: BUDAPEST, VI. ker., Váci-körút 57/a.

Haszonbérbe adatik

gróf Wimpffen Simon ur érdekelme, Fejér m., mely áll 3 kerületből és pedig: 1. **Erlakovác** (2 major) kb. 1497 kat. hold szántóföld, 20 kat. hold kert, 33 katasztrális hold rét, 445 katasztrális hold legelő, 0 kat. hold majorhely, 2 kat. hold téglavető, 14 kat. hold szőlő, 25 kat. hold erdő, 2 kat. hold faiskola, 14 kat. hold utak, 20 kat. hold hasznavehetetlen. 2. **Berki** (4 major) kb. 2029 kat. hold szántóföld, 3 kat. hold kert, 189 kat. hold rét, 872 kat. hold legelő, 14 kat. hold majorhely, 5 kat. hold szőlő, 2 kat. hold erdő, 1 kat. hold faiskola, 21 kat. hold utak, 10 kat. hold folyó, 11 kat. hold hasznavehetetlen és gazdasági szeszyárral 1200 hl. 90 kontingenssel. 3. **Simon** (2 major) kb. 1506 kat. hold szántóföld 3 kat. hold kert, 42 kat. hold rét, 26 kat. hold legelő, 23 kat. hold majorhely, 9 kat. hold nádas, 28 kat. hold utak, 4 kat. hold folyó, 15 esetleg 25 esztendőre f. évi október hó 1-sejétől kezdve egészben vagy kerületenkint: ajánlatok legkésőbb szeptember hó 15-ig beadandók méltóságos gróf **Wimpffen Simon urhoz, Neuhausba, bei Weissenbach** a/d Trientouig. A bérleti feltételek megtekinthetők vagy Neuhausban, vagy az édi igazgató-ságnál. Közvetítések kizárva. 905

Aranyérem
Budapest, 1902.
Alapítattott 1876.

UNZEITIG FERENCZ

és kir. udv. szállító
különlegességi gyára
teljes növényházak
építésére és
melegvízfűtő-
sek berende-
zésére.

BUDAPEST = WIEN,

VIII., Gyöngygyök-u. 7. XIII/2. Reingasse 32-34.

Terv- és költségvetést díjtalanul készítenek. Helyezini megbeszélés nem lesz felszámítva. 758

Tanulmány a berni szarvas-
marnáról Hazai
berni tenyésztéink ismertetése.
Irta: Sacchi dr. Kukuljevic József
m. kir. állatorvos. Előszóval el-
látta Monarchia Károly. 39 ábrá-
val. Ára 2 korona. Ezen fontos
forrásmunka a hazánkban lévő
berni tenyésztéket ismerteti s
egy vásárló gazdákak a legjobb
utmutatással szolgál. Összesen 19
tenyésztő berni tenyésztet ismertet
és 39 képen mutatja be azok
erd. kességeit és szőb. egyedét.
A könyv négy fejezetre oszlik a
következő tartalommal: I. Tanul-
mány a berni szarvasmarnáról.
II. Történelmi áttekintés. III. A
tenyésztés ismertetése. IV. Vissza-
pillantás és vezelevek a berniek
tenyésztésére a jövőre nézve.
Megrendelhető a "Patria" r.-t.
gazd. szakkönyvkereskedésében
Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Őszi vetésre ajánljuk, ameddig a készlet tart, a rendkívül elterjedt Diószegi óriási buzánkat

mely számos gazda egybehangzó értesítése és a magyarvári m. kir. gazdasági akadémia növénytermelési kísérleti állomásnak több buzafajtával végzett vetési kísérlete szerint ugy szem-, mint szalmáhozazamra nézve első helyen áll.

806 **Diószegi Cukorgyár, Diószeg (Pozsony megye).**

Eladó birtokok!

Abauj-Torna m., országút mentén, 550 magyar hold gazdaság, jó épületekkel, felszereléssel, 210,000 kor.

Borsod m., vasút mentén, 1000 magy. hold gazdaság és erdő szép urilakkal és parkkal, felszereléssel 400,000 kor.

Gömör m., 10 percz a vasutállomástól, 600 m. hold szántóföld és rét, csinos urilakkal 270,000 kor.

Heves m., vasút mentén, 950 magyar hold, prima cukor-repatermőföld, szép kastélylyal és parkkal 750,000 kor.

Hont m., országút mentén, 620 magy. hold gazdaság, szép urilakkal, felszereléssel és terméssel 280,000 kor.

Nógrád m., közel nagy városhoz, 600 magyar hold prima sik gazdaság, csinos urilakkal, felszereléssel 350,000 kor.

Trencsén m., 10 percz a vasutállomástól, 500 magy. hold gazdaság, szilárd épületekkel, felszer. és terméssel 140,000 kor.

Veszprém m., közel a vasutállomáshoz, 480 magyar hold gazdaság, megfelelő épületekkel, felszereléssel és terméssel 200,000 kor.

BEYER KÁROLY, Budapest, Báthory-u. 5.

Telefon 12-85.

Telefon 12-85.

FONTOS UJDONSÁG!

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
könyvkiadó-vallalata kiadásában megjelent

Szőlőművelés és Borgazdaság

Harmadik bővített és teljesen átdolgozott kiadás.

Irta: **SZILÁRD GYULA**

a gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskola tanára

Ára vászonkötésben 10 korona.

Szőlőművelési és borgazdasági irodalmunk mindezeidig nélkülözött oly könyvet, mely gyakorlatias irányu és kellő terjedelmű ahhoz, hogy a nagy- és középszőlőbirtokok minden tekintetben jó hasznát vehesse. Ezt a hiányt akarta pótolni könyvkiadó-vállalatunk, midőn fenti munka megírását oly szakemberre bízta, ki egyrészt évek óta ország-szerte előnyösen ismert nagyobb szőlő- és pinczegazdaságnak élén áll, másrészt az e téren elért irodalmi sikerei is közismertek. — Hiszük, hogy igen jó szolgálatot teszünk hazánk szőlőbirtokosainak azzal, hogy ezt a könyvet — mely minden a gyakorlatban jól bevált újításra kiterjeszkedik — közrebocsájttuk. A könyv 310 oldal terjedelmű és a szöveget 157 sikerült ábra illusztrálja. Gazdag tartalmát illetőleg némi tájékoztatást nyujt az alábbi jegyzék.

TARTALOMJEGYZÉK:

I. rész. Szőlőművelés.

- I. Fejezet. A szőlő leírása, fajtái. (Amerikai alanyfajták. Hybridek.)
- II. A szőlő táplálkozása, növekedése, szaporodása.
- III. A termőföld. (Mész-tartalom. Futóhomok. Szénkénnel való gyérités.)
- IV. A szőlő szaporítása. (Sima- és gyökvesző. Bujtás. Döntés. Fás-oltás. Zöld-oltás. Zöldre-fásoltás.)
- V. Szőlőtelepítés. (Terület. Fajták. Beosztás. Talajelőkészítés. Ültetés. Apolás.)
- VI. Metszés. (Tökeképzés. Csapos-, szálveszős-, karikás- és lugas-művelés. Válogatás. Zöldhajtások kezelése.
- VII. Trágyázás. (A legkülönbözőbb trágyafélék ismertetése. Mesterséges trágyafélék alkalmazásának kimerítő tárgyalása.)
- VIII. Folyómunkák a szőlőben. (Fogatos szőlőművelés. Csemege-szőlőszállítás, eltartás.)
- IX. A szőlő károsodása, ellenségei, betegségei. (Elemi csapások. Peronospora. Fogatos permetezés stb. Állati ellenségek és az ellenük való védekezés.)
- X. Szénkénegezés és elárasztás.
- XI. Homokszőlők.
- XII. Oltványos szőlők. (Oltványkészítés előhajtással. Telepítés zöld oltványokkal. Gondozás. Pótlás.)

II. rész. Borgazdaság és pálinkafőzés.

- I. Fejezet. A szüret. (Modern zuzók, bogyzók, sajtók. Leryáklázás.)
- II. Erjedés. (Mesterséges borerjesztő. Fehér és vörös borok erjesztése.)
- III. Pincze, edények, eszközök. (Erjesztőpincze. Borpincze. Hor-dók, kádak stb. Fejtőgépek és eszközök.)
- IV. Újborok kezelése. (Újbor fejtése a legújabb és leghelyesbb felvek szerint. Utóerjesztés stb.)
- V. Óborok kezelése. (A bor érése. Kénezés. Aterjesztés. Háza-sítás. Derítés. Pasztörözés. Szűrés. Palackozás. Borszállítás.)
- VI. Borbetegségek és hibák. (Ecsetesedés, borvirág stb. Barnatörés és ennek el-ászereli.)
- VII. A must és bor-ása. (Mustvizsgálat. Cukor és savtartalom. A bor szesz-áma. Cukrozás, szeszezés, savtalanítás.)
- VIII. Pálinkafőzés. (Törköly-, sóprü-, gyümölcs-pálinka és cognac-főzés. Szesz-tőzö-készülékek. Szesz-tőzési adó. Pálinka kezelése.)

III. rész. Függelék.

A szőlő- és pinczegazdát közelről érdeklő állami intézmények, törvények és rendeletek: Szől. és bor. felügyelőségek. Tanfolyamok, iskolák stb. Adókedvezmények. Hegyközségek. Felújítási kölcsön. Boritaladó. Műbor törvény. Az új osztrák bortörvény főbb pontjai. Szőlővesző-üzleti szokások

Megrendelhető a "Patria" részv.-társ. gazdasági könyv-kereskedésében Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

DEHNE Fr. gőzekgyára, HALBERSTADTBAN. Magyarországi képviselője **TIMÁR EDE** cégénei, BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 28.
Ajánlja compound szabadalmazott legújabb 20-as gőzek-készleteit, azonnali szállítás mellett, melyek az eddigiek között felülmúlhatatlan előnyökkel bírnak, Németországban legnagyobb előszeretettel vásárolják.

A mikosdi uradalom ajánlja őszi vetésre éveken át kipróbált „Vilmorin Andrieux“-től szerzett eredeti mag után termett, az idei nagy szárazságnak nagyon ellentálló francia búzáit, ugymint:

Bordeaux, Bon-Fermier és Gros-Bleu-t

100 kg.-kint **26 koronáért** ab vasuti állomás **Zalabér,** vevő zsákjaiban szállítva a vételár előzetes beküldése mellett.

Bővebbet „**Uradalmi intézőség, Mikosdpuszta per Zalabér**“.

881

TAKARMÁNYOZÁSTAN

Írta: **Cselkó István,** a magyaróvári gazd. akad. tanára.

KELLNER új alapot adott a takarmányozástannak s azzal egyszerűbbé, de mindamellét megbízhatóbbá tette, mint aminő volt eddig. A két alap közötti különbség az, hogy míg a régi tisztán csak a takarmányok emészthető összetételére támaszkodott, addig az új a táphatásból indul ki, mely nem áll szoros viszonyban az emészthető összetétellel, mert az emésztés munkája s az emésztőesetornában végbemenő bakteriumműködés elvonja az emészthető anyagoknak egy részét attól, hogy táphatást fejtsenek ki, ami különféle takarmányoknál eltérő mértékben történik. A táphatás egységes kifejezésére a keményítőértéket választotta **KELLNER,** mely tehát nem más, mint a takarmány hasznavehető energiájának azon viszonya, mely közte és a keményítő hasznavehető energiája között létezik. **KELLNER** új elmélete kötelességévé tette az **OMGE.** könyvkiadó-vállalatának, hogy oly takarmányozástant adjon a gazdaközönség kezébe, mely ezen az alapon van megírva, egyébként pedig hazai viszonyainkhoz alkalmazkodik. Ára vászonkötésben **10 korona.**

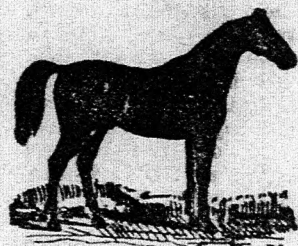
Megrendelhető a „**PÁTRIA**“ részv.-társaság gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám (Köztelek).

Czukorrépa

250—300 waggon **takarmányozási célra is kiválóan alkalmas,** Heine-féle javított **Kleinvanzenleben-i** magból származó czukorrépa waggonként 250 koronáért, szeptember 20-ikától kezdődőleg, a fiumei vonalon fekvő FelsőGyánth teherrakodó állomáson waggonba rakva eladó. Előjegyzéseket már most fogad elj

Gyérei Richárd bérgazdaságainak számtartósága

posta és távirida Tolca-Ozora. 911

A bécsi állatvédőegyesület elismerő érme!

Simon C.-féle

Restitution-fluid

Simon Károly állatorvos által feltalált és így nevezett szer 1859. év óta általános kedveltségnek örvend, mint mosó- és borogatóvíz és kitűnő hatásánál fogva mindentűt csodálatot kelt. Erősíti és frissé teszi a lovat, rendkívül nagy munka-ára képesíti, kiegyenlíti a megerőltetéseket és megóvja az időelőtti kihatástól.

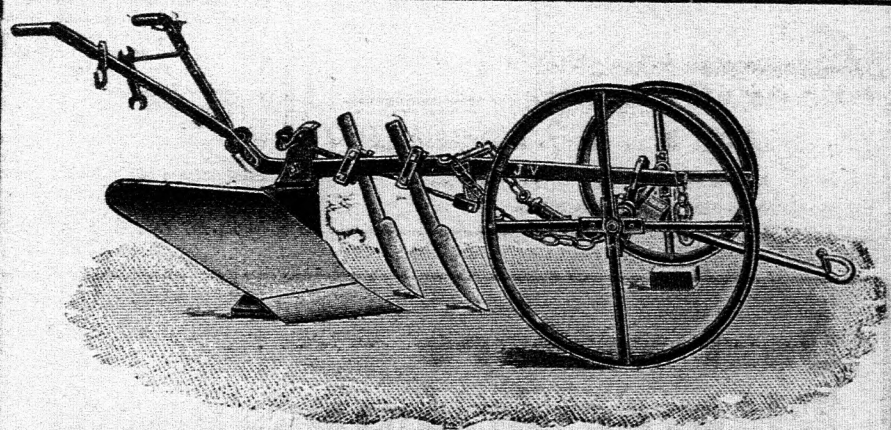
Árak: egy fél üveg K 2.—, egy egész üveg K 4.—, tizenkét egész üveg K 40.—

Vizel lesz higitva, ennélfogva nagyon kiadós.

Egyedüli készítő Ausztria és Magyarország részére

Stanislaus Simon Wien.

Gyár és iroda: **XXI., Hirschstetten 23.**

Gyakorlatban kitűnőnek bizonyult :: szabadalmazott kétcsoroszlyás, elzárható

Jurenák-ekéket

szállít:

„**KÜHNE**“ mezőgazdasági gépgyár r.-t. **Mosonban.**

Főraktár: **Budapest, VI., Váci-körut 57/a. sz.**

Fiókraktárak: **Debreczen és Temesvár.**

Ezenkívül megrendelhetők: **Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél,** Budapest, V., Alkotmány-utca 31. és **Agrikultura mezőgazdák ellátó r.-t.-nél,** Budapest, V., Zoitán-utca 12. sz.

!! Régi egyetemes (Sack-rendszerű) ekék gerendelyeinek átváltoztatása **Jurenák-rendszerre** darabonként K 22.— !!

!! Rendelések idejekorán eszközöndők. !!

Voss-trágyaszóró

Árjegyzékkel és pontos leírással, mely egyúttal számtalan elismerő levelet is tartalmaz, kívánatra ingyen és bérmentve szolgálunk.

Hofherr és Schrantz

BUDAPEST, VI., Váci-körut 57.

Magyar Gépgyári Művek R.-T. Kispesten.

Ajánlja szab.

VOSS-féle **trágyaszóró-gépét,**

mely általánosan a legjobbnak van elismerve.

881

**HAZAI ZOOLOGIAI
LABORATÓRIUM**

BUDAPEST, VII., DAMJANICH-UTCZA 36.

Preparál emlős állatokat
és madarakat a legmodernebb követelményeknek megfelelően, természetűen, dermoplasztikai alapon, művészi kivitelben, úgy magánosok és iskolák, mint múzeumok részére.

Vadászok figyelmébe!

Eivállalja mindenféle vadász-trofeák elkészítését tartós és szép kivitelben jótállás mellett. A laboratórium vezetője: Madarász Gyula dr., magyar nemzeti múzeum igazgató öre.

„AZ ÁLLATVILÁG”

folyóirat az állattani, vadászati és halászati ismeretek terjesztésére. Diszes kiállítás.

Munkatársak: HERMAN OTTÓ, BIRÓ LAJOS, KATONA KÁLMÁN, báró BABARCYNE stb. 898

Kérjen mutatványszámot.

Előfizetési ára egy évre 5 kor.

**Ásványi és csontliszt-
szuperfoszfátot
továbbá szárított
cukorrépa-szeletet
legolcsóbban szállít!**
STEINER és WALLEZS Wien, I., Graben 16.
683

**Szárított répaszeletet
melasszét és műtrágyát**

jutányos feltételek mellett szállít: 105

Sebők Emil és Társa

Budapest, V., Lipót-körút 2. szám.

Gőzekék,

gőz üthengerek és uti mozdonyok

cséplőgépek hajtására az osztrák bánya- és kohó-
művek társaság vasútveiből.

A készülékek választását illetőleg mezőgazdasági
szaktanácssal készséggel szolgálunk.

Szíves megkeresések **Zentral Direction der
Oesterreichischen Berg. u. Hüttenwerks
Gesellschaft, Teschen, Osztrák-Szilézia, vagy:**

**az Osztrák bánya- és kohászati tár-
saság magyarországi képviselőéhez,
Mayer Pál főhercegi felügyelő, Budapest,
VIII., József-utca 16-18 kéretnek. 6287**

Mérnöki iroda

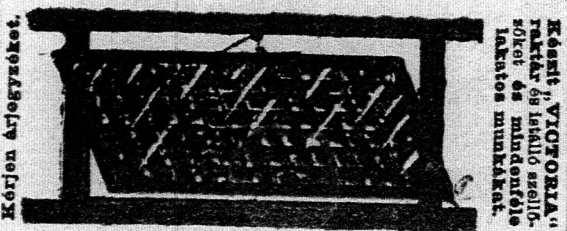
FEKETE BÉLA, okl. mérnök

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 30. sz.

Telefon 37-35. ♡ ♡ Telefon 37-35.

Parcellázások teljes (műszaki,
jogi és pénzügyi) lebonyolítása,
birtokrendezések, földmérések,
gazdasági vasutak, csatornázá-
sok, belvízvezetés, öntözés,
vasuti nyomjelzés, kisajátítások
keresztülvittele, mindennemű ::
mérnöki munkálatok. 6114

UJDONSÁG!

istálló- és raktárábiakok
vasrámában **sodrony-üveggel.**

ELŐNYEI: törhetetlen, tűz- és betörésbiztos, omlós és
olcsó!

Megrendelhető a készítőn: 919

Farkas és Társa lakatosgyárában

Budapest, VI., Lehel-utca 10.

**MAGYAR GAZDÁK
ÉRTÉKESÍTŐ SZÖVETKEZETE**
BUDAPEST (Központi vásárcsarnok).

Igazgatóság és központi iroda:

Budapest, IX., Imre-utca 4.

Nagy köpnyezél:

BUDAFOKON.

ÉRTÉKESÍT

húsféléket, haromfit, vadféléket, tejterméket,
tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és
MINDENMÉ ELEMICZIKKET. Hordóber-
értékesítő osztály. :: Égetett azeoszfátok
értékesítése.

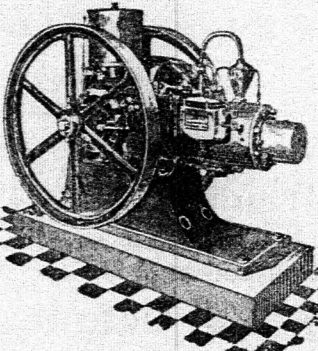
**A MAGYAR ORSZÁGOS MÉHÉSZETI EGYESÜLET
vezérképviselői.**

A szövetséget tagjai kedvükre részben ingyen, részben
értékeltéssel nyitva díjtalanul nyitják felkötésüket. ::

Lőtt vadat minden mennyiségben, szerződésileg,
az egész vadászati idény eredmé-
nyét legmagasabb áron külföld (export) részére vásárol, hely-
színén átvéve és fizetve, óvadékokat kívánt nagy-
ságban adva. Uradalmak ajánlatát kéri **WERMER F.**
gyapjubizományi üzlete, Budapest, Vörösmarty-utca 36. szám.
Telefon 89-18. 921 Telefon 89-18.

**CLIMAX és ECLIPSE
NYERSOLAJ-MOTOROK és LOKOMOBILOK**

Legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari célokra.

**Nincs robbanási veszély,
se pénzügyi ellenőrzés.**

Elsőrangú referenciák.

BACHRICH ÉS TÁRSA

MOTORGYÁR 304

Budapest, Szabadság-tér, Tőzsde-palota.

**Teletetésre kiadó
szeszgyári moslák.**

A gazdaság részletekbeni kibérlése folytán vállalunk 150 darab
szarvasmarhát — esetleg kevesebbet is — teletetésre november 1-től
április 30-ig. Rendelkezésre állanak: jó istállók, tengerimoslák,
rozs-szalma, polyva, tengeriszár. Marhákhoz tulajdonosa ad embert.
Teletetés darabonként 40 korona. Schwarz Károly és Albert,
Baracspuszta posta, vasut Kerekegyházba, marharakodó (7 km.)
Pest megye. 916

Bánáti vetőbuza.

Az őszi vetésre ajánljuk koránérő 83 kg. sulyu bánáti vető-
buzánkat 14 koronáért per 50 kg. loco Billéd.

Ezen buzát nagy sikértartalma és aczélossága miatt Magyarország
gőzmalmai kiválóan kedvelik.

Az 1900. évi párisi vilákiállításon ezen buza az ezüstéremmel
lett kitüntetve. — **Kivánatra mintát küldünk.**

**A zágrábi érsekség billédi
uradalma tisztartósága**

BILLÉD, Torontálmegeye. 851

Utánnyomat nem fizettetik.

Használt, de teljesen jó karban levő

gőzeke

kerestetik — esetleg készpénz fizetés mellett — megvételre. Ajánlatok Kajmádi gazdaság Intézősége, Pusztá-Kajmád, u. p. Tolna kéretnek.

909

Vetőmag diószegi buza,

prima minőségű, mely a folyó évben 1200 □ 12 q szemtermést adott, míg a készlet tart, K 24-ért mm.-ként eladó. Ugy szintén „Váltó Buza“ Ia minőségű, bőtermős 24 koronáért mm.-ként kapható a

sárai uradalomnál Nagy-Sáró, Bars m.

891

Teletetésre elfogad

nógrádmegyei gazdaság

50 drb 1–2 éves tinót vagy

üszőt és 550 darab anya-

juhót felébe. Megkereséseket a ki-

adóhivatal továbbít. ::

906

BENZINCSÉPIŐKÉSZLETEK

BUDAPESTI MALOMÉPÍTÉSZET-ÉS GÉPGYÁR
PODVINECZ ÉS HEISLER
Budapest, Gyár: VI. Váci-út 141.
— ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE —

Eladó mangalicza

tenyészsüldők:

Sándor János mezőkapusi gazdaságában (Mező-Kapus, Torda-Aranyos vármegye) eladó 40 darab malacz [korában (70°/o-on felüli elhullás mellett) átvészelt nyájból származó és a folyó évben sertésvész által ismét nagy mérvben meglepett malacznyáj között vérszmentesen maradt mangalicza tenyészsüldő.

908

AGRARIA

ERŐTAKARMÁNYGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPEST, V. KER.,
BÁTHORY-UTCZA 5. SZ.

Ajánlja Agraria védjegyzett, kitűnő minőségű, saját gépiüzemével gyártott elsőrendű

830

erőtakarmányát.

SÜRGÖNY-
CZIM: **WALSER**
CSÁNGÓUTCA
BUDAPEST

TELEFON:
BUDAPEST
95-50

WALSER FERENCZ
CÉGTELJADÓISOK: WALSER FERENCZ, WALSER JÁNOS, GYÖZÖ GYULA.
TÜZOLTÁSI SZERKEZETEK-ÉS SZIVATTYÚK-GYÁRA,
HARANG-ÉS FÉMONTÓDE
BUDAPEST, VI. CSÁNGÓUTCA 6. B.
VILLAMOS MEGÁLLÓ:
VÁCIÚT,
A RÉGI VÁM
KÖZELÉBEN.

Szálas

takarmánynövények

termesztése

Irták: Szilassy Zoltán, országgy. képviselő, az OMGE szerkesztő titkára és Grabner Emil, a m.-óvári m. k. növénytermesztési kísérleti állomás adjunktusa.

100 képpel.

Ára vászonkötésben 10. — korona.

A mezőgazdasági termelés belterjességének fokozódása és az állattenyésztés fontosságának emelkedése a takarmánynövények szántóföldi termesztésének terjedését is maga után vonja. Az O.M.G.E. már 1890-ben pályázatot irt ki a fűféle takarmánynövények termesztésének ismertetésére, mely pályázat folytán Szilassy Zoltán bizott meg a mű megírásával. Ez a munka azóta teljesen elfogyott, a mutatkozó szükséglet azonban arra birta a szerzőt, hogy társulva Grabner Emmel a m.-óvári m. kir. növénytermesztési kísérleti állomás adjunktusával új kiadást rendezzen sajtó alá, mely azonban ne csak a fűféle takarmánynövények, hanem a szántóföldön termesztett összes takarmánynövények (pillangósok és levelesek), valamint a keverék-takarmányok termesztését is behatóan tárgyalja. Szilassy-Grabner munkája tehát nem egy régi munka pusztá új kiadása, hanem teljesen új mű, melyben a fűféle takarmányok Szilassy pályadíjnyertes munkája nyomán bővített tartalommal foglaltatnak, a pillangós és leveles növények termesztése egészen újonnan tárgyalatik, a keverék-takarmány termesztésére vonatkozó rész pedig, jelentékenyen kibővítve és megjavítva bocsajtatik közre.

Megrendelhető a „PÁTRIA“ r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest IX., Üllői-út 25. szám.

Az általánosan ismert amerikai „STEWART“ ló- és marhanyírógépet nagyobb vétel folytán 70 koronáért árusítom, lérmontve, csomagolással együtt.

KRASA RUDOLF, Wien, VII., Kirchengasse 29.
Az 1177. számú kimerítő prospektust kívánatra ingyen küldöm.

Legjobb szlavón kocsanys és kocsanytalan

tölgymakkot,

magas csiraképeségű túlevellű, lombfa- és gyümölcsmagvakat, valamint erdősírtési célra több millió erőteljes, dus gyökérzetű tölgy, kóris, lucz, erdei, fekete, jegenye-fenyő, ákác stb. csemetét,

vadettetésre

vadgesztenyét és csicsókát (vagon-rakományokban is) ajánl

Faragó Béla es. és kir. Zalaegerszegen.
udv. szállító

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

„RAPID“

kézi műtrágyaszóró-
készülék.

41715. számú szabadalom.

szabályozható szóró-
kanállal.

Ezen műtrágyaszóró-készüléket Fischl V. gazd. intéző ur szakszerű kísérletezés után találta fel. A régi szokásos kézi szóróval szemben előnye, hogy a munkás kezét és ruháját nem támadja; a használatban levő nagy gépekkel szemben előnye az olcsó ár, egyszerű kezelés s hogy 1 ember naponként 7–8 holdat vetőlépésben haladva, kényelmesen beszórhat. A beállítható szórókanál által az elszórandó mennyiség pontosan szabályozható.

Ára Budapesten darabonként

60 korona.

Bővebb felvilágosítással szivesen szolgálók 685

Weisz Jakob

a szabadkai műtrágyagyár képviselője
V., Lipót-körut 7. szám.

Agrikulturfosfát

a legolcsóbb fosforsav-trágya és a hatása ugyanolyan mint a Tomassalakliszté és a Superfosfáté.

Ajánlatokkal és felvilágosításokkal szolgál a magyarországi vezérképviselők:

ZWEBNER MÓR és FIA

műtrágya- és erőtakar-
mánnagykereskedése 468

Pozsony és Galgóc.

FAKULT BÖRKABÁTOK

sötét színekre tartósan festettek 4559
HALTENBERGER BÉLA
ruhafestőgyárában, Kassa.
ALAPITTATOTT 1810.

Eladás

Kastély (Biharmegyében) gyönyörűen berendezve, két melléképülettel, parkkal, hozzá egy 7000 koronát jövedelmező szőlővel eladó. Címre megtehető Mosse Rudolfnál, Budapest, Néador-utca 11. 789

Gyümölcsbefőzés és szörpök elkészítése. Legjobb receptek után. Irta Kürthy Emilné. 70 fillér előleges bekládása ellenében bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése Budapest, IX. ker., Üllői-utca 25. sz.

2 gépes 14 lóerjű, 20 éves Fowler-féle **gőzke** 6 testű ekével, gépészlakkal, egész új armatúrával, drótkötélpel felszerelve, szonnal eladó. **18 ezer korona**. Ajánlatokat "Gőzke" címen a kiadóba kérek. 4779

Szénát, szalmát bármely állomásra szállítva elad Deutsch Mór Budapest, VIII., Luther-utca 1/B. 4775

A ló és tenyésztése. képpel, 14 mellekllettel. 3-ik kiadás. Irta Kócsy Béla és Monostori Károly. Ára füzve 12 kor., tartós díszkötésben 15 kor. Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-utca 25. 4905

Akáczták kiállítására alkalmasak, 2-3 méter magasak, eladó 600 szálra. 1000 db ára ab állomás 220 kor., 100 db ára ab állomás 25 kor. **Szőlőveszők,** sima európai, szintén előjegyztető és pedig olasz rútblig, ezeejő és slankamenka. Remekül beértek, igen erősek; ára ezrenkint 6 korona. Megrendelhető: dr. Salgó József gazdaságában Turkeve. 4905

Vadászfegyver, 81 ka al- tel. Több kitűnő vadászfegyver **otson áron** eladó. Köztük Topleverkésű Lechester 20 ftt. Előlékvő lakatszerkezeti modern Hammerles 35 ftt. Grenader Bücksflinte 40 ftt. Snelleres Manlicher, Drilling, Winchester és több más jó puska igen **olcsón** eladó Radó A. Egyetem-ter 5. Ugyazintm néhány Hammerles-revolver, kovás-pisztolyok, flobert, ezélvő pisztoly és revolver. Ugyazint fényképezőgépek, mint Górs, Zeiss, Voigtländer és más finom gép félonon kapható. **Jobb fegyvert és fényképezőgépeket veszek a legmagasabb áron.** 4736

Különféle Italok, szörpök és likörök, pezsgő stb. elkészítése. Legjobb receptek után. Irta Kürthy Emilné. 70 fillér előleges bekládása ellenében szállítja a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-utca 25. 4775

Kettős hajtású fűvágógép kör-fűrészes és egy 6 HP fekvő benzinnemű szíjakkal, használt, de teljesen üzemképes állapotban 2800 koronánál eladó Heister Sándornál Budapest, VI., Dávid-utca 15. 4841

Gazdasági hisztórló- és daráló-malonn szíjhatásra. 30" frauczia kövekkel teljesen új állapotban egy 6-8 HP Langen és Wolf fekvő benzinnemű, üzemképes jó karban kapható, 2400 korona **áron**, Heister Sándornál, Bpest, VI., Dávid-utca 15. 4842

Vadon termő gyógynövények, valamint a gazdasági melléktermékek gyógyszer-tári értékesítésének 100% ismeretése. Irta Péter Béla, a kolozsvári gazdasági akadémia tanára. Szerző ezen 59 ábrával ellátott könyvében részletesen ismerteti a hazánkban vadon termő gyógynövényeket és hasznos utalgizációsokkal szolgál azok szedése, szárítása, csomagolása és értékesítése iránt. Bolti ára vászonkötésben 5 kor. Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-utca 25. szám. (Köztelek)

Szénát Szalmát

muhart, zabosbükönynt bármily mennyiségben **veszek és eladok.**

780 Felprésléshez modern gőz- és lópréseiimet bocsátom eladó rendelkezésére. **SCHREIER BÉLA** takarmánynagykereskedő Budapest, VII., Népszínház-utca 22. Telefon 20-52.

Stádel-Torkos földmérő-taliga kapható **Stádel gépgyárban, Győrött.**

Most jelent meg! Az 1908. XXVIII. t. cz., a **SZESZADÓRÓL**

valamint a szesztermeléssel együttesen készített sajtolt élesztő megadótatásáról, ugyazint a szeszkontingens megállapításáról és felosztásáról. Jegyzetekkel, utalásokkal és magyarázatokkal. **Ára 4 korona.** Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker. Üllői-utca 25. (Köztelek.)

Trágya 80 wagon ló- és szarvasmarhatrágya eladó. H. J. Dunakeszi-Alag. 4844

Fiedler János lenfonógyára Komárom vesz nyers lenkórót szál-nyeréshez, valamint kaszált és géppel csépeelt **lenszalmát,** tetszés szerinti mennyiségben és **elad eredeti (pernau) orosz lenmagot.**

Degen Jakab Budapest, IX. ker., Közraktár-utca 23.

Mezőgazdasági :: kereskedelemtan. Irta: **KROLOPP HUGÓ.** Ezen mezőgazdasági szakirodalomban hiányt pótló mű hivatva van arra, hogy a gyakorlati gazdát a gazdasági termények és termékek beszerzési és értékesítési módjaival megismertesse. **Bolti ára 10 korona.** Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-utca 25. szám.

Prima, száraz :: tengori-moslók száraz répaszelet **foszforsavas takarmányosontmész** 40-42%, különféle olajpogósa jutányosan kapható: 343 **Neubauer Adolf** gyári meghatalmazottnál Győr.

Szárított répaszeletet, melassét, chilisalétromot és szárított marhatrágyát ajánl 790 **DUKES és HERZOG** Galgóc - Budapest, V., VÁCZI-KÖRUT 74.

A sertészhizlalás, különös a sertészhizre. Irta Bäcker György. 2-10 K előleges bekládása ellenében bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-utca 25.

Maier Rikárd és Félix kinostári szállítók **Wien, II., Kalsers Josefstr. 30.** **vesznek és eladnak** minden állomárról bármily mennyiségű **szénát, szalmát, burgonyát.** Préselési sajt és legmodernebb gőzprésszel. - A legnagyobb szolgáltatóképeségű czég. 426

Adófizetők tanácsadója. Uthajaztatást nyújt mindabban, amit az összes állami és községi adókról egy adófizető polgárnak tudni hasznos. Irta: **Honfny Lajos.** 2-ik javított és bővített kiadás. Ára bérmentve küldéssel 1 kor. 10 fillér. Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-utca 25.

Gazdák figyelmébe! **50% olcsóbb** mint bármely más világtóanyag a **pyroleum** világítása. A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már **több ezer uradalomban bevezettetett.** Számos elismerőlevél málan bejelenthető. - Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. - Kijáratra prospektus ingyen és bérmentve. 1407

Degen Jakab Budapest, IX. ker., Közraktár-utca 23.

Mezőgazdasági :: kereskedelemtan. Irta: **KROLOPP HUGÓ.** Ezen mezőgazdasági szakirodalomban hiányt pótló mű hivatva van arra, hogy a gyakorlati gazdát a gazdasági termények és termékek beszerzési és értékesítési módjaival megismertesse. **Bolti ára 10 korona.** Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-utca 25. szám.

Bérbeadás. 50 hold szántóföld, 24 hold szőlő a szűk séges épületekkel, Budapesthez közel, **hérbeadó** vagy eladó. **H. J.,** posta Dunakeszi-Alag. 4843

Préselt buzaszalmát és zabszalmát

szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban **Ehrenreich Béla** Bajmok (Bácska). 6808

Vétel Tárças boronákat, jó karban levő, használtakat veszek. Ajánlatokat "Borona 4759" alatt kiadóhivatal továbbít 4759

Téjvétel. Tejtermelők, kik tejuket legjobban és legbiztosabban elhelyezni (házjuk, sziveskedjenek melőbb hozzáim fordulni, mint a régi elismert legmegbízhatóbb közvetítőhöz. Spitzer Jakab Budapest, VI. ker., Laudon-utca 3. 4096

Szénát, szalmát, habot, búk-nyert, könyt veszek bármily mennyiségben Kórnos Gyula és fia Budapest, V., Széchenyi-utca 5. 4846

Vételre kerestetik Hoffherr és Schranz-féle gőz-szalmaprés másodkézfől. Ajánlatok L. E. Budapest, 5. postafiók 48. sz. 4840

Lenmagot minden vidéki állomáson, legmagasabb árák mellett **vasárol** 775 **KRAUSZ HUGÓ** terménykivitteli üzlete Budapest, V. Szabadság-tér 6. Csakis árakkal megjelölt követelésekkel ellátott ajánlatokat veszek tekintetbe.

Bérlet Előnyös bérlet. 350 hold föld a 1200 []-ol október 1-re átadandó. Nagyobb város jó tejjeladással, szép lakás, elegenő épület, olcsó bérlet. Ajánlatot "Október 1." jel alatt a kiadóhivatal továbbít. 4864

Bérletet keresek egy 4-600 holdast, melynek legalább 75%-a jó humus sikk szántóföld, kellő gazdasági épületekkel Borsod, Heves, Zemplén vagy szomszédos vármegyékben. Címre a kiadóhivatalban. 4776

Bérbeadás. 50 hold szántóföld, 24 hold szőlő a szűk séges épületekkel, Budapesthez közel, **hérbeadó** vagy eladó. **H. J.,** posta Dunakeszi-Alag. 4843

Tíz parancsolat a gazdák részére. Szépen nyomva ingyen kapható levél útján bérmentve. Cím: **UBALD von TRNKÓCZY** gyógyszerész, Lajbach, Karinthia, Ausztria.

KALLAI LAJOS motorgyárában Budapest, VI., Gyár-utca 28. sz., a leghírnevebb **benzínocsmobil cséplő-készletek** kaphatók. Teljes jótállás kitűnő cséplőért. Ezen motorokat minden gazda hatóságilag engedély nélkül maga kezelheti szalmafeldolgozás házak között is. **Kállai Lajos** motorcséplőkészlettel kitűnő sikerrel működnek az ország minden részében többek között: Háró Komany József urnál Maros-Nemett. Zeykfalvi Zeyk Dániel v. Főispán urnál Nagyonyod stb. Olcsó árak részletre. Arjgyezék ingyen.

Védelem a baleset ellen! Nem törhet ki a ló többé, ha a szab. biztonsági zablát használjuk! **Ara 4-9 korona darabonként. :: Prospektusok ingyen.** **J. PFEIFFER, WIEN, III/2., Stammgasse 15.** 857/b

Teletetésre elvállalok 100 darab 3-4 éves magyar tinót. Rendelkezésre áll, kizárólagosan a teletetésre elvállalt tinók részére: 275 hold takarmányratermés szalmája, körülbelül 5500 kereszt. Ebből 75 hold idei árpaszalma, ugyancsak ennek polyvája, törekje, a többi árpaszalma tavalyi. 125 hold idei termésű tengeriszár. Buzaszalma, tórek, amennyi bő almözásra szükséges. Födött, meleg istálló bekerített kifutóval, A tinók ellátásához tinótulajdonos ad 2 embert és a takarmányozáshoz 2 pár ökröt. Teletelési idő: f. é. novem'er 1-től 1909 április 15-ig. Teletelési díj darabonkint 30 (harminez) korona. 100 darabon alól nem vállaltatik. Címre a kiadóhivatalban. 892

Komárom város mellett 3 kilométerre fekvő **573 magyar holdas birtok,** tiszta szántóföld, **október 1-től hasznosbérbe adandó.** Címre a kiadóhivatalban. 883

A sertészhiz gyógyítható! **Brummel Gyula** állatorvos eljárása szerint. - Ezen szerzőtől éppen most jelent meg: **A SERTÉSVÉSZ GYÓGYÍTÁSA** gazdák, állatorvosok, sertésstenyésztők és hizalók használatára: **Ára 3 korona,** melynek előleges bekládása ellenében bérmentve küldi meg a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-utca 25.

Gazdatiszt 35 éves, nős, csapárdós, ír. szerény, minősítve 16 évi gyakorlattal, utolsó 3/4 éven önállóan sikeresen működött, járatos a mezőgazdaság ágazataiban, állattenyésztés, hizlalás, tehén- és szarvasmarha-tenyésztésben oly állást keres, hol munkáját szorgalmasan állandóan lehessen. Kovács, Somogy-Bükösd, posta Porrog. 4892

Földmívelő iskolát végzett részben jót, részben rossz, részben jó sikerrel, róm. kath. vallású, 21 éves, szép rásu nőlen egyén, ki azonnali belépésre alkalmas állást keres. Szives megkeresést kér. Cím: Koháry Mihály, Tiszasüly. 4850

Képezdét végzett kertész, szőlész, 20 évi gyakorlattal, október 1-re állást keres, elsőrendű bizonyítványokkal, díszlevelekkel kitüntetve, ajánlatokat fizetés megjelölésével kér, Bazsó Alajos, Szénváros (Temes megye). 4851

Földmívelőiskolát végzett, 25 éves, nős egyén, ki nagyobb gazdaságban mint magtáros és gazdasági segéd szolgál, ehhez hasonló állást keres azonnali belépésre, állást a gazdasági berbeadása miatt változtatja. Megkereséseket „K. J.” jelleg alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 4852

Negy középiskolát és földmívelőiskolát végzett, nőlen, katonaviselt, erélyes, szorgalmas fiatal ember nagy gazdaságokban szerzett 4 évi gyakorlattal ispani, segédítési állást keres. Jel-nleg 900 holdas gazdaságot önállóan kezel. Jó rásu van. Megkeresést kér „Ambioz” 4854 jellegre a kiadóhivatalba. 4854

Gazdatiszt állást keresek, 30 éves, róm. kath., nőlen vagyok, készthelyi oklevél és gépkezelő-vizsgával bírok. Gyakorlatimat nagyobb belterjes uradalmakban szerzem. Allattenyésztésben, tehén- és hizlalásban, gabona-, cukorrépa-, len-, csirke- stb. termeséshajrtas vagyok. Magyar és német nyelvet szó és írásban teljesen, a tól nyelvet némileg szőben bírom. Állást azonnal elfogadhatok. Cím: Garász, „Pressburger Zeitung” Pozsony. 4855

Vizsgázott gépész stabil loko-mobil- és árná-gépekhez, tovább géplaktos, több éven át működtet uradalmakban és villamtelepeken, gazdasági gépekről nagy gyakorlattal bír, jó referenciákkal rendelkezik, állást keres. Szives megkeresést kér Koszka Pál gépész Pozsony, Sáncz-ut 34. 4856

Egy 32 évi kitünő gyakorlattal bíró, erélyes, fáradhatlan szorgalmas, minden tekintetben megbízható, 48 éves, nős, gyermektelen, ír. gazdatiszt, ki a jelenlegi állásán 5 év óta a legjobb sikerrel önállóan gazdálkodik, beállított viszonyok folytán októberre vagy újévre szerény igényekkel állást keres. Kívánatra saját kötszégben eredeti bizonyítványokkal bírható személyes bemutatásra megjelen. Cím a kiadóhivatalban. 4860

Gazdatiszt ispani állást keres földmívelő-iskolát végzett, hosszabb gyakorlattal bíró, középkorú, szerény igényű, nős, keresztény, kis családn, erélyes, józanéletű, fáradhatlan nem ismerő, a gazdaság minden ágazatában, tehén- és hizlalásban teljes fátassággal és írodal teendőket értő megbízható egyén. Állást bármikor elfogadhatja. Megkeresések kéretnek „Gazdatiszt” 4857 Szekesfehértár, Palota-utca 12. 4857

Állatok
Bovány és hszott sertéseket legjobban értékesít és beszeres — **BAUER B. GYULA** sertésbismányos Bpest, VIII., Rákóczi-ut 73. TELEFON 79-41. Minden felvilágosítás díjtalanul készséggel adatik.

Törzshúszat Merino précoce kiváló nagytüsti, szarvatlan, fésűs gyap as húshú, 300 anya, 250 jérke, 400 fiatal ürü, egészben vagy részben eladó Pajzs Gyula gazdaságában, Heves. 4763

Urúbirka 300 drb és nősténybirka 100 drb eladó. Cím a kiadóban. 4902

Jorkshírel választott malaczkok elő sulyban 140 filléért eladók a kétornyulaki gazdaságban, Pápa mellett. Ugyanott eladó egy 6 éves, 168 cm. magas muraközi kanca. 4719

Eladó 50 drb jól kifejlett 5 éves fehér tinó és 40 drb 5 éves tarka tinó a laskafalusi bér-gazdaságban, postafiólomás ugyanott. 4782

Borzderes tehének vételi. Kérek ajánlatot 20 db fiatal, erősen hasas, egészséges eladó borzderes (schwitzi, inntáli v. pinzgau) tehénre v. üszőre. 6 db kis ardoni kanca és egy mén megvételre kerestetik. Cím: Mocsári Sándor gazdasága Lapujtó, Nógrád m. 4825

Ökörtinó-eladás. 60 drb 1-1 1/2 2-2 1/2 éves, 50 drb 3-3 1/2 éves erdélyi, magyar ökörtinó eladó, méltóságos báró Bornemssza Elemér ur hadrévi gazdaságában. Közéleti értesítéssel szolgál: Néményi József intéző, Hadrév, u. p. Gerend, Erdély. 4804

Eladó tenyészállatok és húsz-velőmagvak. Az újnépl uradalom (u. p. Nagykanizsa) többszörösen első díjakkal kitüntetett tenyészteleiből telivér simmenthali bikák és üszők; telivér westfalai kanok, koczkák és malaczkok állandóan kiváló minőségben kaphatók. Francia „Düsseldorfer” és Sierban fajbuzafélések, elsőrendű minőségben, vetési célra, legalább 1000 kg. vételénél 25 koronáért Nagykanizsa vasútállomásra szállítva eladók. Cím a kiadóhivatalban. 4831

Negy fogat, jól behajrtva, hibátlan, sárga, eleje 160, hátulja 165 cm., figurás külső, angol félvér eladó. Eladó egy Esterer dara- és derczeszitáló, egészen új, üzembeszűntetés végett, továbbá 1 db 32 lóerjű stabil magasnyomású gép házában nékül. Cím: gyulai Csál Gaston gazdasága Boglár, Somogy m. 4832

Rambouillet (nagytestű) darabok eladó. Barcsa László, Csabrendek. 4831

Kiváló szép, tisztavérű, tenyész-képes berk-hírel kanok és felváltó kancák, ugyszintén választott malaczkok, importált kanok ívszéki eladók Felvilágosítást ad Mersich László Csill-radvány, Győr m. 4833

Eladó egy drb 6 éves 157 cm. magas meggypel, magas angol félvér háts kanca. Árja 250 korona, Korchmáros intéző, p. Makó, Óföldék. 4835

2 db hágóképes rambouillet tehén, kérészték megvételre ns. Huszár Elemér ur Keszeg, nógrádmegyei gazdasága részére. Ajánlatok gazdasági intézőséghez Keszeg címzendők. 4836

Malaczkok. Skubics Fanny tehén választott malaczkok kaphatók 20 koronáért darabja. Posta, vasut Zalaszentmihály. 4837

Angol hussortés eladás berkshyre-mangalica keresztesű növendék angol tenyészerték és választott malaczkok, kishéri állami berlynyrel kan után kitenyészve eladók. Legelőrehozott és új állományok. Megrendeléseket elfogad Medvezky Károly gard. intéző Pa Tinójárás, u. p. Melykut, Bács m. 4839

Eladó egy pár erős csontu, magas járásu, figurás sárga, 15-2 évesek kanca és herét. Teljesen hibátlan, tisztalábú és megbízható lovak. Verneuil után nevelve. Árjuk 1500 kor. Báró Puteani, Balaton-Ederics. 4838

Orsz. törzskönyvezett számeletti telivér szimmenthali

tehenek és üszők

eladók **PAJZS GYULA** telivér törzstenyészetében, Heves. 801

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társai

megbízásokat elfogadnak **jármos ökrök, tinók, sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetítik.**

Cím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szentegyház-utca 2-ik szám. Telefon 311. 494

Előrendű

Bonyhádi faj vöröstarka

ökör- és üszőborjúkat 1-2-3 éves korban, továbbá hizlalásra vagy járomba való tarka ökröket, ugyszintén hasas vagy friss fejős teheneket a legjutányosabb árban egyezség szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozik

Nelzer Antal, Dombóvár Tólna meze

Elsőrendű fajjellegű

vöröstarka ökör és üszőborjúkat

1-2-3 éves korban, továbbá hizlalásra v. járomba való tarka ökröket, ugyszintén hasas v. friss fejős teheneket

a legjutányosabb árban egyezség szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozunk 269

Spitzer és Weller „ Kis-Czell ”

Bonyhádi friss fejős-tehenek és tenyész-bikák jutányos árban kaphatók minden héten kedden, szerdán és csütörtöki napokon. Istálló Kispesten, Üllői-ut 24. Telefon: Kispest 1. Levél- és sürgönycím:

Flaschner Sándor 4743 tehénkereskedő Bpest, Ferencz-körút 40.

Muraközi hidegverű (nori) Igás tenyészlovak

és **választott csikók**

vásárlásánál közvetlen a tenyésztektől, segédkezesemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szivesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak!

Czimem: idősb Heinrich Mór lóvásárló ügynöksége

Csáktornya (Muraköz)

Sürgönycím: **Heinrich Senior, Csáktornya.** 5729

A telaranyosi gazdaságban (posta Aranyos, Komárom megye) eladó 100 drb 9 hónapos átvészelt, kitünő egyedektől származott tenyészanyag-nak való magyar mangalica kanca és 100 drb kan szűd. Bővebb felvilágosítást Sipos István intéző ad. 4801

Legelsőrendű eredeti

bonyhádi teheneket

hasasokat vagy borjasokat és tenyészbikákat bármely időben, bármely mennyiségben coulánsul és legoicsóbb árakon szállít:

Kohn Samu és József tenyész- és használatkereskedők, Budapest, VII. Rottenbiller-utca 60. Telefon 91-25. Fiók: Újpest, Árpád-ut 99.

Elsőrendű magyarfajú

Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegű 1-2-3 éves

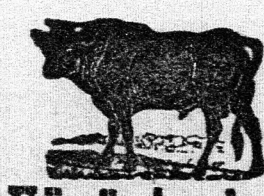
növendék - ökör és üszőborjúkat

ugyszintén legprimább lo-köni való és

jármosökreit legjutányosabb árakon ajánlanak!

Klein Testvérek kereskedők **CZELLDÖMÖLK.**

Megrendelések egyezség szerint bármikorra is elfogadjatnak. 882

Vöröstarka tinó és üsző

teljesen prima, 1-2 esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható olcsó áron. Későbbi, ugyszintén jármos és beállítási ökrök szállítására vállalkozom.

Kitünő friss fejős tehenek

előleges jelentés után, nálam mindenkor megtekinthetők kötelezettség nélkül. Vevő tetszése szerint választhat. 4735

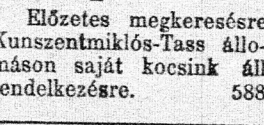
Henrik Ignác fia Szalónak (Vas m.).

Szenttamási gazdaságban (Pestmegye), vasuti állomás: Kunszentmiklós-Tass, levél- és sürgönycím: Kunszentmiklós, jutányos áron eladó legelsőrendű hasas és szopós-borjas

bonyhádi tájfajta tehenek és tarka jármos-ökrök. :

Az ideai tenyészállatkiállításon teheneknk első helyen díjjal lettek kitünő letve.

Előzetes megkeresésre Kunszentmiklós-Tass állomáson saját kocsink áll rendelkezésre. 588

Elsőrendű eredeti

bonyhádi teheneket

hasasokat vagy borjasokat, bármely mennyiségben és kuláns árakon szállít

BAUER MÓR tenyész- és használatkereskedő, BUDAPEST.

Iroda: VI. Fe. sörerdősor-u. 1. Istálló Újpest, Károlyi-u. 11. Telefon 93-95.

Erdélyi jármosökrök,

ugyszintén 1 éves magyarfajú

erdélyi ökörborjúkat

minden időben nagy választékban kaphatók

ALEXA MIKLÓS-nál Szamosujvárt

Szolnok-Doboka megye. 317

Hizlalásra való és mindenféle fajta **jármos ökröket,** valamint szép 1-3 éves **vöröstarka növendék ökörborjúkat**

bármely mennyiségben és szerződéses szállítással melletti eladásra ajánlanak 856

Récsey és Dukász szarvasmarha-kereskedők **NAGYKANIZSA.**

Vegyesek

Teletetésre elfogad 60 drb 1-2 éves tinót és 4-500 juhot felébe, 60 drb fejős-tehenet harmadára. Megkereséseket a kiadóhivatal továbbítja. 4781

A vetőmagot 1 1/2-2 éves kénmáj-oladattal páczoljuk.

A kénmájokat nemcsak az üszögösödés, de a varjúk ellen is véd. Mayeri Zoltán Kecskemét. 4826

Öszöltezésre és teletetésre 25-30 drb 3-4 éves fehér tinót felébe elfogad Harsányi Testvérek bér gazdasága, Nyirgebe, Szatmár megye. 4803

Vidéki képviselők sok pénzt kereshetnek állandóan, akik országokkal és nagybirtokosokkal ismeretségben vannak, írják meg címüket Kormos Gyula és Társa, Bpest, V., Széchenyi-utca 5. 4815

Czokorrépafej, tengeriszár és kérészték pólyára elvállal teletetésre 60 drb 2-3 éves tinót felébe pisztaliváltótelki gazdaság. Posta Földes, Hajdu megye. 4863

Teletetésre elvállal 80-100 db teletetésre 60 drb 2-3 éves tinót felébe pisztaliváltótelki gazdaság. Posta Földes, Hajdu megye. 4863

Teletetésre elvállal tehenészetet vagy gulya-belt marhat. Jalszki Jenő gazdasága Pusztatorzák, állomás Aszód, posta Verseg. 4768

Young girls' home BUDAPEST, VI., Landvay-utca 10. sz. saját villa.

Iskolába járó előkelő fiatal leányok otthona. Igazgató: Vajda Ella főv. polg. isk. tanárnő. Angol rendszer. Állandó felügyelet. Az állami felsőbb leányiskola, leánygymnasium, tanítónőképző stb. közvetlen közelében. Kényelmes összeköttetés minden iskolához. Művelődési és zenei oktatás, idegen nyelvű társalgás. Arnyas kert. Modern higiénikus berendezés. Bővebb értesítés és prospektus kívánatra. 776

A legnagyobb állami és első díjjal kitüntetve, borozei tisztelendő stb.

KOEHLER FRIGYES kertművész és kertéplítő

Kerttechnikai iroda: **Budapest** VII., Gizolla-ut 15. szám. (lakás: VII., Thököly-ut 46.)

TELEFON: 25-33.

Park, kert stb. tervezése, kivitele stb.

Tájékoztató képes utmutató kívánatra ingyen kiveteti.

Gőzeke-sodronykötél

legjobb angol aczélsodronyból, legelőnyösebben beszerezhető a

Szegedi kenderfonógyár r.-t.-nál Szegeden

Számos nagy uradalom elismerő nyilatkozata bizonyítja a kötelek kitűnő minőségét.

Mindennemű **GAZDASÁGI KÖTÉLÁRUK, KENDERZSÁKOK** stb. stb. legelőnyösebb beszerzési forrása.

918

Vészen átment

erős csontozatu, kifogástalan szép testalkatu, elsőrendü tenyészetből, deczemberi tenyészképes

kanok

eladók **KORNSTEIN TESTVÉREK-nél, NAGY-SZALONTÁN (Pata puszta).**

6119

Minden gazdának nélkülözhetetlen az
OMGE könyvkiadóvállalat kiadásában

MOST MEGJELENT

1908. évi XLI. törvényzikk alapján összeállított

ÚJ VÉGREHAJTÁSI

TÖRVÉNY

kérdések és feleletekben.

**KÜLÖNÖS TEKINTETTEL
A GAZDAKÖZÖNSÉGRE.**

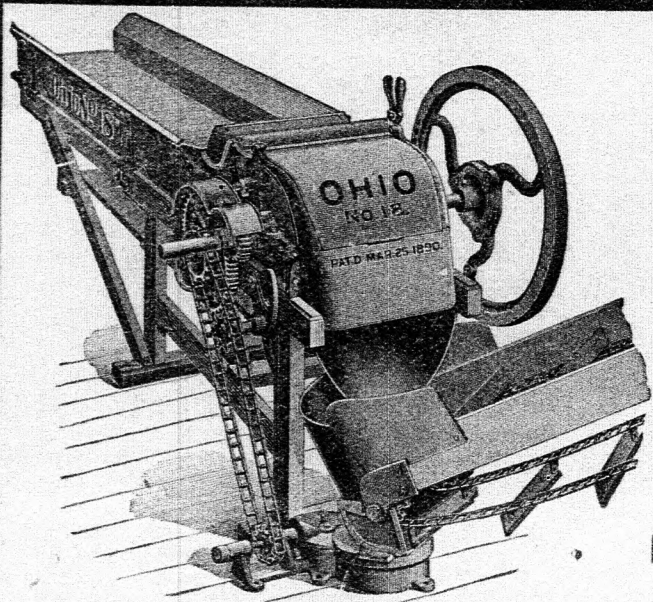
Irta: **DR. VANTSÓ GYULA.**

Ára portómentes küldéssel

:: :: 55 FILLÉR. :: ::

Levélbélyegeken is beküldhető.

Megrendelhető a "PÁTRIA" r.-társ.
gazdasági szakkönyvkereskedésében,
Budapest, IX. Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)

„OHIO“ EREDETI AMERIKAI tengeriszár-tépő,

zöldtakarmányapritó- és szalmaszecs-kázógép
a takarmányinség legbiztosabb leküzdője.

■■■■■■■■

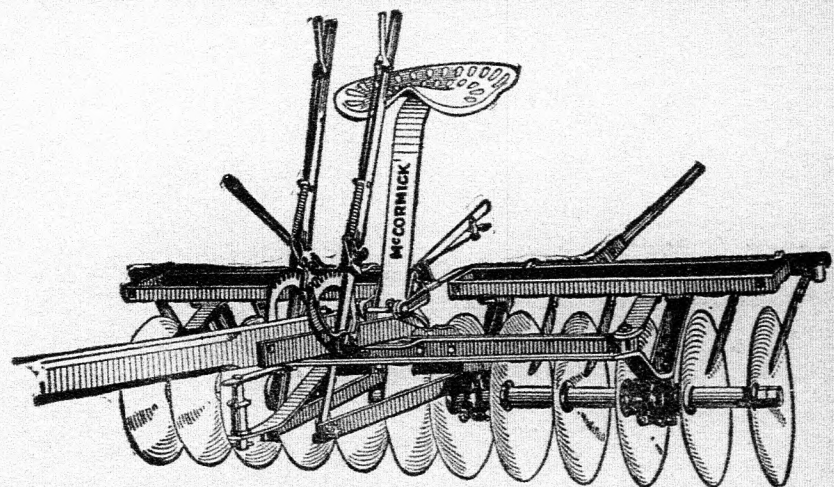
Mc CORMICK tárcsásborona

tarlőhántásra,

vetőszántásra,

rögapritásra stb. stb.

a gazda leghálásabb talajmivelő eszköze.

Mc CORMICK Harvesting Machine Company, Chicago U. S. A.
Igazgatósága és főraktára: Budapest, V., Alkotmány-utca 12. szám.
J. E. KNECHT, igazgató.

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásunként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásunként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a munkaadó birtokos vagy bérlet címén a Kitejtővel közölünk. Kis Hirdetésekre előre fizetendő.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Földbirtokosok figyelmébe!

Díjmentes állásközvetítés!

A Magyar Gazdatisztok és Erdőgazdák Országos Egyesülete (Budapest, IX., Üllői út 25.) felhívja a t. birtokosok és bérlet irak figyelmét

állás közvetítő osztályára, ahol gazdatisztok a legkíméletesebb állásokra elő válnak jegyzve. Az állásközvetítés teljesen díjmentes. Megkeresés esetén az egyesület igazgatója a betöltendő állásra megfelelő gazdatisztot ajánl a tulajdonosnak az illetők bizonyítványát, a birtokosok és bérlet irakhoz pedig az illetők bizonyítványát, a birtokosok és bérlet irakhoz pedig az illetők bizonyítványát.

Tisztelettel felkérjük a t. birtokosok és bérlet irak urakat, hogy gazdatisztok állásközvetítő osztályára ígénybe venni sziveskedjenek.

A Magyar Gazdatisztok és Erdőgazdák Országos Egyesülete elnöksége.

Betöltendő állás

Botos ispán kerestik szepetember 15-iki belépésre alant uradalom részére. Csak nős, kisebb családú, hosszabb gyakorlatu — tehénészetben járassalgal bíró — valamely szőlő vagy horvát nyelvet tökéletesen beszélő, jobb írással, erélyes, józanéletű folyományok küldjék bizonyítvány-másolatukat, amelyek vizsna nem küldetnek. Javadalmazás 1200 kor-lakás, fűtés, világítás, tej és föld-Mali-Bukoveci bérletgazdagság inté-zsége, Mali Bukovec, Horvátország, Via Légrad. 4751

Botosispán október havi be-hatású, Csak család, egyszerű, katonaságot szolgáló, földmives-iskolát végzett, jó írással rendelkező kispélesztési bíró egyenlő lesz alkalmazva aki tejjelgazdagságban már működött, előnyben részesül. Évi fizetés készpénzben 600 kor., 12 mm. tiszta buza, 6 mm. árpa, naponta 3 liter tej, 4 hold 1200 □-os területtel, 4 szerlés-járás, akás és tüzeltápanyag. Személyes jelenlétes megkíván-taik, utkötség fizetve nem lesz, fizetelt sürgönyre válszt kap. Bizonyítványok beküldése fölös-leges és azok vizsna nem küld-tenek. Schelits István föld-birtokos Szolnok. 4766

Pályázat Nm. 10. gróf Es-csai-Andrásházy uradalomban egy nőtlen gazd. irak állás jön üresedésbe 1908. okt. 1-ével. Pályázhatnak gazd., akadémisták, r. ou. kath. vallásu egy-nek, kik a magyar és német nyelvet szóban és írásban tökéle-tesen bírják. Javadalmazás évi 400 korona, teljes ellátás (mosóson kívül), butorozott szoba fűtéssel, világítással, 5 évi szolgálat után nyugdíj jár. Pályázatok **Osz-zelenovics Ignác** uradalmi intézőhöz **Lesencz-elstvánd**, u. p. Lesencz-tohaj (Zala m.) küldendők. 4780

Gözekegépész, aki a Fowler-kezeléshez és szakszerű javítá-sához ért, október hó eszéjére való belépéssel kerestik. Aján-latok bizonyítvány-másolatokkal, fizetési igények megjelölésével a Csabacsüdi uradalom számtartói hivatalához, Csabacsüdre (Békés-megye) küldendők. 4791

Fiaztató kánászi keresek, aki bizonyítványai-al ki tudja mutatni, hogy már több éven át nagyobb tenyészetekben ily minőségben alkalmazva volt. Évi járandóság: 120 korona kész-pénz, 800 liter buza, 800 liter rozs, 12 kg. szalonna, 20 kg. só, 6 m. hasáb tűzifa, 1400 □-öl kukoricaföld, 2 do koczartású 16 db szaporulatú egyrés korukig az uraságiak között. Minden egy-eladott moventéskertés után 10 fill. készpénz. Szolgálatát kezdő október, de legkésőbb november 1-én kötele-s elfoglalni. Atkötőzködés az ura-dalom terhe. Bizonyítvány-má-solatok vagy levélben megkeresések Halász Gyula uradalmi intézőhöz. Szt.-János, Győr m. küldendők. 4749

Egy gazdasági könyvelésben és felevezésben teljesen jártas és már ilyen minőségben műkö-dött, nőtlen gazdasági irak azonnali alkalmazást talál az ittbéli kiseri uradalomban. Javad-malzás első évben havonként 50 korona és teljes ellátás. Aján-latok küldendők dr. Récsai Ede ügyvéd és földbirtokos címére Kula, Bács megye. 4799

Keresek 1909 január 1-ére tör-ténendő belépésre, nőtlen, keresztény, gazdasági teendőiben jártas, a magyar és német nyelvet bíró segédtszet. Évi járandóság: ruhahozsón kívül teljes ellátás és 400 kor. Ajánlatok bizonyítvány-másolatok-kal, melyek vizsna nem küldet-nek, intézendők: Dr. Propper Adólf ügyvéd, Eperjes. 4796

Egyszerű ispán, jó gyakorlati munkát keresek azonnali vagy októberi belépésre. Fizetés: 150 korona készpénz, 70 liter véka gabona, egy hold tengeri, 1/2 véka kendervetés egy malacz, 12 kiló sajt, 6 gyopiu, egy tehén-egy koczartás szapo-rúttával, szabad lakás, tüzelés és a tiszta jövedelem 500/-a. Sándor Péter földbirtokos, Mező-kapus (Torda-aranyos m.). 4800

Gépészkovácsot keresek tiszlaczi bérletgazdagságra október 1-én történendő belépés kötelezettsége mellett. Bizonyítvány-másolatokat Lichtenstein Sámuel tiszlaczi lakos, bérletgazdagságtalános czim-re kell irányítani és a személyes jelenlétes is ott történik. 4798

Pályázat Nagyméltósági gróf Lichtenstein Sámuel tiszlaczi lakos, bérletgazdagságtalános czim-re kell irányítani és a személyes jelenlétes is ott történik. 4798

Segédtszet a kültérzi gazda-ságban folyó hó 15-iki belépésre, aki a magtár, hiz-lálás és irodai teendőkben több évi gyakorlattal bírnak, küldjék bizonyítvány-másolatukat, melyek vizsna nem küldetnek, a kültérzi inté-zőség címére, posta Polgárdi, Fejér megye. 4830

Keresek keresztesi (Torda m.) birtokom részére lehetőleg november 1-i belépésre szakképzett és gazdaság minden ágában a helyi jártassággal bíró gazdatisztet. Évi fizetés 2400 kor., lakás, fűtés, világítás és kert, továbbá 12 hl. buza és napi 4 liter tej. Ezenkívül a tiszta jövedelemből részvétel meg-állapodás szerint. A birtok 1000 kath. hold kiterjedésű sikterület és tehénészettel van ellátva. Lázár Mendel Simon, Torda, Erdély (Torda m.). 4829

Segédtszet kerestek azonnali belépésre bíró Schosberger Anna felsőbíró uradalmába. Pályázhatnak gazd., akadémisták végzett fiatal emberek, kik katonai kötelezettségüknek eleget tettek. Fizetés 600 koro a készpénz, 150 kor. szőlőti átalány és mosást kivéve teljes ellátás, butorozott szoba ágynemű nélkül, fűtés, világítás és takarítás. Pályázók kerényüket bizonyít-vány-másolatokkal, arczképpel és atyjuk társadalmi állásának meg-jelölésével. Intézők Halmi Deutsch Sándor főtanácsos urhoz és küldjék az uradalmi tiszartató-czimre Pálosrege, Tolna megye. 4827

Egy irrodatiszt és egy gaz-dasági segédtszet állás 7. é. szeptember 25-iki belépéssel gróf Mailáth József ur O. melo-sága perbenyiki hitbizományi uradalmában betöltendő. Irro-datiszt évi fizetése 600. segédtszet 480 kor. mintegy 70 kor. percen-tuációval, élelmezés, lakás, fűtés és világítással. Betöltendő azon-kivül f. év végéig belépéssel az **uradalmi gépész** állás, kitől megfelelő gyakorlat kimutatása mellett a lokomotor- és dinamo-gépek vizsgálat kiívál a stabil gözgépek vizsgálat is megkövetel-tetik. ennek fizetése megegyezés szerint. Pályázók szakképzettsé-güket igazolva, kerényüket az uradalmi tiszartatószánczimre (Pusztasórhely, u. p. Perbenyik) adják be. 4828

Állást keresők

Gazdatiszt állást ker-s. Egy gazdatiszt, aki a földművelés, állattenyésztés, mindennemű hizlálások, állat-gyógyászat, az egyszerű és a kettős gazdasági számadások vezetése és azoknak felülvizsgá-lásában, nemkülönb az erdő-és szőlő és pinceszekelésben kiváló szakmájú bíró és aki jelenleg is egy «mosonmegyei» hírneves uradalomban, mint főszámvevő van alkalmazva, szeryen feltetelek alatt, mint **Intéző, számvevő vagy gazdasági titkár alkalmaztatni kíván.** Ajánlatok «Szerény 4823» jelleg alatt a lap kiadóhivatalához kéretnek. 4823

Hirdetmény. A nagyszentmik-lós kir. földmivesséskolát a folyó tanévben több olyan kevés igényű, szorgalmas, jó magaviseletű, nőtlen és családos egyén végzi, kik nagyon alkalmasak arra, hogy valamely uradalomban vagy gazdagságra a bérletgazdái, kulcsári, magtárosi, munkafelügyelői vagy botos ispáni állást méltóan betöltsék; kisebb gazdaságban ön-álló állásra is alkalmazhatók. az állást már szeptember héban elfoglalhatják. E teljes megbiz-ható ények feloldására nézve megkeresésekre készséggel meg-telzi az ajánlatot a fenti m. kir. földmivesséskola igazgatóságára. 4548

Állást keres nagyobb szőlő-telep önálló ve-zetésére vagy mezei gazdasággal egybekapcsolt kisebb szőlőbirtok vezetésére 37 éves, okt. szőlész, gyakorlati gazdasz. kitűnő refe-létes, az igazgatóság. Részletes felvilágosítást minden irányban készséggel nyújtnak, kerjék azonban a kívánalmakat és évi javadalmazást közölni. 4592

A békéscsabai m. kir. föld-mivesséskola két éves tanfolyamát szeptember hónapban több olyan tanuló jezei be, kiket gazdasági tiszti alkal-mazásra a legmegelőbbben meg-keresésüket a lap kiadóhivatala-hoz «Tul a Dunán 4585» jelleg alatt kér. 4585

Október elsőjére gazdatiszt állást keres földmivesséskolát végzett, nős, gyermeke-tlen, róm. kafii. vallású, 34 éves, erélyes, józanéletű járandóság nem ismerő, a gazdaság összes ágazatában teljes jártassággal bírók, irodai teendőkért értem, meg-kereséseket a lap kiadóhivatala-hoz «B. G. 4679» jelleg alatt, továbbá B. G. 4679» jelleg alatt. 4679

Gazdatiszt állást keres kassai végbíróbizományi, 28 éves gyakorlati, 15.000 korona óvadékkal 1909. jan. 1-től, özvegy, 1 gyermekkel bíró egyén. Czím a kiadóhivatalban. 4682

Kezelőtiszti vember 1-i belépésre földmivesséskolát kitűnő si-kerrel végzett, 8 évi gyakorlattal, gyakorlalt nagyob gazdaságokban Dunántúl mint kezelőtiszti, jelenleg Dunán innen 3500 hold-as grófi uradalomban 4 év óta mint munkafelügyelő van alkalmazva. Jártassággal bír a gazdaság minden ágában, növényter-melés, állattenyésztés, hizlálás, tehénészetben, valamint a számvitelben. Szives megkereséseket a lap kiadóhivatalába 1800. szám alatt kér. 4740

Győr megyében 1400 holdas leten 6 év óta önállóan gazdálkó, 31 éves óvadékképes, 12 évi gyakorlati és gyakorlati vizsgá-val rendelkező gazdatiszt bár-nikori belépésre állást keres. Czím: OÁHfy János Peér. 4743

Uradalmi tiszti gazdasági akadémistát végzett, 36 éves, keresztény, ki jelenleg is Magyarország észak-nyugati részén egy nagy uradalomban van hasonminőségben alkalmazva. 16 évi kitűnő gyakorlattal, bizonyítványokkal, a tulajdonos családviszonyaiban beállott változás miatt állást óhajtja változtatni. A gazdaság minden ágában, vala-mint a szeszgyártásban is töké-letesen jártas. **Perccsenyánál** **fixetést is e fogad.** Szives megkeresést «**Uradalmi tisz-tisz: 4510**» jel alatt a kiadó-hivatalba kér. 4510

Intézői kereltöztisi állást óhajt elfoglalni 38 éves, r. k. vallású, 18 évi kitűnő bizonyít-ványokkal és gyakorlattal bíró okleveles gazdatiszt, ki hajlandó perccentualis kezelésre is a gazdagság vezetését elvállalni, 10-15 ezer korona koczartó is tetet. Czím meg tudható a kiadóban. 4772

Gözekegépész, ki e szak-magyarrul, nemetül tökéletesen jártas, jelenleg is ezen állás-ban van; január 1-ére állást keres csakis uradalomba, esetleg gazdasági gépekkel együtt. Czím a kiadóhivatalban. 4758

Mükertész 26 éves, nős, gyermeke-tlen, beszél magyarul, nemetül, mielőbbi belépésre olyan állást keres, ahol jövőkét megélhetését, tehénészetben teljes-jesen járja, amiről nemetszszági és hazai kitűnő bizonyítványai tanuskodnak Szives megkereséseket «Mükertész 4790» jelleg alatt a kiadóhivatalba kér. 4790

Gazdatiszt ispáni állást óhajt nagy gyakorlattal rendelkező, gazda-tiszti szakisvisgát tett, 42 éves, rendkívüli szorgalmas a tapasztalt, a gazdaság minden ágában jártas, igényei szerények. Czím a kiadó-hivatalban. 4737

Főgépész állást keres nagyobb elsördülő szakszerű, ki a modern géptechnikát minden ágában teljes jártassággal bír, nagy műhely-gyakorlattal rendelkezik, ki az uradalomban előforduló összes új berendezéseket és javításokat szakszerűen és olcsón eszközöl, vinctelté-iskolát sikeresen végzett, és keskenygyágyány vasutak szerel-ésben és kezelésében, jó bizonyítványokkal és elsördülő refe-renciákkal rendelkezik. Czím a kiadóhivatalban. 4778

Állást keres fiatal, szakképzett kertész és szőlész, ki a kertészet terén teljes jártassággal rendelkező, a szőlészeti középfoku vinctelté-iskolát sikeresen végzett, beszél hazai nyelveken, nős, gyermeke-tlen egyén. Czím M. Hajdu Lajos levélével, Hadnagy-utca 40. sz. ajtó 5. Budapest. 4809

Szerény igényű, nőtlen gy-a-nyalvos szesző, őt tanfolyamot is sikerrel végzte, **megf. 4610** állást keres. Megkereséseket «**M. megbízható 4815**» jelleg alatt a lap kiadóhivatala közvetíti pályázóknak. 4815

Grófi uradalmi kertész, nős, nagy uradalmakból a legjobb bizonyítványokkal és ajánlással, állást keres. Ajánlatot kér Hoff-mann Teréz, Nagy-Légh, (Po-zsony-megye). 4810

Alkalmazást keres újabb eszté-pek egy nős, kiscsaládu, 32 éves, r. kat. vallásu, imponáló külsővel bíró erélyes gazdatiszt; földmives-iskolát jeles sikerrel végzett, 10 évi kitűnő gyakorlattal, teljes jártassággal bír az összes bel-és külgazdaság vezetésében. 1000-2000 holdas önálló vezetésére ajánlkozik, jelenleg is 1000 holdas gazdaságot önállóan kezel hoz-szrab idő óta. Czím «**Gazda-tiszti**» Nagybarcska, Bácska. 4811

20.000 K **biztosítéskal** (fele készpénz) rendelkező 25 éves, tón.-kath. hitvallású, megbízható, gyakorlattal és nyelvismerettel bíró okl. gazda, keres gazdaságban ellenőri, pénz-tárnoki vagy kezelő állást bár-mikori belépésre. Megkereséseket «**Fiatall erő 4817**» jeligen a kiadó-hivatal tovább t. 4817

Állást keres kereskedelmi akadémistát végzett, 22 éves, erélyes fiatalember. Két évi gyakorlata van intenzíven kezelt gazdaságok-ál. Gazdasági és irodai teendőkben járás. Magyarul és nemetül tökéletesen ir és beszél. Szives megkereséseket «**Gazdász 90113**» jellegre chwartz József hirdetési iró-dá: ha, Bpest, Andrassy-út 7. 4819

Kerlész 42 éves, nős, magyar, kis családú, 28 évi gyakorlati, szeryen igényű, szorgalmas munkás szakértő, állandó alkalmazást kér október 1-ére: **Dolech Károly** Mór ker-tészet, Czellódómlók (Vas m.) 4812

Földmivesséskolát végzett, 26 éves, nős, 2 1/2 évig grófi uradalomban kulcsári, jelen-leg 1000 holdas birtokot önállóan kezel, október 1-ére megfelelő állást keres. D. P. Felaranyos, u. p. Aranyos (Komárom m.). 4757

Gözekegépész. Egy gyakorolt állást változtatna uradalomban, ahol több évet töltött, kezele a gazdasági gépeket és egyetemben. Megkeresést továbbá a kiadó-hivatal «**Megbízható 4820**» címen. 4820

Gazdatiszt állást keresek azonnali belépésre, 39 éves, nős, szak-vizsgázott, nagygyakorlatu gazda-tiszti vagyok. Ki állami birtokra segítő bejutni, 500 kor.-val hono-rádom. Gazdasági intéző, Hadas, u. p. Donány. 4822

Gazdatiszt, 24 éves gyakorlati gazdasági ismeretekkel 14 évig önálló-an gazdálkodó, **óvadékképes,** erőteljes, 40 éves, izr. nős, 2 gyer-mek atyja vagyok. Mint lelki-ismeretes és passzionatus, tapin-tatosan gazda, kitartó szorgalmam és becsületességem irán állandó állásra reflektálok, állásomat tel-szesszerint foglalthatom el. Bececs megkeresést, esetleg meghívást kér «**Erelyes gazdatiszt**» F. Gy. Nagy-Kanizsa, Csányi-László-u. 4813

Egy középkora, francia szá-r-tású marzán kertész, aki a kertészet minden ágában jártas és a szőlőtudományt vagy kezelést is töké-letesen érti, okt. 1-re állást keres, nős, gyermeke-tlen, beszél fran-czia, magyar, német, tót és oláh nyelveken: a legkitűnőbb bizonyítványokkal rendelkezik. Czím a kiadóhivatalban «**Főkertész 4824**» jelleg alatt. 4824

Intézőtöztisi 34 évi gyakor-lattal, 21 évi intézői minőségben, kassai gaz-dasági akadémia gyakorlati bizonyítványával október—január elsőjé belépésre állást keres. Erélyes-séget, kifogástalan tisztességét, jeji gazdasági gyakorlatát, elmé-nyitvány-másolatokat megkeresésre azonnali kiadóm. meghívásra eredeti okmányaimmal személyesen megjelenek. Nős, kiscsaládu, izr. vagyok. Révész Lajos ura-dalmi intéző Károlykut, Borsod megye. 4814

33 éves kiscsaládu, szakképzett, gazdasz, szőlész, teljes-jesen jártas a mezőgazdaság, szőlészeti, könyvvezetés. Állat-tenyésztés összes ágáiban, okt. 1. vagy november 1-re állást keres, igényei szerények. Czím: Kárász Pál, Nógrád-bercska. 4858

Mükertész uradalomba állást keres. Czím a kiadóban. 4859

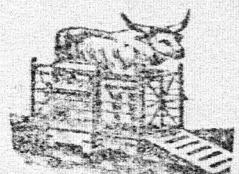
Állást keres gazdasági akadémistát és kereskedelmi főiskolát végzett, 3 évi gyakorlattal rendelkező s a gazdaság minden ágát ugyszintén a könyvvezetést teljesen értő, 26 éves, nőtlen fiatal ember. Czím a kiadóban. 4847

Uradalmi mükertész szak-iskolát Prágában végzte, több évi kitűnő gyakorlati bizonyít-ványával, a szőlészeti, gyümöl-csészet, rózsatenyésztés, dísz-növények, könyvkerészetben és kereskedelmi kertészetben teljesen jártas, állást keres mielőbbi belépésre. Elvállalja bármily nagy kereskedelmi kertészet vezetését vagy új kert létesítését. Czím «**M. mükertész 4848**» jel alatt a kiadóhivatalban. 4848

Ispáni vagy kulcsári, lehetőleg nős állást keres 13 évi gyakorlati bíró, 39 éves izr. gazdatiszt október 1-re. Czím B. I. Budapest, Izabella-utca 71. I. em. 11. 4819

Földmives iskolát végzett, kis családu, nős, 6 évi gyakorlati, kulcsári, gazdasz vagy ehhez hasonló állást keres bármikori belépéssel. Czím: Mazón Mihály, Szarpariliget, Arad megye. 4861

Gazdatiszt azonnali belépésre azonnali belépésre állást keres: gy-a-korlati és elméleti képzettség-el bír. Erkölymvel működő gaz-dász. Fleischer Pál, Singer Co.-nál, Brassó továbbit. 4853

Ajánlom az országban kitűnőnek elismert

marha-mérlegeket

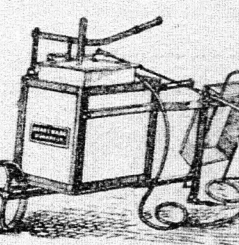
Erős vaskorlátal 1500 kg. hord-erőre a legerősebb szerkezettel.

Szekér-hid-mérlegeket

szekerek és állatok mérlegelésére 4000 vagy 3000 kg. hordere, a legerősebb kivitelben

Raktári mérlegeket

pontos kivitelben, minden mérleg törv. hitelesítve, 2 évi jókarban-tartás mellett. Javitások czéljából szerelót azonnal kiadók.

Továbbá felajánlom az általam képviselt amer. rendszerű legjobbn és legkönynyebben kezelhető

meszelő- és fertőtlenítő-gépeimet

tehénistállók és házfalak

meszelésére, sertés-és baromfiolák fertőtlení-tésére, háztetők kar-bolineumozása, gyümölcsfák különféle oldattal való permete-zésére.

Arjegyzekekkel, bővebb leírás-ak és elsördülő referenzciák-kal szolgálók.

DÉNES MANÓ

Hidmérleg- és marha-mérleg-gyáros.

Alapítva 1889. évben ::

Iroda és raktár: VII., Dohány-utca 92.

Gyártelep: Gizella-ut 53—55. sz.

Budapest.

Telefon és interurbán 88—30.

A «KIS HIRDETÉSEK» folytatása az 1919. oldalon van.

